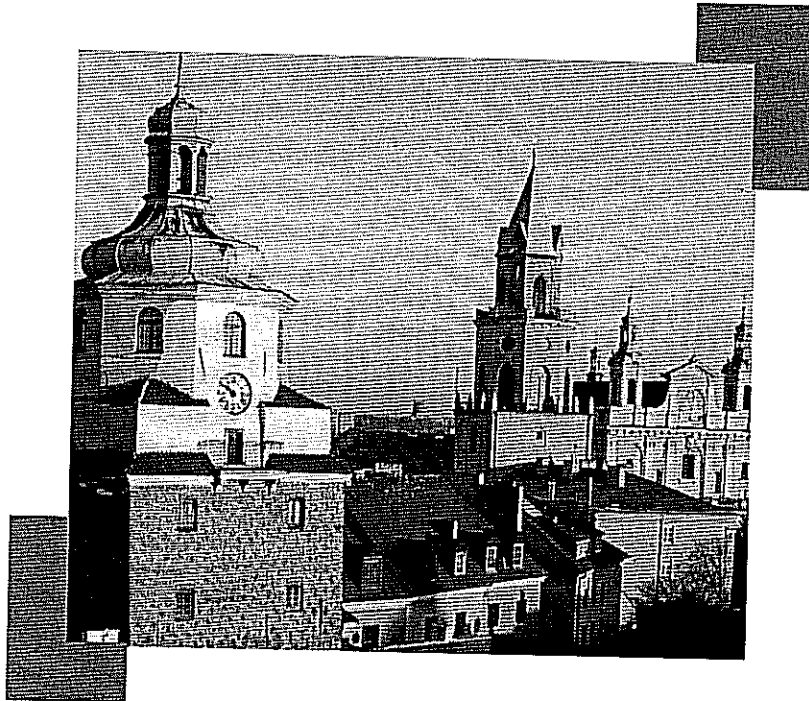

(Druk NR 1274-1)
DNIA 13-04-2010

Lublin
MIASTO INSPIRACJI

13. 04. 2010

Sprawozdanie z działalności
PREZYDENTA
MIASTA LUBLIN
w 2009 roku

Lublin, kwiecień 2010 r.

Urząd Miasta Lublin

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
PREZYDENTA MIASTA LUBLIN
W 2009 ROKU**

Lublin, kwiecień 2010

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	7
1. PODSTAWY ROZWOJU MIASTA.....	10
1.1. Informacja o postępie prac nad planem zagospodarowania przestrzennego miasta.....	10
1.2. Koncepcje i projekty przyszłych inwestycji.....	12
1.3. Budowa i modernizacja dróg.....	14
1.4. Remonty dróg.....	18
1.5. Działania na rzecz poprawy funkcjonowania transportu zbiorowego.....	18
1.6. Inne działania na rzecz infrastruktury technicznej.....	19
2. REWALORYZACJA I REWITALIZACJA STAREGO MIASTA.....	23
2.1. Rewaloryzacja Starego Miasta.....	23
2.2. Pomoc właścicielom prywatnych budynków na Starym Mieście.....	23
3. GOSPODAROWANIE MIENIEM.....	25
3.1. Nabywanie gruntów.....	25
3.2. Zbywanie mienia komunalnego.....	25
3.3. Inne formy gospodarowania mieniem.....	25
3.4. Przekształcenia własnościowe i prywatyzacja mienia.....	26
3.5. Działania Prezydenta jako zgromadzenia wspólników jednoosobowych spółek Miasta.....	26
4. POLITYKA MIESZKANIOWA.....	29
4.1. Polityka czynszowa.....	29
4.2. Budowa nowych i remonty starych zasobów mieszkaniowych.....	30
5. SZKOLNICTWO I OŚWIATA.....	33
5.1. Zmiany w sieci szkół i placówek.....	33
5.2. Promowanie osiągnięć najlepszych uczniów.....	33
5.3. Konkursy na stanowiska dyrektorów szkół i placówek.....	33
5.4. Awans zawodowy nauczycieli.....	34
5.5. Doradztwo metodyczne i doskonalenie nauczycieli.....	34
5.6. Pomoc socjalna dla uczniów.....	36
5.7. Programy rządowe.....	36
5.8. Modernizacje i remonty obiektów oświatowych.....	39
6. PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU.....	41
6.1. Ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy.....	41
6.1.1. Informacje ogólne.....	41
6.1.2. Struktura bezrobocia.....	41
6.2. Główne kierunki działalności Miejskiego Urzędu Pracy.....	42
6.2.1. Pośrednictwo pracy.....	42
6.2.2. Marketing MUP.....	42
6.2.3. Poradnictwo zawodowe, informacja zawodowa, zajęcia aktywizacyjne, Klub Pracy.....	43
6.2.4. Szkolenia i przekwalifikowania.....	43

6.2.5. Instrumenty rynku pracy.....	44
6.2.6. Pomoc osobom bezrobotnym w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych.....	45
6.2.7. Projekty i programy.....	45
6.2.8. Wydatki Funduszu Pracy.....	48
7. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA.....	49
7.1. Działalność miejskich zakładów opieki zdrowotnej.....	49
7.2. Ochrona i promocja zdrowia oraz orzekanie o niepełnosprawności.....	49
7.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii.....	50
7.4. Pomoc społeczna.....	53
7.4.1. Pomoc środowiskowa.....	53
7.4.2. Pomoc na rzecz uchodźców, repatriantów, cudzoziemców i kombatanatów.....	57
7.4.3. Opieka nad dzieckiem i rodziną.....	58
7.4.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	59
7.4.5. Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia.....	59
7.4.6. Lubelski Bank Żywności.....	60
7.4.7. Świadczenia socjalne.....	60
7.4.8. Wykorzystanie środków Wspólnoty Europejskiej w działaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.....	61
8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	63
8.1. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.....	63
8.2. Stan bezpieczeństwa pożarowego.....	64
8.3. Działania na rzecz pomocy policji i straży pożarnej.....	64
8.4. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej i spraw obronnych.....	65
8.4.1. Działania w zakresie zarządzania kryzysowego.....	65
8.4.2. Działania w zakresie monitoringu wizyjnego miasta Lublin.....	66
8.4.3. Działania w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej.....	66
8.4.4. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.....	67
9. OCHRONA ŚRODOWISKA I ZIELEŃ MIEJSKA.....	69
9.1. Edukacja ekologiczna.....	69
9.2. Gospodarka odpadowa.....	70
9.2.1. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych na terenie miasta Lublina.....	70
9.2.2. Wydane decyzje.....	72
9.3. Zieleń miejska.....	72
9.4. Inwestycje proekologiczne.....	73
9.5. Monitoring środowiska.....	74
9.6. Program ochrony przed hałasem.....	74
10. KULTURA, SPORT I TURYSTYKA.....	77
10.1. Działalność miejskich instytucji kultury.....	77
10.2. Podtrzymywanie tradycji patriotycznych i narodowych.....	87
10.3. Inne działania miasta w zakresie kultury.....	89
10.3.1. Dotacje na przedsięwzięcia kulturalne.....	89
10.3.2. Nagrody w dziedzinie kultury i stypendia artystyczne.....	90
10.3.3. Działania związane z ubieganiem się Miasta Lublin o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016.....	90
10.3.4. Inne przedsięwzięcia.....	91
10.4. Działalność w zakresie sportu i turystyki.....	93
10.4.1. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca”.....	93
10.4.2. Utrzymanie komunalnych obiektów sportowych.....	93
10.4.3. Zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu.....	94
10.4.4. Zadania w zakresie upowszechniania turystyki i krajoznawstwa.....	95
10.5. Inwestycje w obiektach kultury i sportu.....	96
10.5.1. Obiekty kultury.....	96
10.5.2. Obiekty sportu.....	97

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW Z ZEWNĄTRZ.....	99
11.1. Działania Wydziału Funduszy Europejskich.....	99
11.2. Środki z budżetu państwa.....	104
11.3. Dofinansowanie uzyskane z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.....	105
11.4. Kredyty i obligacje.....	105
11.5. Inne pozyskane środki.....	106
12. JEDNOSTKI POMOCNICZE SAMORZĄDU.....	107
12.1. Funkcjonowanie samorządów osiedlowych.....	107
13. URZĄD MIASTA I JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.....	109
13.1. Działalność legislacyjna.....	109
13.2. Zmiany organizacyjne.....	109
13.3. Zmiany na stanowiskach kierowniczych w jednostkach miasta.....	109
13.3.1. Zmiany na stanowiskach Zastępców Prezydenta i Sekretarza.....	109
13.3.2. Zmiany na stanowiskach Dyrektorów Wydziałów, Kierowników Biur i Zastępców Dyrektorów w Urzędzie Miasta Lublin.....	110
13.3.3. Zmiany na stanowiskach Dyrektorów w samorządowych jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin.....	111
13.4. Obsługa administracyjna mieszkańców.....	111
13.5. Urząd Stanu Cywilnego.....	112
13.6. Wydział Komunikacji.....	112
13.7. Miejski Rzecznik Konsumentów.....	113
13.8. Audyt i kontrola.....	113
13.9. Polityka informacyjna.....	117
13.10. Działalność Wydziału Informatyki i Telekomunikacji.....	118
13.11. Działalności Biura Obsługi Inwestorów.....	119
13.12. Udzielanie zamówień publicznych.....	120
13.13. Obsługa kancelaryjna.....	122
13.14. Działalność zespołów zadaniowych.....	123
14. WSPÓŁPRACA KRAJOWA, PROMOCJA, INTEGRACJA.....	125
14.1. Działalność w organizacjach samorządowych.....	125
14.2. Współpraca międzynarodowa.....	133
14.3. Promocja miasta.....	134
ZAKOŃCZENIE.....	137

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Przekazuję Państwu sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Lublin za 2009 r. Jestem pewien, że mimo kryzysu gospodarczego, w którego efekcie zmniejszyły się też wpływy do budżetu naszego miasta, był to dla Lublina dobry rok. Wspólnie potrafiliśmy rozwinąć wiele ważnych przedsięwzięć, które mają istotny wpływ na standard życia mieszkańców oraz na to, jak jesteśmy postrzegani na zewnątrz. Budżet w zakresie wydatków majątkowych został wykonany w 93 %. Złożyły się na to m. in. inwestycje takie, jak zakup nieruchomości w celu utworzenia pierwszego w Polsce e-sądu, nakłady związane z poszerzeniem strefy ekonomicznej i budową międzynarodowego lotniska, rozpoczęcie inwestycji dróg dojazdowych do obwodnicy Miasta Lublin, a także takie, jak wybudowanie i wyremontowanie 22 km chodników.

Na wstępie chcę podziękować wszystkim osobom, które współuczestniczyły w różny sposób i na różnych płaszczyznach w działaniach na rzecz miasta. Zawsze wychodziłem z założenia, że za wszystkim stoją ludzie i od trzech lat czynię to głównym przesłaniem kadencji samorządu, w której lublinianie powierzyli mi kierowanie naszymi lokalnymi sprawami. Chcę, aby jak najwięcej z nich było rozwiązywanych w dzielnicach. Cenię publiczne dyskusje, w których różnice w poglądach nie zacierają istoty samorządowego działania, jaką jest troska o wspólne dobro. Szanuję i wspieram aktywność w organizacjach społecznych, zależy mi na rozwoju kulturalnym i sportowym.

Nasze miasto znajduje się obecnie w okresie istotnych przemian. Z gospodarczego punktu widzenia najważniejszy jest rozwój strefy ekonomicznej na Felinie. W ubiegłym roku, mimo bardzo złej sytuacji makroekonomicznej wynikającej z kryzysu gospodarczego, pozwolenia na podjęcie tam działalności otrzymało siedem kolejnych przedsiębiorstw, co oznacza, że łącznie jest ich tam już dziesięć. Firma Aliplast jako pierwsza podjęła produkcję, a w kolejce czekają już kolejni chętni do wejścia do strefy – tereny dla nich są w trakcie przygotowywania. W roku 2009, a więc dopiero drugim roku funkcjonowania Podstrefy wydano aż 7 zezwoleń Ministra Gospodarki upoważniających do prowadzenia tu działalności. Liczba zezwoleń robi wrażenie, gdyż ogólnie rok 2009 był okresem dużego spowolnienia gospodarczego, a w strefie mieleckiej, posiadającej 13 lokalizacji, czyli podstref, w całym roku 2009 wydano 22 zezwolenia. Oznacza to, że prawie co trzecie zezwolenie „mieleckie” wydano w Lublinie. W sumie do chwili obecnej (marzec 2010 r.) inwestorzy zadeklarowali nakłady inwestycyjne rzędu 500 mln zł, a także utworzenie prawie 700 nowych miejsc pracy.

Wspomnę w tym miejscu jeszcze o znanej międzynarodowej firmie Genpact, wywodzącej się z General Electrics, która otworzyła w Lublinie swój oddział, da-

jąc pracę 100 ekonomistom. Rynek usług w Lublinie będzie się rozwijał w sposób dynamiczny. Potwierdzeniem tego jest wzrost zainteresowania Lublina wśród potencjalnych firm usługowych, a także umieszczenie Lublina jako kluczowej lokalizacji na mapie Polski dla sektora usług dla biznesu (BPO, *Business Process Outsourcing*) przez firmy doradcze i konsultingowe.

Z przeprowadzonych badań, obserwacji czy z rozmów z mieszkańcami wiem, że kluczową sprawą dla standardu życia w Lublinie jest komunikacja. Działamy w tym obszarze dwutorowo. Z jednej strony modernizujemy istniejące ulice (w 2009 r. najistotniejsze inwestycje w tym zakresie to podpisanie umowy na dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej remontu ul. Melgiewskiej, odnowienie nawierzchni ul. Wyzwolenia oraz mostu na Bystrzycy w ciągu ul. Krochmalnej), z drugiej budujemy nowe (najważniejsza to przedłużenie ul. Krańcowej do ul. Kurnickiego, co – przypomnę – było planowane 20 lat temu), dbamy też o to, aby bieżące reperacje ulic były wykonywane w ten sposób, aby ich efekty były widoczne przez lata. W obszarze komunikacji zbiorowej sukcesem było zakupienie przez MPK w ubiegłym roku 30 nowych autobusów (ostatni taki zakup miał miejsce pod koniec ubiegłego wieku) oraz podpisanie preumowy na dofinansowanie przez Unię Europejską projektu pod nazwą „Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego”, którego wartość szacujemy na ponad 500 mln zł (jest to największe zadanie inwestycyjne miasta do 2015 r.). Powołaliśmy ponadto do życia Zarząd Transportu Miejskiego, którego zadaniem jest przeprowadzenie reformy komunikacji miejskiej.

W kulturze dzieje się tak wiele, jak chyba nigdy dotąd. Miasto oficjalnie zgłosiło swój udział w staraniach o miano Europejskiej Stolicy Kultury 2016, a z porównań i komentarzy wynika, że jesteśmy najbardziej zaawansowani w przygotowaniach spośród wszystkich polskich kandydatów. Po raz kolejny bardzo dużym sukcesem w 2009 r. były Noc Kultury i Jarmark Jagielloński. Po długich przygotowaniach ruszył kompleksowy remont zabytkowych obiektów dawnego klasztoru wizytek, zajmowanego przez Centrum Kultury. Inwestycja ta ma znaczące dofinansowanie z Unii Europejskiej, podobnie jak remont Teatru Starego, w przypadku którego w 2009 r. przeprowadzone zostały wszystkie formalności i w styczniu 2010 r. rozpoczęły się prace budowlane.

Uważam, że w obszarze sportu najważniejszym sukcesem było podpisanie w październiku 2009 r. preumowy na dofinansowanie przez Unię Europejską nowego stadionu piłkarskiego, którego budowa rozpocznie się w tym roku przy ul. Krochmalnej. Do użytku oddaliśmy odnowiony basen MOSiR, powstały także pierwsze trzy Orliki. Bardzo znaczący zakres prac udało się ponadto wykonać na budowie toru rowerowego przy ul. Janowskiej, porównywalnego z najlepszymi tego typu obiektami na świecie – otwarcie *bikeparku* przewidziane jest w połowie 2010 r., zaplanowane są już tam międzynarodowe zawody.

W ostatnich miesiącach Lublin otrzymał dwa bardzo ważne wyróżnienia – po raz pierwszy „Lidera Polskiej Ekologii 2009”, a ostatnio odnowiono nam wcześniej przyznany tytuł „Gmina przyjazna środowisku”. Są to nagrody najwyższej rangi – nadawane przez rząd i Narodową Radę Ekologii przy Prezydencie RP. Nasze miasto podawane jest w Polsce jako wzór w zakresie nowoczesnego zarządzania środowiskiem naturalnym, m. in. w zakresie bardzo dobrze działającego systemu selektywnej zbiórki odpadów (w 2009 r. sortowaliśmy już 10 % odpadów komunalnych) oraz udziału w programie poszanowania energii (80 % szkół

jest po termomodernizacji, w 2009 r. podpisaliśmy umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na wsparcie naszych działań kwotą prawie 7 mln zł).

Potwierdzeniem coraz wyższej jakości usług administracji publicznej świadczonych przez Urząd Miasta Lublin jest uzyskanie certyfikatu ISO 9001:2008. Dzięki temu w sposób zdecydowany została podniesiona jakość obsługi mieszkańców Lublina, czego dowodem są wyniki badania satysfakcji interesantów przeprowadzone w roku 2009.

Mam świadomość, że za wszystkimi działaniami, które tu przywołałem, jak i za tymi, których nie wymieniam jedynie z braku miejsca, stoją tysiące ludzi. Mnie w udziale przypadł zaszczyt i zarazem satysfakcja z faktu, że jestem ich reprezentantem. Staram się wspierać, wytyczać cele, pokazywać możliwe kierunki działania. Chcę, aby to sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta było podziękowaniem dla wszystkich tych, którzy w żyją w Naszym Lublinie i których codzienny trud składa się na Nasze sukcesy.

Adam Wasilewski

1. PODSTAWY ROZWOJU MIASTA

1.1. Informacja o postępie prac nad planem zagospodarowania przestrzennego miasta

W 2009 r. prace planistyczne koncentrowały się głównie na:

- część I (Rogatka Warszawska) – opracowanie trzech wersji projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin oraz sporządzenie podstawowego opracowania ekofizjograficznego;
- część I (obszar położony pomiędzy ul. Bielskiego, Sekutowicza, Czumy) opracowanie analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – listopad 2009;
- część I (ul. Dożynkowa – ul. Bluszczowa) prowadzenie procedury formalno-prawnej na etapie wyłożenia projektu planu do publicznego wglądu oraz dyskusji publicznej (uchwała nr 683/XXXI/2009 z dn. 30.04.2009 r.);
- część II (ul. Poznańska – ul. Wołodajewskiego) prace merytoryczne nad zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin obejmowały aktualizację podstawowego opracowania ekofizjograficznego i przygotowanie projektu tekstu i rysunku planu – uchwała nr 375/XIV/2003 Rady Miasta Lublin z dn. 30.12.2003 r. – czerwiec 2009 r.;
- część III (rejon szpitala) opracowanie analizy zasadności przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin;
- część IV B (Plac Śmierci) przygotowanie projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – uchwała nr 92/VIII/2007 Rady Miasta Lublin z dn. 26.04.2007 r. oraz opracowanie ekofizjografii, projektu tekstu i rysunku planu;
- część V (Sławin) rozpatrzenie uwag złożonych po wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu, rejestracja graficzna i wykaz;
  - opracowanie analizy stanu własnościowego;
  - opracowanie analizy i oceny zgodności projektu planu z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin;
  - kompleksowa analiza uwarunkowań pod kątem podziału obszaru objętego planem na mniejsze jednostki w celu ich sukcesywnego opracowywania;
  - uruchomienie procedury zlecenia na zewnątrz wykonania badań geotechnicznych pod projektowany cmentarz komunalny na Sławinie – badania zakończone – grudzień 2009 r.;
  - przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Sławin V C, uchwała nr 920/XXXVII/2009 Rady Miasta Lublin z dn. 17.12.2009 r.;

- część VI – przygotowanie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:
  - część VI A (Bronowice), uchwała nr 651/XXIX/2009 Rady Miasta Lublin z dn. 19.02.2009 r.;
  - część VI B (Kośminek), uchwała nr 652/XXIX/2009 Rady Miasta Lublin z dn. 19.02.2009 r.;
  - prace merytoryczne nad planem VI A dotyczące ekofizjografii, przygotowania tekstu i rysunku planu oraz wstępne prace merytoryczne nad planem VI B;
- Studium – opracowywanie raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin, analiz dotyczących oceny aktualności studium i planów miejscowych, analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta – materiałów do opracowania obligatoryjnego przed podjęciem uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium dla całego miasta;
  - przygotowanie materiałów do projektu uchwały Rady Miasta Lublin nr 919/XXXVIII/2009 z dn. 17.12.2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr 359/XXII/2000 Rady Miasta Lublin z dn. 13.04.2000 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – w rejonie ul. Nasutowskiej i al. Spółdzielczości Pracy;
- opracowanie opinii do zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla:
  - Gminy Jastków – luty, marzec, czerwiec 2009 r.;
  - Gminy Głusk – grudzień 2009 r.;
- opracowanie opinii do zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla:
  - Gminy Niemce – maj 2009 r.;
  - Gminy Konopnica – grudzień 2009 r.;
  - Gminy Głusk – grudzień 2009 r.;
- inne prace wykonane przez Pracownię Urbanistyczną:
  - wytyczne urbanistyczno-architektoniczne do projektu rewitalizacji Pl. Litewskiego w Lublinie (materiały konkursowe), luty-czerwiec 2009 r.;
  - wytyczne urbanistyczno-architektoniczne do projektu rewitalizacji obszaru Podzamcza w Lublinie (materiały konkursowe), październik-grudzień, kontynuacja 2010 r.;
  - udział w warsztatach dotyczących Rewitalizacji Miasteczka Głusk – wrzesień 2009 r.;
  - przygotowanie opinii w sprawie zmiany granic aglomeracji Lublina na obszarze gminy Głusk w ramach aktualizacji materiałów do opracowania zmian Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – sierpień 2009 r.;
  - przygotowanie materiałów dla Rady Miasta Lublin do podjęcia uchwały o przystąpieniu do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru II w związku ze stwierdzonym naruszeniem interesu prawnego Pana B. Karpiuka (uchwała nr 788/XXXIV/2009 Rady Miasta Lublin z dn. 03.09.2009 r. dla terenów przy ul. Kazimierza Wielkiego);

- projekty decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (z uwagi na złożoność problematyki decyzje wymagały zwiększonego nakładu pracy) dla:
  - ul. Wieniawska 11 / ul. Partyzancka 4 – styczeń 2009 r.;
  - ul. Podzamcze – luty 2009 r.;
- projekty decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla:
  - Pl. Litewski – kwiecień 2009 r.;
- analiza zagospodarowania terenu w zakresie miejsc postojowych, parkingowych i postojowych w osiedlach: Łęgi, Ruta, Mickiewicza;
- opracowanie materiałów analitycznych dla Stadionu Miejskiego na terenie po byłej Cukrowni – grudzień 2009 r.;
- prace przedprojektowe w rejonie Zemborzyc – zbieranie wniosków, ich rejestracja i archiwizacja oraz rejestr wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i pozwoleń na budowę w obrębie tego terenu;
- przygotowanie opinii urbanistycznych w sprawach indywidualnych – również na wniosek Wydziału Architektury i Budownictwa – dotyczących interpretacji zapisów w uchwalonych planach;
- zbieranie i weryfikacja oraz rejestracja i archiwizacja wniosków dotyczących zagospodarowania przestrzeni miasta Lublin w zakresie planów uchwalonych i projektów planów w trakcie opracowywania.

1.2. Konceptcje i projekty przyszłych inwestycji

Lp.	Nazwa inwestycji	Rodzaj opracowania	Stan zaawansowania	Przewidziany termin zakończenia
1	Kolektor kanalizacji sanitarnej NF i deszczowej wzdłuż granicy miasta i w obrębie gminy Głusk do projektowanej ulicy w obrębie strefy ekonomicznej	Aneks do projektu technicznego	opracowano	
2	Kolektor kanalizacji sanitarnej w ul. Krępieckiej	Projekt techniczny	opracowano	
3	Kanalizacja deszczowa w zlewni ul. Muzycznej	Konceptcja programowo-przestrzenna	opracowano	
4	Kanalizacja deszczowa i sanitarna w rejonie os. Nałkowskich	Konceptcja programowo-przestrzenna	w opracowaniu	2010 r.
5	Przebudowa rz. Czerniejówki na odcinku od ul. Garbarskiej do ul. Pawiej	Projekt techniczny	opracowano	
6	Przebudowa kabli energetycznych kolidujących z przebudową rz. Czerniejówki	Projekt techniczny	opracowano	
7	Kolektor kanalizacji deszczowej K-89 w dz. Ządęcie-Hajdów	Projekt techniczny	w opracowaniu	2010 r.
8	Przebudowa stacji wodociągowej „Felin”	Analiza techniczno-ekonomiczna	opracowano	
9	Rekultywacja II niecki składowiska odpadów komunalnych w Rokitnie	Projekt techniczny	w opracowaniu	2010 r.
10	Rekultywacja II niecki składowiska odpadów komunalnych w Rokitnie	Studium wykonalności	opracowano	
11	Kanalizacja sanitarna w ul. Krańcowej	Aneks do projektu technicznego	opracowano	
12	Kanalizacja deszczowa w rejonie Zespołu Szkół nr 7 przy ul. Roztocze	Projekt techniczny	w opracowaniu	2010 r.
13	Sieć wodociągowa w rejonie ul. Mełgiewskiej.	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.

14	Kanalizacja deszczowa odwadniająca skrzyżowanie ul. Powstania Styczniowego i ul. Rogińskiego	Aneks do projektu technicznego	opracowano	
15	Kanalizacja sanitarna w rejonie ul. Janowskiej	Projekt techniczny	opracowano	
16	Wykonanie prac geologicznych umożliwiających ustalenie zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych w Turce – etap I	Dokumentacja hydrogeologiczna	w opracowaniu	2012 r.
17	Sieć wodociągowa w dzielnicy Poligon (ul. Zelwerowicza-granica miasta)	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
18	Kanalizacja deszczowa w zlewni dzielnicy Glusk	Koncepcja programowo-przestrzenna	opracowano	
19	Kanalizacja sanitarna w dzielnicy Rudnik – od ul. Do Dysa do pompowni przy ul. Dębowej	Aneks do projektu technicznego	opracowano	
20	Przedłużenie ul. Garbarskiej do Drogi Męczenników Majdanka	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
21	Ul. Dębowa od skrzyżowania z ul. Goździkową do granicy miasta Lublin	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
22	Przebudowa ul. Gluskiej od mostu na rz. Czerniejówce granicy miasta Lublin	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
23	Budowa traktacji trolejbusowej, modernizacja 5 skrzyżowań oraz budowa pętli trolejbusowej przy ul. Choiny	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
24	Budowa ulic w dzielnicy Hajdów-Zadębie	Koncepcja programowo-przestrzenna	opracowano	
25	Budowa traktacji trolejbusowej etap I i II na wlocie do Ronda Lubelski Lipiec 80	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
26	Ścieżki rowerowe wzdłuż ulic: Warszawskiej, Solidarności, Pl. Zamkowy, Unii Lubelskiej	Koncepcja	opracowano	
27	ul. Wapowskiego	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
28	ul. Domeyki	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
29	ul. Sowińskiego (Głęboka – Gliniana)	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
30	ul. Narutowicza (Głęboka – Okopowa)	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
31	Przedłużenie ul. Melgiewskiej w kierunku węzła „Melgiew”	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
32	ul. Krańcowa od ul. Kunickiego do ul. Wrótkowskiej	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
33	ul. Przyjacielska, Skromna	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
34	ul. Solidarności do węzła Dąbrowica	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
35	ul. Zelwerowicza (Choiny – Poligonowa)	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
36	Przebudowa skrzyżowania: ul. Krańcowa – Wyciągowa – Kunickiego	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
37	ul. Głęboka (Sowińskiego – Nadbystrzycka)	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
38	ul. Sportowa i ul. Przelot	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
39	Ciągi komunikacyjne w II etapie Strefy Ekonomicznej	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
40	ul. Roztocze	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
41	Zespół Pływalni przy Al. Zygmuntowskich	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	

42	Kryta pływalnia przy ul. Łabędziej	Projekt budowlano-wykonawczy	w opracowaniu	2010 r.
43	Budynek Teatru Starego	Projekt specjalistyczny oświetlenia sceny i akustyki	opracowano	
44	Budynek Teatru Starego	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
45	Budynek Teatru Starego	Studium wykonalności – aktualizacja	opracowano	
46	Dom Kultury w dzielnicy Węglin Północny, ul. Judyma	Studium wykonalności	opracowano	
47	Zagospodarowanie terenu w dzielnicy Tatary	Koncepcja programowo-przestrzenna	w opracowaniu	2010 r.
48	Szkoła podstawowa w dzielnicy Szerokie	Koncepcja programowo-przestrzenna	opracowano	
49	Szkoła podstawowa w dzielnicy Sławin	Koncepcja programowo-przestrzenna, program funkcjonalno-użytkowy	w opracowaniu	2010 r.
50	Żłobek i przedszkole przy ul. Wolskiej	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
51	Żłobek i przedszkole na os. Felin	Koncepcja programowo-przestrzenna i program funkcjonalno-użytkowy	opracowano	
52	Zespół Szkół nr 7 – kryta pływalnia ul. Roztocze	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
53	Budynek mieszkalny nr 6 na os Felin	Koncepcja programowo-przestrzenna	w opracowaniu	2010 r.
54	Przebudowa ulic: Mireckiego i Reymonta	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
55	Budynek mieszkalny przy ul. Sulisławickiej	Koncepcja programowo-przestrzenna	w opracowaniu	2010 r.
56	ul. Zygmunta Augusta (od ul. Kazimierza Jagiellończyka do nowej KDL-G)	Projekt budowlano-wykonawczy	opracowano	
57	ul. Nadbystrzycka (Głęboka – Zana)	Koncepcja programowo-przestrzenna	opracowano	

1.3. Budowa i modernizacja dróg

W 2009 r. realizowano następujące inwestycje:

- rondo Lubelskiego Lipca 80 wraz z mostem na rz. Czerniejówce oraz przebudowa ul. Fabrycznej; przygotowano materiały do rozpoczęcia procedury przetargowej na realizację inwestycji; opracowano projekt budowlano-wykonawczy traktacji trolejbusowej na wlocie do ronda Lubelskiego Lipca 80 – etap I i II, projekt przebudowy oświetlenia drogowego oraz dokumentację geotechniczną;
- przedłużenie ul. Jana Pawła II do al. Kraśnickiej z odwodnieniem i oświetleniem; roboty budowlane rozpoczęto 04.02.2008 r., z terminem zakończenia 31.10.2010 r.; ulicę dopuszczono do ruchu w dniu 16.10.2008 r. W dniu 02.10.2009 r. dokonano odbioru końcowego;
- przedłużenie ul. Krańcowej do ul. Kunickiego wraz z mostem na rz. Czerniejówce; wykonano makroniwelację oraz kanalizację deszczową i sanitarną na

odcinku od ul. Długiej do ul. Nadrzecznej, przepusty na rz. Czerniejówce, przebudowano ul. Robotniczą;

- wykonano drogę serwisową od ul. Żelaznej do ul. Długiej, przebudowano skrzyżowanie z ul. Długą, wykonano kanalizację deszczową w 80 % oraz sieć wodociągową, przełożono kable nn. na odcinku od ul. Długiej do ul. Nadrzecznej; wykonano poszerzenia i ustawiono słupy trakcji trolejbusowej na ul. Kunickiego, podbudowy asfaltowe i warstwę wiążącą na (odcinek od ul. Kunickiego do ul. Długiej) oraz podbudowy na (odcinek od ul. Kunickiego do ul. Wyścigowej); w trakcie realizacji inwestycji dokonano wyburzeń 29 budynków. Zaawansowanie rzeczowe i finansowe 80 %; opracowano projekt i zrealizowano sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Krańcowej wraz z przyłączami do posesji nr 15, 15a, 17, 17a, 19; w realizacji znajduje się przebudowa kolektora kanalizacji sanitarnej w ul. Nadrzecznej (w obszarze realizowanej ul. Krańcowej); dnia 22.10.2009 r.; podpisano umowę na dofinansowanie projektu w wysokości 27.680.077 zł w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2007-2013, z Działania 5.1. Regionalny układ transportowy. Zakończenie realizacji III kw. 2010 r.;
- przedłużenie ul. Nadbystrzyckiej (od ul. Jana Pawła II do ul. Janowskiej); opracowano dokumentację techniczną; z uwagi na konieczność dostosowania raportu oddziaływania na środowisko do nowych przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska zlecono aktualizację ww. raportu; zaktualizowany raport przesłano do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; trwają konsultacje społeczne przed wydaniem decyzji środowiskowej; uzyskano podziały geodezyjne niezbędne do złożenia wniosku o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej;
- przedłużenie ul. Związkowej (od ul. Bazylianówka do ul. Walecznych); opracowano dokumentację techniczną; wykonano ponowne pomiary natężenia ruchu i na ich podstawie aneks do raportu oddziaływania na środowisko; w maju 2009 r. uzyskano decyzję środowiskową, która została – po zaskarżeniu przez mieszkańców – uchylona przez SKO dnia 24.06.2009 r.; SKO nakazało opracowanie nowego raportu oddziaływania na środowisko; opracowano nowy raport, na podstawie którego wydana została decyzja środowiskowa z rygorem natychmiastowej wykonalności; decyzja została ponownie zaskarżona przez mieszkańców do SKO, które w dniu 29.12.2009 r. na posiedzeniu niejawnym, uchylilo decyzję i przekazało do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji; uzyskano pozwolenia na budowę, wyłoniono wykonawcę robót i w dniu 17.12.2009 r. podpisano umowę z wykonawcą;
- przedłużenie ul. Roztocze od ul. Jana Pawła II; rozpoczęto realizację w czerwcu 2009 r. wykonano nasypy na odcinku od ul. Jana Pawła do ul. Wielkopolskiej wraz z przepustem; zlecono opracowanie projektu budowlano-wykonawczego sieci kanalizacji deszczowej w ul. Roztocze na wysokości Zespołu Szkół nr 7; termin zakończenia I kw. 2011 r.;
- przebudowa ulic: 3-go Maja i Radziwiłłowskiej wraz ze skrzyżowaniami; uzyskano pozwolenie na realizację inwestycji drogowej w dn. 22.07.2009 r. oraz uzyskano pozwolenie na rozbiórkę budynków przy ul. 3-go Maja 5 w Lublinie; do zakresu robót rozbiórkowych włączono roboty związane z rozebraniem i wykonaniem nowego ogrodzenia wzdłuż działki Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 – Klinika Dermatologii; na zakres dotyczący robót związanych

z rozebraniem i odtworzeniem ogrodzenia wykonana została dokumentacja techniczna; przeprowadzono procedurę przetargową na ww. roboty rozbiórkowe; wszczęto przygotowanie dokumentów w celu wdrożenia procedur przetargowych na przebudowę ulic wraz ze skrzyżowaniami;

- przebudowa ul. Głuskiej od mostu na rz. Czerniejówce do granic miasta; opracowywano projekt budowlano-wykonawczy na przebudowę ul. Głuskiej na odcinku od mostu na rz. Czerniejówce do granic miasta – termin opracowania aneksowano na dzień 15.02.2010 r.;
- wykonano koncepcję programowo-przestrzenną sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Głuskiej;
- przebudowa ul. Narutowicza od ul. Okopowej do ul. Głębokiej z ulicami bocznymi; opracowano dokumentację techniczną we wszystkich branżach oraz dodatkową dokumentację na wykonanie przebudowy sieci c. o.; w dniu 18.08.2009 r. uzyskano decyzję środowiskową; uzyskano podziały geodezyjne niezbędne do wniosku o pozwolenie na budowę; przekazano do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków komplet dokumentacji do uzgodnienia; po uzyskaniu pozytywnej opinii Konserwatora złożony zostanie wniosek o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej i przygotowane zostaną materiały niezbędne do wdrożenia procedur przetargowych;
- przebudowa ul. Poniatowskiego na odcinku od wiaduktu do Al. Raclawickich; w przeprowadzonym procesie przetargowym wyłoniono wykonawcę na wykonanie przebudowy w trybie „zaprojektuj i wybuduj”; w dniu 17.11.2009 r., podpisano umowę z wykonawcą, termin zakończenia 31.08.2010 r.; wykonano projekt rozbiórki budynku przy ul. Poniatowskiego 1;
- drogi dojazdowe do obwodnicy Miasta Lublin – przedłużenie ul. Mełgiewskiej w kierunku węzła drogowego „Mełgiew” w ciągu dróg ekspresowych S-12, S-17, S-19; uzyskano projekt podziału nieruchomości pod pas drogowy ulicy; wykonano projekt budowlany i projekt wykonawczy; uzyskano decyzję środowiskową – 10.11.2009 r. z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; wszczęto postępowanie w Urzędzie Wojewódzkim związane z uzyskaniem zezwolenia na realizację inwestycji drogowej; przygotowano materiały do wszczęcia procedur przetargowych na opracowanie projektów technicznych na budowę ulicy oraz rozbiórki budynków położonych w pasie drogowym;
- drogi dojazdowe do węzła drogowego „Jakubowice” obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S-12, S-17, S-19 (ul. Poligonowa); inwestycja obejmuje teren miejski i pozamiejski, co powoduje konieczność opracowania raportu oddziaływania na środowisko dla przebiegu całej inwestycji drogowej; opracowano raport oddziaływania na środowisko; z uwagi na dużą liczbę odwołań (mieszkańców z odcinka pozamiejskiego) od ustaleń zawartych w raporcie w dniu 05.10.2009 r. przeprowadzono rozprawę administracyjną; w dniu 17.11.2009 r. wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o uzgodnienie warunków realizacji inwestycji drogowej; po uzyskaniu decyzji środowiskowej wystąpimy o pozwolenie na budowę;
- budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Dąbrowica” – obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S-12, S-17, S-19; wykonano projekt budowlany i projekt wykonawczy; uzyskano decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi i na jej podstawie działki znajdujące się w pasie drogowym ulicy stały się z mocy prawa własnością Gminy Lublin i zostały ujawnione w rejestrze gruntów; uzyskano decyzję środowiskową oraz decyzję zezwalającą na reali-

zaczę inwestycji drogowej (10.12.2009 r.); złożono wniosek o dofinansowanie zadania z Działania 6.1 PO IS Rozwój sieci TEN-T Priorytet VI – Drogowa i lotnicza sieć TEN-T;

- budowa ul. Granitowej (Wiadukt); z uwagi na trudności w pozyskaniu gruntów, zlecono podziały działek, w celu uzyskania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej; uzyskano decyzję środowiskową oraz decyzję na realizację inwestycji drogowej, która stała się ostateczna w dniu 10.06.2009 r.; przeprowadzono postępowanie przetargowe i w dniu 30.12.2009 r. podpisano umowę z wykonawcą robót ww. inwestycji; termin zakończenia – grudzień 2010 r.
- rozbudowa infrastruktury technicznej w os. Hajdów i Zadębie w celu aktywizacji gospodarczej; zgodnie z umową, zawartą w dniu 30.05.2007 r. pomiędzy Miastem a Centrum Handlowym Felin Sp. z o. o. w sprawie realizacji przebudowy i budowy układu komunikacyjnego w rejonie planowanego centrum handlowo-usługowego; Centrum Handlowe Felin przekazało dokumentację projektową na budowę ul. Grygowej od al. Witosa do Drogi Męczenników Majdanka;
- ul. Bursaki i ul. Rapackiego w strefie aktywizacji gospodarczej dzielnicy Bursaki; budowę dróg rozpoczęto w styczniu 2009 r.; opracowano projekt budowlano-wykonawczy przebudowy istniejącej sieci wodociągowej w ul. Bursaki na odcinku od ul. Rapackiego do ul. Do Dysa, budowy sieci wodociągowej w ul. Rapackiego, bocznej Rapackiego i bocznej Bursaki, budowy przyłączy kanalizacji sanitarnej w ul. Bursaki; w dniu 30.11.2009 r. zakończono realizację robót drogowych w ul. Bursaki i ul. Rapackiego; w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 uzyskano dofinansowanie w wysokości 2.661.710 zł;
- ul. Wrońska; wykonano cały zakres robót objętych umową – 517 mb drogi wraz z oświetleniem i kanalizacją deszczową, przebudowę wodociągu oraz kanalizacji sanitarnej w przebudowywanej ul. Wrońskiej; w dniu 17.08.2009 r. podpisano protokół odbioru ww. inwestycji;
- ul. Połanieckich, Sapiehy, Kleniewskich, Hirszfelda; wykonano przebudowę ulic: Hirszfelda, Połanieckich i Sapiehy; wykonano sieć kanalizacji deszczowej w rejonie ww. ulic oraz przebudowę sieci gazowej z przyłączami w ul. Połanieckich i Sapiehy; w dniu 18.12.2009 r. zakończono zadanie;
- ul. Przyjacielska i ul. Skromna; opracowano projekt budowlano-wykonawczy ulic, we wszystkich branżach przygotowywane są materiały do wystąpienia o decyzję środowiskową;
- ul. Domeyki; opracowano projekt budowlano-wykonawczy na budowę ulicy; uzyskano podziały geodezyjne i decyzję środowiskową; wystąpiono o podjęcie uchwały w sprawie zmiany kategorii ulicy; po zmianie kategorii na drogę gminną, wystąpimy o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej;
- rewitalizacja Pl. Litewskiego; prowadzono prace związane z przygotowaniem konkursu architektoniczno-urbanistycznego;
- infrastruktura techniczna dla inwestorów budownictwa wielorodzinnego; przeprowadzono weryfikację wniosków o dofinansowanie inwestycji dla inwestorów budownictwa wielorodzinnego; dofinansowano budowę ul. Onyksowej i Kobaltowej w osiedlu Poręba dla dewelopera „Willowa II” Sp. z o. o. w Lublinie;
- inwestycje realizowane przy udziale mieszkańców i innych podmiotów:

- 1.734 mb dróg: Lazurowej, Strumykowej (Sławin – w kierunku ul. Morawian), Strumykowej II etap, Wałowej, Rejtana, Platanowej, Osikowej, Jabłoniowej; w trakcie realizacji znajduje się 2 ulice: Liliowa i Strumykowa; opracowano projekt budowlano-wykonawczy brakujących odcinków sieci wodociągowo-kanalizacyjnej wraz z przyłączami w ulicach: Szerokie, Połabian, Lubuszan (w trakcie przetargu na wykonawcę robót).

1.4. Remonty dróg

W 2009 wykonano:

- remont ul. Wyzwolenia o długości 1.680 mb;
- remont chodnika przy Drodze Męczenników Majdanka (od ul. Lotniczej do ul. Krańcowej) o długości 285 mb;
- remont ul. Grażyny (od ul. Wallenroda do ul. Wileńskiej) o długości 720 mb;
- remont ul. Szwejka i ul. Parysa o długości 725 mb;
- remont ul. Uroczej (od al. Warszawskiej do ul. Skalistej) o długości 540 mb;
- remont chodnika przy ul. Dulęby o długości 100 mb;
- remont chodnika przy ul. Wilczej o długości 27 mb;
- remont ul. Szmaragdowej o długości 515 mb;
- remont Pl. Zamkowego poprzez remont małej architektury – murki oporowe, schody terenowe, balustrady z tralkami ozdobnymi i wymiana zniszczonych płyt chodnikowych.
- remont ul. Żywnego o długości 687 mb (w trakcie realizacji);
- wykonanie dokumentacji projektowej remontu mostu zabytkowego na ul. Zamjskiej.

1.5. Działania na rzecz poprawy funkcjonowania transportu zbiorowego

W ciągu całego 2009 r. w MPK zachodziło szereg zmian nakierowanych na poprawę efektywności oraz zwiększenie rentowności prowadzonej działalności gospodarczej. Podstawowe z nich to:

- zmiana systemu wynagradzania kadry kierowniczej poprzez wprowadzenie kontraktów kierowniczych; w ramach kontraktu kierownik otrzymuje wynagrodzenie składające się z dwóch części: gwarantowanej i motywacyjnej za realizację zadań specjalnych; część motywacyjna stanowi ok. 45 % całego wynagrodzenia kontraktowego; kontrakty zostały wprowadzone od stycznia 2009 r. i objęły wszystkich kierowników łącznie z dyrektorami i głównym księgowym;
- w połowie 2009 r. powołany został zespół, w skład którego weszli przedstawiciele związków zawodowych oraz przedstawiciele odpowiednich służb spółki, którego zadaniem było opracowanie zmian do Zakładowego Układu Zbiorowego; zmiany te miały na celu uproszczenie zasad wynagradzania i zwiększenie motywacyjnej roli wynagrodzeń; prace zespołu zostały zakończone; obecnie, przygotowane zmiany oczekują na ostateczne zatwierdzenie przez organizacje związkowe;
- w 2009 r. spółka rozpoczęła prace nad wdrożeniem zasad budżetowania i *controllingu*; oprócz wprowadzania elementów zarządzania budżetem przez poszczególnych kierowników, opracowano nowy Regulamin Organizacyjny Spółki, uwzględniający z jednej strony aspekty budżetowania z drugiej natomiast konieczność stosowania Dyrektywy 1370/2007 w zakresie rozliczania kosztów poniesionych na świadczenie usług transportu publicznego;

- optymalizując ponoszone koszty w 2009 r. spółka rozpoczęła wdrażanie zintegrowanego systemu informatycznego firmy TARAN; wdrażany system będzie integrował poszczególne obszary funkcjonowania przedsiębiorstwa, a jednocześnie znacznie przyspieszy przepływ informacji;
- w ramach optymalizacji wykorzystania majątku posiadanego przez spółkę w styczniu 2009 r. przekazano pomieszczenia jednego z biurwców przy al. Kraśnickiej Zarządowi Transportu Miejskiego; drugi biurowiec spółka opuściła z końcem 2009 r., przenosząc się do własnego biurowca przy ul. Grygowej; oba biurowce były wynajmowane od Miasta Lublin;
- w drodze negocjacji z ZTM opracowana została wieloletnia umowa o świadczenie usług komunikacji miejskiej; umowa ta jest dostosowana do wymogów Dyrektywy 1370/2007. Zasady w niej zawarte porządkują funkcjonowanie transportu publicznego realizowanego przez MPK na okres 10 lat;
- w ramach pozyskania dodatkowych środków inwestycyjnych w końcowym okresie 2009 r. spółka przystąpiła do opracowania projektu pod nazwą „Modernizacja podstacji prostownikowych zasilających trakcję oraz wymiana taboru trolejbusowego” w ramach konkursu nr 25/RPOWL/5.3/2009 – Oś Priorytetowa V Transport, Działania 5.3 Miejski transport publiczny. Ostateczna kwota projektu wyniosła 62.333.875 zł, z czego wnioskowane dofinansowanie z funduszy unijnych to 85 % kwoty ogółem.

1.6. Inne działania na rzecz infrastruktury technicznej

W ramach prac w zakresie kanalizacji sanitarno-deszczowej wykonano następujące zadania:

- kanalizacja deszczowa pozwalająca na odprowadzenie wód deszczowych z ulic: Paśnikowskiego, Frankowskiego, Rogińskiego, Romanowskiego; zrealizowano sieć kanalizacji deszczowej na odcinku od ul. Frankowskiego do studni na wysokości posesji przy ul. Rogińskiego 25;
- odprowadzenie wód deszczowych z osiedli: Szerokie, Lipniak, Węglin Południowy, Węglin Północny, Sławin; zrealizowano sieć kanalizacji deszczowej w ulicach: Kurpiowskiej, Urzędowskiej, Owczej, Cyda i Powstania Styczniowego, Bieszczadzkiej (odcinek od ul. Urzędowskiej do ul. Wrocławskiej) oraz odcinek cieku od zbiornika przy ul. Lipniak do ul. Wojciechowskiej;
- kanalizacja sanitarna w os. Węglin Południowy; wykonano sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Urzędowskiej, Wrocławskiej i Owczej;
- kanalizacja sanitarna NF i deszczowa w kierunku dzielnicy Felin i w dzielnicy Felin; zrealizowano budowę kolektora kanalizacji sanitarnej i deszczowej z podczyszczalnią wód deszczowych na odcinku od ul. Witosa do ul. Wyzwolenia; przeprowadzono postępowanie przetargowe oraz podpisano umowę na wykonanie odnogi kolektora NF do ul. Gen. Stanisława Skalskiego w kierunku osiedla Felin; opracowano projekt na budowę kolejnego odcinka kolektorów kanalizacji sanitarnej i deszczowej na odcinku między Drogą Męczenników Majdanka a ul. Witosa wzdłuż granic miasta; nie uzyskano decyzji pozwolenia na budowę ze względu na brak dostępności terenu; wszczęto procedurę do ograniczenia korzystania z terenu, na czas wykonywania robót (4 działki) na terenie miasta Lublin; trwa procedura wykupu działek pod planowane kolektory na terenie gminy Głusk i Świdnik;

- odprowadzenie wód deszczowych z ulic: Rozmarynowej, Kwiatów Polnych do zbiornika przy ul. Skowronkowej; z uwagi na trudności w pozyskaniu gruntów pod przebieg sieci kanalizacji deszczowej odwadniającej ulice: Rozmarynową, Kwiatów Polnych i Chabrową, wystąpiono o podziały nieruchomości dla tej inwestycji oraz pasa drogowego przedłużenia ul. Chabrowej; uzyskano podziały geodezyjne; komitet budowy ul. Chabrowej opracował dokumentację techniczną – branża drogowa, w opracowaniu oświetlenie uliczne; po uzyskaniu pełnej dokumentacji i uzyskaniu decyzji środowiskowej wystąpimy o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej. Projekt drogowy oraz projekt budowy sieci kanalizacji deszczowej umożliwi uzyskanie pozwolenia na realizację inwestycji w pełnym zakresie (odwodnienie i droga);
- odprowadzenie wód deszczowych z ulic: Płatanowej, Osikowej, Jabłoniowej, Skalistej, Sławinkowskiej; wykonano całość sieci kanalizacji deszczowej w ulicach; pozostałe środki finansowe przeznaczone zostały na odszkodowania związane z prowadzoną inwestycją na ww. obszarze;
- kanalizacja sanitarna w rejonie ul. Janowskiej; uzyskano prawomocną decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Janowskiej i bocznych w zlewni ul. Parczewskiej; dokumentację przekazano do realizacji przez MPWiK;
- odwodnienie w rejonie ulic: Misjonarskiej, Wyszyńskiego, Żmigród, Bernardyńskiej; zrealizowano sieć kanalizacji deszczowej przy al. Unii Lubelskiej na odcinku od działki „Caritas” w rejonie al. Unii Lubelskiej do rz. Czechówki wraz ze zjazdem indywidualnym z drogi wojewódzkiej przy al. Unii Lubelskiej do obsługi urządzeń podczyszczających wody deszczowe w Lublinie oraz przebudowę sieci kanalizacji sanitarnej na odcinku od działki „Caritas” do kolektora w al. Unii Lubelskiej; inwestycję przekazano do użytkowania;
- infrastruktura dla strefy ekonomicznej na Felinie; w realizacji I etap – budowa ulic: Moritza, Vetterów, Banacha; zakończono budowę kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej; wykonano kanalizację deszczową; trwa procedura odbioru końcowego; wykonano w 60 % roboty budowlane ulic: Moritza o długości 383 m, Vetterów na odcinku od ul. Doświadczalnej do pętli nawrotowej o łącznej długości 1.552 m; wykonano również ul. Krępiecką (drogę równoległą) do al. Witosa o długości 220 m; termin zakończenia robót – 30.06.2010 r.; trwa opracowywanie projektu budowlano-wykonawczego kolektora kanalizacji deszczowej K-89 w os. Hajdów – Zadębie na odcinku od torów kolejowych w pobliżu ul. Kasprowicza do rz. Bystrzycy oraz w ul. Grygowej w rejonie ul. Rataja;
- rozszerzenie Podstrefy Lublin SS „Euro-Park” Mielec; podpisano w dniu 13.03.2009 r. umowę z Ministerstwem Gospodarki na dofinansowanie projektu inwestycyjnego w ramach PO Innowacyjna Gospodarka 2007-2013; przeprowadzono procedury przetargowe na wykonanie projektów technicznych i podpisano umowę z biurem projektów 06.10.2009 r.; opracowanie dokumentacji, z uwagi na jej zakres, podzielono na IV etapy.

W ramach infrastruktury technicznej dla budownictwa wielorodzinnego:

- przeprowadzono weryfikację wniosków o dofinansowanie inwestycji dla inwestorów budownictwa wielorodzinnego; podjęto decyzję o dofinansowaniu budowy sieci sanitarnej i deszczowej w osiedlu Poręba dla dewelopera „Willowa II” Sp. z o. o. w Lublinie.

W ramach zadań inwestycyjnych realizowanych przy udziale mieszkańców zrealizowano następujące zadania:

- 1.803 mb sieci kanalizacji sanitarnej w ulicach: Kuncewiczowej, Brata Alberta, Raszyńskiej, Onyszkiewicza, Śląskiego, Kołaczkowskiego, Tarninowej, Skubiszewskiego, Św. Wojciecha, Nałkowskich, Lazurkowej i Siennej;
- sieci kanalizacji sanitarnej w realizacji w ulicach: Abelarda, Dąbrówki, Ziemiowita, Leszka, Piątkowskiego;
- 470 mb sieci kanalizacji deszczowej w ulicach: Orłowskiego, Iwaszkiewicza, Ligonja.

W ramach prac w zakresie budowy wodociągów realizowano:

- sieć wodociagową w os. Poligon; zrealizowano sieć wodociagową w ul. Poligonowej wraz z odgałęzieniami i przyłączami w granicach pasa drogowego oraz sieć wodociagową w ul. Zelwerowicza i ul. Koncertowej; inwestycję przekazano do użytkowania; trwają prace nad opracowaniem projektu sieci wodociagowej w ul. Poligonowej na odcinku od ul. Zelwerowicza do granic miasta; uzyskano prawomocną decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego; procedura uzyskania ww. decyzji wydłużała się z uwagi na to, że właściciele kilku działek położonych przy ul. Poligonowej złożyli odwołanie do SKO, a następnie skargę do Sądu Administracyjnego na decyzję SKO;
- modernizację systemu zaopatrzenia w wodę dla osiedli: Zadębie, Felin i Poniwkoda; opracowano analizę techniczno-ekonomiczną przebudowy Stacji Wodociagowej „Felin” przy al. Witosa;
- budowę sieci wodociagowej w rejonie ul. Mełgiewskiej; uzyskano warunki MPWiK na budowę sieci oraz nawiązano kontakt z GDDKiA w celu koordynacji prac projektowych obwodnicy miasta Lublin i ul. Mełgiewskiej; kontynuowane jest opracowywanie projektu budowlano-wykonawczego sieci wodociagowej w ul. Mełgiewskiej na odcinku od torów kolejowych do granic miasta (zakończenie – II kw. 2010 r.);
- przebudowę ujęcia wody w Turce wraz z rozbudową sieci wodociagowej na terenie miasta; opracowano dokumentację hydrogeologiczną wraz z robotami towarzyszącymi w celu określenia wielkości zasobów ujęcia „Turka”; zlecono nadzór inwestorski nad prowadzonymi pracami geologicznymi; wykonano orurowanie dwóch studni, odwiercono nowy piezometr oraz udroźniono sześć istniejących piezometrów;
- prace nad modernizacją sieci wodociagowej na terenie os. Choiny; nadzór nad realizacją inwestycji zlecono firmie zewnętrznej Torgan; termin zakończenia I kw. 2010 r.

W ramach zadań inwestycyjnych realizowanych przy udziale mieszkańców zrealizowano:

- 1.645 mb sieci wodociagowej w ulicach: Sokolniki, Ligonja, Sekwojowej, Kuncewiczowej, Brata Alberta, Sławinek, Szarotkowej, Orzechowej-bocznej, Św. Wojciecha, Wołynia, Piekarskiej;
- sieci wodociagowe w realizacji w ulicach: Sienna, Dąbrówki, Bryńskiego, Żeglarska.

2. REWALORYZACJA I REWITALIZACJA STAREGO MIASTA

2.1. Rewaloryzacja Starego Miasta

W ramach prac związanych z remontem budynku Teatru Starego opracowano aktualizację studium wykonalności. Przeprowadzono procedurę przetargową, wybrano wykonawcę i wprowadzono na plac budowy. Trwają roboty związane z wymianą starych ścian fundamentowych w rejonie foyer oraz zascenia. Planowane zakończenie – 30.11.2011 r.

Zarząd Nieruchomości Komunalnych zrealizował następujące prace specjalistyczne na Starym Mieście:

- ul. Archidiakońska 3 – remont zabezpieczający budynek;
- ul. Grodzka 5 – remont dachu i naświetlenia;
- ul. Rybna 7 – remont korytarza;
- ul. Grodzka 3 – wymiana stolarki drzwiowej do budynku;
- ul. Grodzka 36 – remont sklepienia nad wejściem;
- ul. Jezuicka 21 – wymiana stolarki okiennej i drzwiowej na klatce schodowej i w lokalu nr 8b;
- ul. Dominikańska 7 – remont naświetla w dachu.

2.2. Pomoc właścicielom prywatnych budynków na Starym Mieście

Na podstawie uchwały nr 791/XXXIII/2005 Rady Miasta Lublin z dn. 08.09.2005 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (z późn. zm.) w 2009 r. udzielono dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytków w wysokości 1.401.191 zł.

W ramach powyższych środków dofinansowano prace właścicielom prywatnych budynków na Starym Mieście na kwotę 1.018.556 zł, z tego dotyczące:

- wymiany okien w Bazylice i skrzydle południowym klasztoru, prac konstrukcyjnych sklepień Bazyliki w zespole klasztornym oo. Dominikanów przy ul. Złotej 9 – 382.982 zł;
- ekspertyzy pożarowej, instalacji hydrantowej wraz z projektem, projekt wydzielenia przeciwpożarowej klatki schodowej, wymiana stolarki, instalacja oświetlenia awaryjnego wraz z projektem, system oddymiania klatki schodowej wraz z projektem sterowania oddymiania klatki schodowej w kamienicy przy ul. Rynek 12 – 154.000 zł;
- remontu elewacji zachodniej wraz z termorenowacją frontu budynku archikatedry (Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty) przy ul. Królewskiej 10 – 293.000 zł;

- docieplenia stropodachu w łączniku, wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w Pałacu Biskupim zespołu zabytkowego przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 2 – 188.574 zł.

3. GOSPODAROWANIE MIENIEM

3.1. Nabywanie gruntów

W 2009 r. nabyto w drodze zamiany od Spółdzielni Mieszkaniowej „Centrum” prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonych przy ul. Wiercińskiego 11 w kwocie 87.305 zł i od Międzyzakładowej Spółdzielni Mieszkaniowej prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonych przy ul. Kiepury i Rogowskiego w kwocie 80.795 zł. Zakupiono nieruchomość położoną przy ul. Boczna Lubomelskiej 13 za kwotę 10.010.000 zł, która została przeznaczona na siedzibę Sądu Rejonowego (e-sąd).

3.2. Zbywanie mienia komunalnego

W zakresie zbywania mienia komunalnego, uzyskano w 2009 r. dochody w wysokości 28.265.073 zł, w tym z tytułu:

- sprzedaży nieruchomości zabudowanych i lokali użytkowych – 12.376.052 zł;
- sprzedaży 343 mieszkań komunalnych – 7.345.874 zł;
- sprzedaży działek gruntowych – 7.407.613 zł;
- odpłatnego nabycia prawa własności gruntów – 192.241 zł;
- wpłat zwaloryzowanych odszkodowań przez byłych właścicieli za przywrócenie prawa własności – 777.982 zł;
- wpłat z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności – 165.309 zł.

3.3. Inne formy gospodarowania mieniem

W zakresie innych form gospodarowania mieniem komunalnym, uzyskano w 2009 r. dochody w wysokości 14.191.361 zł, w tym z tytułu:

- opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości – 8.233.027 zł;
- dzierżawy gruntów – 3.468.983 zł;
- dzierżawy i najmu nieruchomości zabudowanych – 1.781.565 zł;
- odsetek od rat, nieterminowych wpłat oraz od dotacji zgromadzonych na rachunkach bankowych – 161.398 zł;
- wpływów z różnych dochodów – 36.030 zł;
- spadki zapisy darowizny w formie pieniężnej – 10.358 zł;
- wpłat z zysku za 2008 r. (MPWiK) – 500.000 zł.

3.4. Przekształcenia własnościowe i prywatyzacja mienia

- uzyskano przychody ze sprzedaży Przedsiębiorstwa Piekarskiego Sp. z o. o. w wysokości 149.790 zł (w tym odsetki 16.490 zł);
- podwyższono kapitał zakładowy MPWiK Sp. z o. o. wnosząc aporty rzeczowe w postaci urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych i wkład pieniężny o łącznej wartości 31.919.400 zł;
- podwyższono kapitał zakładowy LPEC Sp. z o. o. wnosząc aporty rzeczowe i wkład pieniężny o łącznej wartości 4.052.400 zł;
- podwyższono kapitał akcyjny w spółce akcyjnej Port Lotniczy SA w Świdniku wnosząc aport rzeczowy w postaci prawa własności nieruchomości gruntowej i wkład pieniężny, poprzez objęcie 480.520 nowych akcji po 100 zł o wartości 48.052.000 zł;
- podwyższono kapitał zakładowy Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o. o. wnosząc aport rzeczowy w postaci nieruchomości gruntowej i wkład pieniężny o łącznej wartości 2.465.400 zł.

3.5. Działania Prezydenta jako zgromadzenia wspólników jednoosobowych spółek Miasta

We wszystkich spółkach w 2009 r. odbyły się zwyczajne zgromadzenia wspólników. Przedmiotem zgromadzeń było zatwierdzenie sprawozdań zarządów Spółek z ich działalności oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2008 obejmujących: bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych, sprawy dotyczące udzielenia absolutorium członkom zarządu i rad nadzorczych Spółek z wykonania obowiązków za w/w okres, przyznania nagród członkom zarządów spółek a także podział zysków lub pokrycie strat.

Ponadto zgromadzenia wspólników podjęły uchwały między innymi w następujących sprawach:

Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. w Lublinie:

- zmian w akcie założycielskim Spółki oraz przyjęcia tekstu jednolitego aktu;
- powołania członków Rady Nadzorczej;
- obniżenia i podwyższenia kapitału zakładowego;
- aktualizacja Strategii rozwoju LPEC;
- wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości LPEC położonej przy ul. Głębokiej 32 a.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Lublinie:

- podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i pokrycie go wkładem pieniężnym i niepieniężnym w postaci sieci i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych;
- zmian w składzie Rady Nadzorczej.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Lublinie Sp. z o. o.:

- wyrażenia zgody na nabycie 30 sztuk fabrycznie nowych autobusów miejskich w tym 20 jednoczłonowych, 10 przegubowych o łącznej wartości 27.860.000 zł (netto);
- zatwierdzenia oraz zmiany planu finansowego i inwestycyjnego Spółki na rok obrotowy 2009;

- zmian w akcie założycielskim Spółki;
- zmian w regulaminie przeprowadzania wyborów przez pracowników do Rady Nadzorczej;
- przedstawicieli pracowników;
- powołania członka Rady Nadzorczej;
- ustalenia zasad wynagradzania członków Zarządu Spółki.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o. o. w Lublinie:

- podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i pokrycie go wkładem pieniężnym i niepieniężnym;
- ustalenia stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego w zasobach Towarzystwa;
- finansowania budowy budynków nr 6a, 6b i 7 przy ul. Zygmunta Augusta;
- ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego – hipoteki kaucyjnej;
- powołania członka Rady Nadzorczej;
- budowy budynków nr 1, 2 i 3 przy ul. Zygmunta Augusta – Droga Męczenników Majdanka;
- warunków wynajęcia lokalu mieszkalnego.

„Kamienice Miasta” Sp. z o. o. w Lublinie:

- zatwierdzenia oraz uzupełnienia planu finansowego na rok 2009;
- sprzedaży nieruchomości położonej przy ul. Niecałej 3 w Lublinie.

4. POLITYKA MIESZKANIOWA

4.1. Polityka czynszowa

Obecnie obowiązujące stawki czynszów zostały wprowadzone na podstawie Zarządzenia nr 551/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 04.08.2009 r. w sprawie określenia miesięcznych stawek czynszu za lokale mieszkalne i socjalne. Stawka bazowa czynszu za lokale mieszkalne wynosi 5,97 zł/m²/m-c a stawka czynszu za lokale socjalne to 1,18 zł/m²/m-c.

Podwyżka stawek czynszu w lokalach mieszkalnych wynajmowanych przez gminę została wprowadzona z dniem 01.09.2009 r. ale z uwagi na 3 miesięczny okres wypowiedzenia objęła najemców od 01.12.2009 r.

Do dnia 01.09.2009 r. obowiązywały stawki czynszów wprowadzone na podstawie Zarządzenia nr 553/2008 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 14.08.2008 r. w sprawie określenia miesięcznych stawek czynszu za lokale mieszkalne i socjalne w wysokości: lokale mieszkalne 5,58 zł/m²/m-c; lokale socjalne 1,10 zł/m²/m-c.

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Lublin na lata 2009-2013 określony Uchwałą Rady Miasta Lublin nr 514/XXVI/2008 z dn. 27.11.2008 r. zakłada dążenie do osiągnięcia w 2012 r. maksymalnej stawki czynszu odpowiadającego 3 % wartości odtworzeniowej 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego.

Do czasu wprowadzenia ostatniej 7 % podwyżki stawki czynszu, maksymalna stawka czynszu wynosiła 6,03 zł/m²/m-c i stanowiła 2,41 % wartości odtworzeniowej 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, ogłoszonej na II i III kwartał 2009 r. Obecnie maksymalna stawka czynszu wynosi 6,45 zł/m²/m-c i stanowi 2,46 % obecnej wartości odtworzeniowej.

W ww. programie przyjęto także założenie, że średnia wysokość czynszu powinna zapewnić pokrycie kosztów utrzymania zasobu mieszkaniowego. Obecnie średnia stawka czynszu wynosi 5,21 zł/m²/m-c.

W 2009 r. należne przychody z tytułu czynszów za lokale mieszkalne wynosiły 24.729.734 zł, natomiast koszty utrzymania lokali mieszkalnych ukształtowały się na poziomie 31.695.119 zł. Niedobór wyniósł 6.965.385 zł i sfinansowany został z innych źródeł, głównie z przychodów za wynajmowane lokale użytkowe oraz z dotacji z budżetu miasta.

W przeliczeniu na 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego wielkości te średniorocznie wyniosły: przychody 4,80 zł/m²/m-c, koszty 6,15 zł/m²/m-c a niedobór 1,35 zł/m²/m-c. Z uwagi na ściągalność należności z tytułu najmu lokali mieszkalnych za 2009 r. na poziomie 88 % rzeczywiste wpływy z czynszów wyniosły 21.658.301 zł (w przeliczeniu na 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego 4,20 zł/m²/m-c). Rzeczywisty niedobór środków wyniósł więc 10.036.818 zł i po-

kryty został wpływami z czynszów za lokale użytkowe oraz dotacją z budżetu miasta.

Stan techniczny zasobów mieszkaniowych będących w zarządzie ZNK, pomimo widocznej poprawy wymaga stałego zaangażowania dużych środków finansowych. Jednocześnie należy podkreślić, że nałożony na ZNK obowiązek wydatkowania 25 % rzeczywistych wpływów z czynszu za lokale mieszkalne na ich remonty i konserwację jest stale realizowany.

4.2. Budowa nowych i remonty starych zasobów mieszkaniowych

W ramach budownictwa socjalnego i komunalnego realizowano:

- budynek przy ul. Sulisławickiej (109 mieszkań); opracowywano dokumentację projektową budynku mieszkalnego; zawarto porozumienie z mieszkańcami dzielnicy i Radą Dzielnicy Kośminek w sprawie zmiany opracowanego projektu budowlano-wykonawczego budynku w zakresie wprowadzenia funkcji publicznouługowej na całej powierzchni użytkowej parteru; zlecono opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej parteru; termin opracowania 21.04.2010 r.
- budynek przy ul. Mireckiego (119 mieszkań); dnia 27.08.2009 r. podpisano umowę z wykonawcą firmą Ekbud Sp. z o. o.; wykonano wycinkę drzew oraz część prac rozbiórkowych; wykonano stan surowy segmentów A, B, C, D; trwają prace przy montażu płyt dachowych, murowaniu ścianek działowych; wykonano 70 % kanalizacji deszczowej oraz 50 % kanalizacji sanitarnej; opracowano dokumentację projektową przebudowy ulic Mireckiego i Reymonta w rejonie budowanego budynku mieszkalnego; wystąpiono z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia polegającego na przebudowie ulic Mireckiego i Reymonta w rejonie budynku mieszkalnego.
- budynek przy ul. Zygmunta Augusta (36 mieszkań); przeprowadzono procedurę przetargową i wybrano wykonawcę (Przedsiębiorstwo „Viva” Sp. z o. o.) na budowę budynku nr 5; wykonano fundamenty, trwają roboty przy wykonywaniu ścian piwnic i stropu nad piwnicami; zlecono opracowanie projektów budowlano-wykonawczych budynku nr 6 oraz fragmentu ul. Zygmunta Augusta od wjazdu na projektowany dla budynku nr 6 parking do ul. Kazimierza Jagiellończyka (włącznie ze skrzyżowaniem) i ul. Kazimierza Jagiellończyka od ul. Zygmunta Augusta do Drogi M. Majdanka.

Modernizacje – na łączną kwotę 531.158 zł w tym:

- docieplenia – 194.805 zł (ul. Firlejowska 4a – projekt, ul. Probostwo 15, ul. Wolska 7 – projekt);
- centralne ogrzewanie – 154.863 zł (al. Kompozytorów Polskich 8, ul. Krakowskie Przedmieście 53 – projekt, ul. Piekarska 27, ul. Zamojska 33);
- kanalizacja sanitarna – 70.450 zł (ul. Główna 45 – projekt, ul. Jezuicka 4, ul. Jezuicka 6 – projekt, ul. Tatarska 6, ul. Zamojska 33 – projekt, ul. Mieszkańska 4 – projekt);
- inne prace w budynkach komunalnych (6 budynków) – 111.040 zł.

Remonty

- z dotacji na łączną kwotę 5.348.842 zł w tym:

- budynki gminne – 2.429.876 zł;
- budynki wspólnot mieszkaniowych (udziały w części wspólnej i remonty lokali gminnych) – 1.730.889 zł;
- budynki o własności mieszanej – 220.390 zł;
- budynki prywatne – 417.687 zł;
- na prace konserwatorskie w budynkach zabytkowych w obrębie Starego Miasta – 100.000 zł;
- na prace remontowe terenów gminy wokół Wspólnot Mieszkaniowych – 450.000 zł;
- zestawienie ilościowe przedstawia się następująco:
  - remonty bieżące – 136 zadań;
  - remonty dachów i kominów – 25 zadań;
  - remonty pustostanów – 87 zadań;
  - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej – w 85 lokalach, na ogólną kwotę 663.126 zł;
  - remonty instalacyjne – 85 zadań (instalacja elektryczna, wodociągowo-kanalizacyjna, c. o., gazowa);
  - awarie, przeglądy i dokumentacje – 60 zadań;
  - prace konserwatorskie w budynkach zabytkowych w obrębie Starego Miasta – w 7 budynkach;
  - prace remontowe terenów gminy wokół Wspólnot Mieszkaniowych – przy 23 budynkach (chodniki, dojścia, ogrodzenia);
- ze środków własnych na łączną kwotę 5.273.578 zł w tym:
  - budynki gminne – 1.368.462 zł.;
  - budynki wspólnot mieszkaniowych (udziały w części wspólnej i remonty lokali gminnych) – 2.155.009 zł;
  - budynki o własności mieszanej – 351.337 zł;
  - budynki prywatne – 1.398.730 zł;
- zestawienie ilościowe przedstawia się następująco:
  - remonty bieżące – 311 zadań;
  - remonty dachów – 21 zadań;
  - remonty pustostanów – 53 zadania;
  - wymiana stolarki okiennej – 121 lokali;
  - przestawienie jednostek zdruńskich i remonty kominów – 83 zadania;
  - remonty instalacyjne – 170 zadań;
  - usługi kominiarskie – 152 zadania.

5. SZKOLNICTWO I OŚWIATA

5.1. Zmiany w sieci szkół i placówek

W ciągu roku 2009 dokonano dalszych działań mających na celu porządkowanie sieci szkół ponadgimnazjalnych. Zlikwidowano 7 szkół dla dorosłych na podbudowie szkoły zasadniczej (2 licea ogólnokształcące i 5 techników), 2 szkoły policealne oraz Wojewódzki Ośrodek Dokształcania Zawodowego. Wszystkie szkoły wchodziły w skład zespołów szkół lub centrów kształcenia ustawicznego.

Szkoły te zakończyły swoją działalność w 2008 r., gdyż były szkołami ponadpodstawowymi i ostatnia rekrutacja do klasy pierwszej mogła być przeprowadzona w roku szkolnym 2005/2006.

5.2. Promowanie osiągnięć najlepszych uczniów

Realizując postanowienia uchwały nr 475/XXV/2008 Rady Miasta z 16.10.2008 r. w sprawie programu wspierania na terenie Lublina edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, Prezydent Miasta Lublin nagroził uczniów osiągających wybitne sukcesy w konkursach przedmiotowych i tematycznych, olimpiadach, turniejach zawodowych oraz ogólnopolskich konkursach artystycznych lub literackich jednorazowymi stypendiami. W grupie 177 stypendystów było 43 uczniów szkół podstawowych, 98 uczniów gimnazjów oraz 36 uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wysokość stypendiów za osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, olimpiadach czy ogólnopolskich imprezach artystycznych wynosiła: dla uczniów szkół podstawowych – 160 zł, gimnazjów – 224 zł, dla uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych – 288 zł.

5.3. Konkursy na stanowiska dyrektorów szkół i placówek

W roku 2009 ogłoszono 3 konkursy, a przeprowadzono 5 konkursów (w tym 2 ogłoszone w 2008 r.) na stanowiska dyrektorów niżej wymienionych szkół i placówek prowadzonych przez m. Lublin. Były to:

- przedszkola nr 14 i 84;
- zespoły szkół nr 9 i 10;
- VI Liceum Ogólnokształcące.

Konieczność ogłoszenia konkursów związana była z przechodzeniem dotychczasowych dyrektorów na emeryturę (2 konkursy) lub z powstaniem nowej placówki (3 konkursy).

W 2009 r. 17 dyrektorom niżej wymienionych przedszkoli, szkół i placówek Prezydent Miasta Lublin przedłużył okres powierzenia stanowiska na kolejne lata. Były to:

- Przedszkole Specjalne nr 11;

- szkoły podstawowe nr 4, 14, 24, 28, 38 i 48;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2;
- Zespół Szkół nr 4;
- licea ogólnokształcące nr II, V i IX;
- Młodzieżowy Dom Kultury nr 2;
- Zespół Poradni nr 3;
- Bursa Szkolna nr 5;
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe;
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii.

5.4. Awans zawodowy nauczycieli

W roku 2009 wnioski nauczycieli o podjęcie postępowania egzaminacyjnego na stopień nauczyciela mianowanego były rozpatrywane w dwóch terminach przewidzianych ustawą Karta Nauczyciela.

Do 30.06.2009 r. wpłynęło 111 wniosków z 55 szkół i placówek o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego od nauczycieli, którzy odbywali staż w okresie od 01.09.2006 r. do 31.05.2009 r. Jeden wniosek został wycofany przez nauczyciela. Do egzaminu przystąpiło 110 nauczycieli z 55 szkół i placówek.

W drugim terminie, do 31.10.2009 r. wpłynęło 16 wniosków z 16 szkół i placówek. Wszyscy wnioskodawcy zdali egzaminy i otrzymali zaświadczenia o zdaniu egzaminu oraz akty nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

Łącznie przeprowadzono w 2009 r. 126 postępowań zakończonych nadaniem stopnia awansu nauczyciela mianowanego w formie decyzji administracyjnej (w tym 71 nauczycielom ze szkół, których prowadzenie należy do zadań gminy oraz 55 nauczycielom ze szkół, których prowadzenie należy do zadań powiatu).

Najliczniejszą grupę wśród awansujących nauczycieli stanowili nauczyciele języka angielskiego (32 osoby), na dalszych miejscach znaleźli się pedagodzy (12 osób), nauczyciele wychowania fizycznego (12 osób) i wychowania przedszkolnego (10 osób).

5.5. Doradztwo metodyczne i doskonalenie nauczycieli

Doradztwo metodyczne

Zadania doradcy metodycznego wypełniało 39 nauczycieli dyplomowanych, zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin, którzy udzielali wsparcia nauczycielom wszystkich etapów edukacyjnych różnych typów szkół i placówek. Na jednego doradcę metodycznego przypadało 148 nauczycieli, pedagogów i psychologów. Zadaniem doradców było diagnozowanie potrzeb edukacyjnych nauczycieli oraz wspomaganie ich w planowaniu, organizowaniu i badaniu efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego, doborze i adaptacji programów nauczania, rozwijaniu umiejętności metodycznych oraz podejmowaniu działań innowacyjnych. Doradcy prezentowali własne lekcje i zajęcia edukacyjne (76), organizowali comiesięczne zajęcia warsztatowe (130) oraz konsultacje zespołowe, seminaria, wykłady i wycieczki metodyczne (650), realizowali projekty i konkursy międzyszkolne (30), współorganizowali konferencje przedmiotowo-metodyczne (30) i prowadzili cotygodniowe konsultacje indywidualne z nauczycielami (1.770).

Realizacja zadań możliwa była dzięki współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli (m. in. Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli), uniwersytetami (UMCS, KUL, Uniwersytetem Medycznym, Przyrodniczym, Jagiellońskim, Gdańskim i Warszawskim), Politechniką Lubelską, Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji, Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych, Kuratorium Oświaty, Okręgową i Centralną Komisją Egzaminacyjną, Instytutem Pamięci Narodowej, Polskim Czerwonym Krzyżem, Lubelskim Funduszem Ochrony Środowiska Naturalnego, Centrum Rozwoju Dziecka, PTTK, Muzeum Lubelskim, Państwowym Muzeum na Majdanku, Ośrodkiem Brama Grodzka – Teatr NN, bibliotekami, domami kultury, teatrami, filharmonią i wydawnictwami edukacyjnymi. Efektem współpracy były m. in. cykliczne wykłady i warsztaty, dotyczące najnowszych osiągnięć nauki (szybko rozwijających się dziedzin – informatyki, genetyki, medycyny, ekologii, fizyki, chemii), historii najnowszej, pedagogiki, psychologii, dydaktyki, współczesnych problemów cywilizacyjnych i społecznych, a także polityki oświatowej i reformy systemu edukacji.

W 2009 r. odbyły się kolejne edycje opracowanych i organizowanych przez doradców metodycznych projektów edukacyjnych i konkursów: „Rok przed Maturą”, „Rok przed Dyplomem”, „Międzyszkolny Konkurs Matematyczny”, „Konkurs Ortograficzny”, „Rozumiem co czytam”, „Żyjmy zdrowo i bezpiecznie”, „Dobre rady na odpady”, „Znam Lublin”, „Kasztanowy świat”, „Szlakiem wielokulturowym Lublina”, „Interdyscyplinarny Turniej Sportowy”, „Zakończ się w Lublinie”, „Przedsiębiorczy uczeń na rynku pracy”, „Festiwal Pieśni i Piosenki o Lublinie”, „Najpiękniejsza łąka na świecie”, „W różnorodności tkwi bogactwo”, „Lubię się bawić”, „Szkoła moich marzeń”, „Udany Start” i „Nauczyciel w dobie reformy”.

Doradcy pełnili funkcje ekspertów MEN ds. awansu zawodowego nauczycieli oraz egzaminatorów, przewodniczących i weryfikatorów Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych.

Doskonalenie nauczycieli

W 2009 r. 380 nauczycieli podjęło lub kontynuowało studia licencjackie, magisterskie, podyplomowe oraz doktoranckie w celu uzupełnienia lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji. Kierunkami, w których nauczyciele najczęściej podejmowali doksztalcanie były m. in.: pedagogika (ogólna, opiekuńczo-wychowawcza, przedszkolna, wczesnoszkolna, terapeutyczna, Montessori, surdopedagogika, tyflopädagogika, oligofrenopedagogika, psychopedagogika twórczości), kształcenie w integracji niepełnosprawnych, terapia pedagogiczna i/lub psychologiczna, diagnoza i terapia dysleksji, socjoterapia, logopedia, psychoterapia, doradztwo zawodowe, filologia angielska i polska, historia, technologia informacyjna i informatyka, gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna, wychowanie fizyczne i studia trenerskie, zarządzanie oświatą. Dofinansowanie tych form doksztalcania wyniosło łącznie 256 469 zł.

Nauczyciele i kadra kierownicza szkół, uczestniczyli w kursach kwalifikacyjnych i doskonalących, seminariach oraz innych formach doskonalenia zawodowego. Dotyczyły one przede wszystkim doskonalenia umiejętności wychowawczych, dydaktycznych, metodycznych, terapeutycznych, językowych, informatycznych oraz menedżerskich. Dofinansowanie tych form doskonalenia w 2009 r. wyniosło 640.777 zł.

W każdej szkole i placówce odbyły się co najmniej 3 szkoleniowe posiedzenia rady pedagogicznej.

5.6. Pomoc socjalna dla uczniów

Ustawa z dn. 16.12.2004 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2004 r. nr 281 poz. 2781) wprowadziła uregulowania w zakresie pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym. Pomoc ta ma postać dwóch świadczeń: stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego i jest udzielana zgodnie z regulaminem stanowiącym załącznik do uchwały nr 671/XXIX/2005 Rady Miasta Lublin (Dz. Urz. Woj. Lub. nr 83, poz. 1695 z późn. zm.).

W roku 2009 pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym finansowano ze środków pochodzących z dotacji celowej z budżetu państwa w łącznej kwocie 1.619.590 zł. Na wypłatę stypendiów oraz zasiłków szkolnych wykorzystano łącznie 1.479.935 zł, z czego na wypłatę zasiłków szkolnych w roku 2009 wykorzystano kwotę 79.479 zł.

W oparciu o ww. regulamin w 2009 r. wydano 1.484 decyzje administracyjne orzekające o przyznaniu stypendium szkolnego na rok szkolny 2009/2010 w formie pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym oraz pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania w wysokości: 80 zł, 100 zł lub 128 zł miesięcznie w zależności od dochodu na osobę w rodzinie ucznia.

Wydano również i zrealizowano 271 decyzji administracyjnych orzekających o przyznaniu jednorazowej pomocy w związku ze zdarzeniem losowym w postaci zasiłku szkolnego, w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym w wysokości: 280 zł, 300 zł lub 320 zł w zależności od sytuacji materialnej ucznia oraz oceny skutków zdarzenia losowego.

5.7. Programy rządowe

Wyrównywanie szans edukacyjnych

Ogólnopolski Program Rozwoju Chórów Szkolnych „Śpiewająca Polska”

Od 2006 r. niektóre ze szkół prowadzonych przez Miasto Lublin przystępowały do kolejnych edycji realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury w Warszawie przy współudziale Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Ogólnopolskiego Programu Rozwoju Chórów Szkolnych „Śpiewająca Polska”.

W roku 2009 do Programu przystąpiło 13 szkół Liczba uczestników Programu wyniosła 419 uczniów.

Ze szkół podstawowych do Programu przystąpiły szkoły podstawowe nr 6, 14, 21, 27, 47 i 52. Spośród gimnazjów – gimnazja nr 1 i 19.

Ze szkół ponadgimnazjalnych w Programie brały udział: I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica, II Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego, VI Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja (do czerwca 2009 r.), IX Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika, Zespół Szkół nr 1 im. Władysława Grabskiego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej im. prof. Zofii Sękowskiej.

Całkowity koszt realizacji Programu w 2009 r. wynosił 48.933 zł, wysokość dofinansowania ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 29.360 zł natomiast ze środków budżetu Miasta Lublin – 19.573 zł. Wydatki obejmują wynagrodzenie dla nauczyciela prowadzącego chór w systemie czterech godzin dydaktycznych tygodniowo.

Wyprawka szkolna

Pomoc w formie zakupu podręczników szkolnych dla uczniów realizowana była w 2009 r. w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2009 r. „Wyprawka szkolna” w oparciu o akty prawne: Uchwałę nr 57/2009 Rady Ministrów z dn. 27.04.2009 r. w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2009 r. „Wyprawka szkolna” i rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 27.04.2009 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej dzieciom i uczniom na zakup podręczników (Dz. U. nr 76, poz. 642). Celem programu jest rozszerzenie podstawowej oferty pomocy materialnej udzielanej uczniom oraz wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przez dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2009/2010 naukę w klasach I-III szkoły podstawowej oraz w klasie I gimnazjum.

W Lublinie pomocą objęto 991 uczniów z 70 szkół, w tym 262 uczniów klas I, 233 – uczniów klas II i 249 uczniów klas III uczęszczających do szkół podstawowych miasta Lublina oraz 247 uczniów I klas gimnazjów miasta Lublina.

Rządowy program na rzecz społeczności romskiej

Zadania edukacyjne na rzecz społeczności romskiej Miasto Lublin w 2009 r. realizowało we współdziałaniu ze Stowarzyszeniem ROM. W realizacji wszystkich przedsięwzięć Miasto Lublin stara się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom Stowarzyszenia.

W 2009 r. zrealizowano następujące zadania: zakup strojów sportowych na zajęcia z wychowania fizycznego dla dzieci pochodzących ze społeczności romskiej oraz zakup sprzętu sportowego na zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci romskich; propagowanie działań integracyjnych społeczności polskiej i romskiej poprzez wspólny wyjazd dzieci romskich i polskich na kolonie, integracja uczniów społeczności romskiej przez dofinansowanie wspólnych z dziećmi polskimi wyjazdów turystycznych.

Ponadto w 2009 r. zrealizowano zadanie w oparciu o Porozumienie MEN/2009/DKOW/1802 zawarte dnia 19.06.2009 r. między Ministrem Edukacji Narodowej a Gminą Lublin: „Zakup podręczników dla uczniów narodowości romskiej lubelskich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych szansą na podniesienie poziomu wykształcenia wśród Romów” oraz „Zakup przyborów szkolnych szansą na zwiększenie efektywności edukacji wśród Romów”.

Rządowy program wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – „Radosna Szkoła”

Realizując program „Radosna Szkoła” Gmina Lublin otrzymała w 2009 r. wsparcie finansowe na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w 25 szkołach podstawowych na kwotę 298.986 zł. Wkładem własnym Gminy Lublin było przygotowanie sal w szkołach ubiegających się o wsparcie finansowe – przeprowadzenie remontów, adaptacja pomieszczeń.

Rodzaj pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach dotacji:

- pomoce dydaktyczne rozwijające dużą motorykę (np. materace, duże miękkie klocki, podstawy do balansowania, pachołki, miękkie piłki, tunele, tory przeszkód);
- pomoce dydaktyczne rozwijające u dzieci małą motorykę (np.: klocki, gry planszowe, układanki, kostki manipulacyjne, zabawki dydaktyczne).

Dzięki realizacji programu wzrósł standard warunków potrzebnych do realizacji nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w klasach I-III oraz spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci 6-letnie w szkołach które otrzymały dofinansowanie.

Realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

„Twój start w przyszłość – rozwój szkolnictwa zawodowego w Lublinie” – projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki; Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach; Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego.

Dofinansowanie Projektu realizowane jest na podstawie umowy nr 82POKL.09.02.00-06-006/08-00 zawartej w dniu 05.01.2009 r. pomiędzy Miastem Lublin a Samorządem Województwa Lubelskiego. Całkowita wartość projektu to kwota 1.131.880 zł, w tym 12 % wkładu własnego Miasta Lublin w wysokości 135.826 zł. W 2009 r. wydatkowano ogółem 980.092 zł. Celem głównym projektu „Twój start w przyszłość – rozwój szkolnictwa zawodowego w Lublinie” było zwiększenie szans uczniów szkół zawodowych z Lublina na lokalnym rynku pracy poprzez wprowadzenie efektywnego wsparcia doradczo-edukacyjnego i psychologicznego, zwiększenie liczby dodatkowych godzin matematyki w szkołach zawodowych oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych instruktorów praktycznej nauki zawodu. Projekt przyczyni się do podniesienia jakości procesu kształcenia zawodowego oraz atrakcyjności i konkurencyjności absolwentów szkół zawodowych objętych wsparciem.

Projekt realizowany był od 01.01.2009 r. do 28.02.2010 r. przez 11 jednostek oświatowych tj. 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy oraz 10 zespołów szkół zawodowych.

Do dnia 31.12.2009 r. w ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- 1.440 godzin dodatkowych zajęć z matematyki dla uczniów klas III a następnie IV technikum mających na celu lepsze przygotowanie uczniów do egzaminu maturalnego;
- 7.040 godzin zajęć w zakresie doradztwa zawodowego mających na celu podniesienie zdolności uczniów do świadomego planowania swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz zwiększenie szans uczniów na lokalnym rynku pracy;
- 7.040 godzin zajęć z psychologiem, których celem było rozwinięcie u uczniów zdolności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, podniesienie samooceny oraz przeciwdziałanie przedwczesnemu wypadaniu młodzieży z systemu oświaty, kurs pedagogiczny dla 22 instruktorów praktycznej nauki zawodu.

„Ja też chodzę do przedszkola” – projekt realizowany od 01.08.2009 r. do 31.07.2012 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej.

Głównym celem projektu jest upowszechnienie edukacji przedszkolnej w dzielnicach Lublina o niskim stopniu jej upowszechnienia poprzez umożliwienie dzieciom z ubogich rodzin korzystania z edukacji w punktach przedszkolnych w latach szkolnych 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012.

Do celów szczegółowych zalicza się:

1. Zwiększenie uczestnictwa w edukacji przedszkolnej dzieci w wieku 3-5 lat z dzielnic: Stare Miasto i Śródmieście, Tatary, Bronowice i Czuby poprzez udział w edukacji w bezpłatnych punktach przedszkolnych jako alternatywnych formach wychowania przedszkolnego.

2. Zwiększenie świadomości rodziców w zakresie korzystnego wpływu edukacji przedszkolnej oraz stymulowanie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez wsparcie ubogich rodzin w zapewnieniu fachowej opieki psychologicznej i logopedycznej. Całkowita wartość projektu to 916.041 zł, w tym 13.748 zł wkładu własnego. Kwota dotychczas rozliczonych środków wynosi 156.723 zł.

5.8. Modernizacje i remonty obiektów oświatowych

W 2008 r. kontynuowano prace remontowe oraz inwestycyjne obiektów oświatowych, na które wydatkowano ogółem kwotę 12.418.385 zł. Remonty przeprowadzono w niżej wymienionych szkołach, przedszkolach i jednostkach prowadzonych przez m. Lublin:

- przedszkolach nr: 2, 3, 5, 6, 9, 10, 13, 14; 19, 22, 25, 28, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 42, 43, 46, 47, 49, 52, 56, 58, 63, 65, 66, 69, 70, 72, 77, 78, 79, 81 i 83;
- szkołach podstawowych nr: 3, 4, 6, 7, 10, 11, 14, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 29, 31, 32, 34, 38, 40, 43, 44, 45, 47, 48, 49 i 51;
- gimnazjach nr: 1, 2, 5, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18 i 19 oraz Gimnazjum Specjalnym nr 20;
- liceach ogólnokształcących nr: I, V, VI, VII, VIII i XXIII;
- szkołach zawodowych: Zespole Szkół Odzieżowo-Włókienniczych, Zespole Szkół Budowlanych, Zespole Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego, Zespole Szkół Ekonomicznych, Zespole Szkół Elektronicznych, Zespole Szkół Transportowo-Komunikacyjnych, Zespole Szkół nr 5;
- Szkole Muzycznej I i II stopnia im. T. Szeligowskiego nr 32;
- Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 2;
- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Młodzieży niesłyszącej i słabosłyszącej, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży słabo widzącej;
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2;
- Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii, Młodzieżowym Domu Kultury „Pod Akacją” i Młodzieżowym Domu Kultury nr 2;
- internatach i bursach szkolnych nr 1, 2 i 3, Zespole Szkół Elektronicznych, Zespole Szkół Budowlanych.

Obiekty sportowe

Ponadto w roku 2009 r. w na obiekty sportowe wydatkowano ogółem kwotę 3.714.534 zł z czego: w ramach programu „Moje boisko Orlik 2012” ukończono budowę i modernizację boisk sportowych wraz z budową budynku szatniowo-sanitarnego, przy Gimnazjum nr 14 za 1.457.573 zł, na osiedlu Błonie, ul. Rycerska, dz. nr 44, przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4.

6. PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

6.1. Ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy

6.1.1. Informacje ogólne

W Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie według stanu na koniec grudnia 2009 r. zarejestrowanych było 14.784 bezrobotnych oraz 491 poszukujących pracy, co ogółem daje liczbę 15.275 osób. Na dzień 31.12.2009 r. stopa bezrobocia dla miasta Lublin kształtowała się na poziomie 9,3 %, dla województwa lubelskiego – 12,8 %, dla kraju – 11,9 %. W porównaniu do sytuacji sprzed roku wysokość tego wskaźnika wzrosła o 1,9 % dla miasta Lublina, o 1,5 % dla województwa lubelskiego natomiast dla kraju wzrosła najwięcej bo aż o 2,49 %.

6.1.2. Struktura bezrobocia

Na koniec grudnia 2009 r. w MUP w rejestrze bezrobotnych pozostawały 14.784 osoby. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych była wyższa od analogicznego okresu roku ubiegłego o 3.197 osób tj. prawie o 27,6 %. Wśród bezrobotnych osoby dotychczas niepracujące stanowiły 21,2 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Porównując poziom liczby bezrobotnych według stanu na koniec grudnia 2008 r. i 2009 r. należy stwierdzić, że struktura osób wykazujących się jakimkolwiek doświadczeniem zawodowym pozostawała na niezmiennym poziomie – ok. 78 %. Na koniec grudnia 2009 r. odsetek osób bez stażu pracy wynosił 21,2 % i był niższy o 0,1 % niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

W 2009 r. liczba bezrobotnych w Lublinie wahała się w granicach 13.038-14.784 osób. W 2008 r. liczba bezrobotnych w Lublinie wahała się w granicach 10.792-12.804 osób. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych na koniec grudnia 2009 r. kobiety stanowiły 49,8 % ogółu zarejestrowanych. Oznacza to, że w stosunku do 2008 r. odsetek kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem zmalał o ok. 4 %.

W 2009 r. zarejestrowanych zostało 20.629 bezrobotnych (o 2.894 osoby więcej niż w 2008 r.) z tego 5.401 osób rejestrowało się po raz pierwszy i 15.228 bezrobotnych po raz kolejny.

Należy zauważyć, iż 2.638 osób powracało do rejestracji po raz kolejny, po zakończeniu udziału w programie aktywizacji zawodowej, tj. 17 osób po odbytych pracach interwencyjnych, 1.455 osób po odbytym stażu, 946 osób po szkoleniu i 121 osób po pracach społecznie użytecznych.

W 2009 r. z ogółu 17.427 wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych – 6.393 osób (36,7 % ogółu wyrejestrowanych) podjęło pracę, z tego 5.508 osób pracę

niesubsydiowaną i 885 osób pracę subsydiowaną. Spośród bezrobotnych podejmujących pracę subsydiowaną 112 osób skierowanych zostało do prac interwencyjnych, 622 osoby podjęły działalność gospodarczą, 151 osób podjęło pracę objętą refundacją kosztów zatrudnienia bezrobotnego czyli wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy.

W 2009 r. liczba osób, które rozpoczęły staże wyniosła 2.164, natomiast liczba osób, które rozpoczęły szkolenia osiągnęła poziom 993.

Z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy z ewidencji wyłączonych zostało 5.547 osób tj 31,8 % ogółu wyrejestrowanych. Dobrowolną rezygnację ze statusu potwierdziło 868 osób tj. o 170 osób mniej niż w 2008 r. Z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego (60 lat – kobieta i 65 lat – mężczyzna) wyłączono 59 osób, z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych – 109 osób oraz z innych przyczyn 718 osób.

6.2. Główne kierunki działalności Miejskiego Urzędu Pracy

6.2.1. Pośrednictwo pracy

W 2009 r. MUP dysponował 4.552 ofertami pracy w tym było 2.853 miejsca pracy subsydiowanej. Zakłady pracy z sektora publicznego w 2008 r. zgłosiły ogółem 1.646 miejsc pracy.

Z ogólnej liczby oferowanych przez zakłady miejsc pracy, najwięcej (2.243) ofert dotyczyło staży dla bezrobotnych. Grupę szczególną, dla której pracodawcy zgłaszali oferty pracy były osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. W 2009 r. zgłoszono 399 ofert pracy dla tych osób. Do osób niepełnosprawnych skierowanych było 276 ofert pracy.

W 2009 r. najwięcej zgłoszono ofert pracy w miesiącach: marzec (644) i kwiecień (628), a najmniej w grudniu (65 ofert).

6.2.2. Marketing MUP

W celu promocji zatrudnienia i usług pośrednictwa pracy dla pracodawców, pośrednicy pracy MUP odbyli 1.188 wizyt w siedzibach pracodawców prezentując katalog usług Urzędu. Pozyskano do realizacji 4.552 wolnych miejsc pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z terenu miasta Lublin. Przede wszystkim wykorzystywano w tym zakresie techniki telemarketingowe, prezentując usługi m. in. na stronie internetowej MUP oraz podczas rozmów telefonicznych i wizyt pracodawców w Urzędzie. Udzielono pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszonymi ofertami pracy. Biorąc pod uwagę konieczność jak najszybszego obsadzenia stanowisk odpowiednimi kandydatami, inicjowano i organizowano kontakty bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami poprzez wyszukiwanie w rejestrze MUP osób bezrobotnych i poszukujących pracy odpowiednich kandydatów oraz kierowanie ich na wstępne rozmowy kwalifikacyjne w związku ze zgłoszonymi miejscami pracy.

W 2009 r. MUP był współorganizatorem Targów Pracy, na których 84 wystawców posiadało ok. 1.500 ofert pracy głównie z branży handlowo-usługowej i budowlanej. Umożliwiło to osobom bezrobotnym i poszukującym pracy nawiązanie

bezpośredniego kontaktu z pracodawcami. Targi Pracy odwiedziło ponad 5.000 osób.

Ważnym elementem promocji usług było czynne uczestnictwo w imprezach, konferencjach organizowanych przez partnerów lokalnego rynku pracy. W 2009 r. MUP w Lublinie był współorganizatorem Targów Pracy. Ponadto przedstawiciele MUP uczestniczyli 4-krotnie w Targach Pracy organizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy, Katolicki Uniwersytet Lubelski oraz Politechnikę Lubelską.

Na targach tych MUP prowadził własne stoisko, udzielał informacji w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i instrumentów rynku pracy. W listopadzie 2009 r. MUP wspólnie z Ośrodkiem Enterprise Europe Network zorganizował dla przedsiębiorców seminarium tematyczne dotyczące możliwości pozyskiwania środków publicznych na tworzenie miejsc pracy.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano współpracę, rozwój i dialog społeczny z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. W ramach tej współpracy przedstawiciele MUP uczestniczyli w licznych konferencjach, seminariach, warsztatach mających na celu wsparcie działań w odniesieniu do różnych grup lokalnej społeczności.

6.2.3. Poradnictwo zawodowe, informacja zawodowa, zajęcia aktywizacyjne, Klub Pracy

W 2009 r. spotkania osób bezrobotnych z doradcami zawodowymi odbywały się w formie porad indywidualnych, porad grupowych, badań testowych, informacji indywidualnych i informacji grupowych, zajęć w Klubie Pracy oraz zajęć aktywizacyjnych dla bezrobotnych i poszukujących pracy. Zajęcia aktywizacyjne miały na celu przygotowania uczestników do samodzielnego poszukiwania i podjęcia zatrudnienia lub pracy zarobkowej.

Usługi poradnictwa zawodowego polegały na:

- udzieleniu ogółem 4.195 porad osobom bezrobotnym i poszukującym pracy (z porad indywidualnych skorzystało 4.085 osób, grupowych – 110 osób);
- badaniach testowych, którym dobrowolnie poddało się 865 osób;
- udzieleniu informacji zawodowej; ogółem w 2009 r. udzielono 604 osobom informacji zawodowej dla bezrobotnych i poszukujących pracy – w tym odbyło się 306 wizyt indywidualnych oraz 10 informacji grupowych dla 298 osób.

W zorganizowanych zajęciach aktywizacyjnych uczestniczyło ogółem 79 osób. Osoby bezrobotne, poszukujące pracy aktywizowano także organizując zajęcia w Klubie Pracy, w których ogółem uczestniczyło 134 osoby bezrobotne.

6.2.4. Szkolenia i przekwalifikowania

W 2009 r. szkolenia organizowane przez MUP w Lublinie rozpoczęło łącznie 1.024 osoby, w tym 389 osób w trybie indywidualnym i 35 grupowym.

Spośród wszystkich przeszkolonych 218 osób podjęto pracę w trakcie szkolenia bądź w ciągu 3 miesięcy, po jego zakończeniu, co stanowi 21 % ogółu uczestników, 112 osób podjęło pracę po szkoleniach indywidualnych, co stanowi 29 %.

MUP zorganizował 452 szkolenia, z czego większość (303 szkolenia) trwała do 1 miesiąca, 142 szkolenia od 1 do 3 miesięcy, a tylko 7 szkoleń trwały od 3 do 6 miesięcy.

Dodatkowo 113 osób uprawnionych ukończyło szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w ramach Klubu Pracy.

MUP sfinansował 207 osobom koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie uprawnień zawodowych, certyfikatów lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu.

Bardzo dużym zainteresowaniem ze strony osób uprawnionych cieszyło się dofinansowanie kosztów studiów podyplomowych. O tę formę aktywizacji ubiegało się 148 osób, a skorzystało z niej 111 osób. W trakcie studiów podyplomowych oraz w okresie 3 miesięcy po ich ukończeniu 30 osób podjęło pracę, co stanowi 27 %.

6.2.5. Instrumenty rynku pracy

Aktywizację zawodową zarejestrowanych osób prowadzono wykorzystując instrumenty rynku pracy:

- staże;
- przygotowanie zawodowe (dokończenie wcześniej zawartych umów);
- prace interwencyjne;
- roboty publiczne;
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy;
- środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W okresie sprawozdawczym podjęto działania wspierające aktywność zawodową osób bezrobotnych poprzez umożliwienie osobom bezrobotnym zdobycie doświadczenia zawodowego w ramach stażu oraz umożliwiające powrót na rynek pracy innym osobom bezrobotnym, zwłaszcza znajdującym się w trudnej sytuacji na rynku pracy w ramach przygotowania zawodowego oraz prac społecznie użytecznych.

W ramach działań podejmowanych na rzecz osób bez doświadczenia zawodowego realizowano program stażu. W 2009 r. program stażu finansowany ze środków krajowych lub UE rozpoczęły 2.164 osoby.

Tabela. Najpopularniejsze formy aktywizacji zawodowej w 2009 r.

Formy aktywizacji zawodowej	Liczba osób, rozpoczynających udział w programie	Osoby kontynuujące programy z 2008 r.
Stáže	2.164	819
Prace interwencyjne	90	118
Podjęcie działalności gospodarczej	622	-
Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy (utworzonych w 2009 r.)	81	251

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych MUP.

Prace społecznie użyteczne rozpoczęły 303 osoby. Jest to instrument aktywizacji społeczno-zawodowej, stanowiący istotny element aktywnych form pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

MUP realizował również przedsięwzięcia mające na celu ułatwienie osobom bezrobotnym podejmowanie ww. form aktywizacji zawodowej. W celu zachęcenia osób bezrobotnych do większej mobilności i umożliwiania podejmowania staży lub przygotowania zawodowego dokonywano zwrotu kosztów dojazdu oraz oso-

bom samotnie wychowującym dzieci – zwrot kosztów opieki nad dzieckiem (ogółem 18 osób).

6.2.6. Pomoc osobom bezrobotnym w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych

W II połowie 2009 r., na podstawie ustawy z dn. 19.06.2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę (Dz. U. nr 115, poz. 964), MUP udzielał okresowej pomocy uprawnionym osobom i wydał 7 osobom, które utraciły pracę, wydał decyzję w sprawie pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych.

6.2.7. Projekty i programy

Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

W 2009 r. kontynuowano realizację projektu systemowego „Ambitni i Przedsiębiorczy”, Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”, Działanie 6.1, „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie”, Poddziałanie 6.1.3, „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej osób bezrobotnych w ramach umowy Ramowa zawarte z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie na okres od 01.01.2008 r. do 31.12.2013 r. Celem projektu systemowego jest ograniczenie zjawiska bezrobocia na terenie m. Lublina.

W projekcie zrealizowane zostały następujące działania: szkolenia: „Menadżer sprzedaży”, „Kosztorysant budowlany z obsługą programu Auto CAD”, „Rachunkowość budżetowa z ewidencją księgową środków pomocowych” (40 osób); staże (1.167 osób); przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawna, konsultacje i doradztwo związane z podjęciem działalności gospodarczej (315 osób). Wartość projektu na rok budżetowy 2009 wyniosła 10.856.106 zł.

W 2009 r. kontynuowano realizację projektu „Rozwój + Skuteczność = Satisfakcja”, Priorytet VI, „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”, Działanie 6.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie”, 6.1.2 „Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie”. Celem projektu jest podniesienie jakości usług MUP w Lublinie świadczonych na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Okres realizacji projektu: 03.11.2008-31.12.2010 r., wartość projektu: 573.550 zł. W okresie sprawozdawczym kontynuowano dofinansowanie zatrudnienia 2 pośredników pracy i doradcy zawodowego, zorganizowano szkolenia: „Zawodoznawstwo” dla 26 pośredników pracy”, „Kompetencje doradcy zawodowego/lidera klubu pracy” dla 13 pracowników, „Planowanie i ewaluacja szkoleń dla bezrobotnych i innych uprawnionych osób” dla 6 specjalistów ds. rozwoju zawodowego, „Aspekty prawne i finansowe zarządzania projektami POKL” dla 14 specjalistów ds. programów. W dniu 19.03.2009 r. w ramach ww. projektu zorganizowano Targi Pracy w celu upowszechnienia pośrednictwa pracy.

Z dniem 01.08.2009 r. rozpoczęto realizację projektu „Unia Przedsiębiorczych” Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”, Działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”. Celem ogólnym projektu jest promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród mieszkańców województwa lubelskiego. W ramach projektu realizowane są następujące działania: wsparcie dla osób bezrobotnych zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą (indywidualne doradztwo biznesowe, szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości), promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez kampanię promocyjno-informacyjną (artykuły prasowe, spoty radiowe i telewizyjne, strona internetowa poświęcona zagadnieniom przedsiębiorczości, opracowanie i wydanie Vademecum Przedsiębiorcy), upowszechnienie dobrych praktyk zakresu rozwoju przedsiębiorczości (opracowanie i wydanie Atlasu dobrych praktyk). Okres realizacji projektu 01.08.2009-31.07.2011 r. W okresie 2009 r. podjęto działania mające na celu promocję projektu, opracowano i zamieszczono artykuły prasowe w prasie regionalnej dot. przedsiębiorczości, utworzono stronę internetową poświęconą zagadnieniom przedsiębiorczości www.uniaprzedsiebiorczosci.pl, rozpoczęto proces rekrutacji uczestników projektu – osób bezrobotnych zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, 1 grupa ww uczestników uczestniczyła w indywidualnym doradztwie biznesowym oraz szkoleniu „Podstawy prowadzenia działalności gospodarczej”. Ogólna wartość projektu: 1.566.627 zł.

Z dniem 01.09.2009 r. rozpoczęto realizację projektu „Postaw na jutro – zacznij od dziś”, Priorytet VII „Promocja integracji społecznej”, Działanie 7.2.1 „Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Celem projektu jest poprawa dostępu do zatrudnienia osób po zwolnieniu z zakładu karnego lub innej jednostki penitencjarnej, wykazujących problemy z reintegracją zawodową (15 osób). W ramach projektu uczestnicy zostaną objęci wsparciem psychologiczno-doradczym, szkoleniem oraz stażem. Okres realizacji projektu 01.09.2009-31.12.2010 r. W ramach projektu podjęto również działania mające na celu promocję projektu (wydruk plakatów, ulotek, *rollupów*, tablic informacyjnych), rozpoczęto proces rekrutacji uczestników. Osoby, które przystąpiły do projektu zostały objęte wsparciem psychologiczno-doradczym oraz wzięły udział w zajęciach aktywizacyjnych. Ogólna wartość projektu: 265.730 zł.

Projekty finansowane ze środków Funduszu Pracy

W 2009 r. zrealizowano projekt „Kariera po 50”, którego celem była aktywizacja zawodowa osób po 50 roku życia zarejestrowanych w MUP w Lublinie. Do projektu przystąpiło 20 osób. Dla każdego z uczestników został opracowany Indywidualny Plan Działania (IPD). W ramach tego projektu 17 osób wzięło udział w zajęciach aktywizacyjnych, 13 osób zakończyło szkolenia zawodowe zgodnie z wypracowanymi kierunkami szkoleń określonymi w ramach IPD, 1 osoba uczestniczy w studiach podyplomowych, 3 osoby zostały skierowane na staż. Spośród 20 uczestników 1 osoba została skierowana na prace interwencyjne, 1 osoba otrzymała jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, 7 osób podjęło zatrudnienie. Realizowany projekt był komplementarny do rządowego Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”, którego celem było osiągnięcie do 2020 r. wskaźni-

ka zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata na poziomie 50 % określonym w Strategii Lizbońskiej. Projekt wpisywał się również w Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy m. Lublina na lata 2007-2013.

W okresie 2009 r. zrealizowano projekt „Samodzielni”, którego celem była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie. W ramach projektu objęto wsparciem 15 bezrobotnych osób. Dla 13 uczestników został opracowany Indywidualny Plan Działania (IPD) oraz zorganizowane zostały zajęcia aktywizacyjne, 12 osób zakończyło szkolenia zawodowe zgodnie z kierunkami szkoleń określonymi w ramach IPD, 1 osoba odbyła staż, 1 osoba podjęła pracę. Projekt był zgodny z Programem działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2008-2013 oraz z Programem Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy m. Lublina na lata 2007-2013. Projekt wpisywał się również w założenia Krajowego Programu „Zabezpieczenie społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010”.

Program „Kapitał dla przedsiębiorczych” związany był z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości. Celem była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP. W ramach programu 11 osób bezrobotnych otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz 10 osób bezrobotnych zostało skierowanych w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Wartość programu: 378.800 zł.

Program „Akademia aktywności 45/50 plus” zwiększający aktywność zawodową osób w wieku powyżej 45 roku życia. Celem była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku powyżej 45 roku życia. 40 osób ukończyło szkolenia a 24 otrzymały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Wartość programu: 684.400 zł.

Program „Nowe umiejętności – nowe możliwości” zwiększający aktywność zawodową osób do 30 lat. Celem była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku do 30 lat. 6 osób otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej a 100 osób bezrobotnych zdobyło doświadczenie zawodowe dzięki udziałowi w stażach zorganizowanych u lokalnych pracodawców. Wartość programu: 712.400 zł.

Program „Nowe kwalifikacje dla młodych” zwiększający aktywność zawodową osób do 30 lat. Celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku do 30 lat. W ramach programu 40 osób ukończyło szkolenia oraz 100 osób bezrobotnych zdobyło doświadczenie zawodowe dzięki udziałowi w stażach zorganizowanych u lokalnych pracodawców. Wartość programu: 600.000 zł.

Program „Zielone światło dla kreatywnych” związany był z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości. Celem była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP. 70 osób bezrobotnych otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej a 30 zostało skierowanych w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Wartość programu: 1.800.000 zł.

Kolejny program, finansowany z Rezerwy Ministra, miał na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP. 20 osób bezrobotnych zostało skierowanych na szkolenia, 121 otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej a 10 podjęło zatrudnienie w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Wartość programu: 2.428.500 zł.

Ponadto realizowano program finansowany z Rezerwy Ministra przyznany decyzją z 16.09.2009 r. mający na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP. 50 osób bezrobotnych zdobyło doświadczenie zawodowe uzyskane w ramach odbywania stażu u pracodawcy, 30 otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej a 10 podjęło zatrudnienie w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Wartość programu: 835.000 zł.

Projekty partnerskie

W 2009 r. MUP był partnerem w projektach realizowanych przez Fundację Fuga Mundi Pierwszym projektem realizowanym w partnerstwie był projekt Rynek pracy otwarty dla wszystkich dotyczący rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. W ramach projektu MUP w Lublinie skierował 7 osób bezrobotnych niepełnosprawnych na staże u lokalnych pracodawców. Kwota wkładu Funduszu Pracy w ww. zadanie wynosiła 41.286 zł.

Kolejny projekt to „Agencja Zatrudnienia Fuga Mundi”, dotyczący rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. W ramach projektu MUP w Lublinie skierował 9 osób bezrobotnych niepełnosprawnych na staże u lokalnych pracodawców. Kwota wkładu Funduszu pracy w ww zadanie wynosiła 33.753 zł.

6.2.8. Wydatki Funduszu Pracy

Wydatki na programy aktywizacji zawodowej

Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznał dla Miasta Lublin na 2008 r. środki Funduszu Pracy w kwocie ogółem 28.625.700 zł (w tym 7.999.100 zł z rezerwy Ministra) na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Z kwoty ogółem przyznanych środków 10.313.600 zł zostało przeznaczonych na realizację projektów PO KL – Poddziałanie 6.1.3 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

7. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

7.1. Działalność miejskich zakładów opieki zdrowotnej

Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie, ul. Karłowicza 1

W 2009 r. z usług Ośrodka korzystała następująca liczba osób:

- uzależnionych od alkoholu – ogółem 1.377, w tym mieszkańców miasta Lublin – 1.195;
- współuzależnionych – członków rodzin z problemem alkoholowym – 627, w tym mieszkańców miasta Lublin – 553;
- uzależnionych od innych niż alkohol środków psychoaktywnych (w tym hazard) – ogółem 1.111, w tym 945 mieszkańców miasta Lublin;
- współuzależnionych – członków rodzin z osobą uzależnioną od innych środków psychoaktywnych – ogółem 410, w tym 348 mieszkańców miasta Lublin.

W Ośrodku na koniec 2009 r. zatrudnionych było 35 osób na umowę o pracę, w tym 25 osób na stanowiskach medycznych.

Miejski Zespół Żłobków w Lublinie, ul. Radości 8

Miejski Zespół Żłobków w 2009 r. udzielał świadczeń w zakresie opieki nad małymi dziećmi do lat 3. Usługi świadczyło 8 żłobków (719 miejsc).

W 2009 r. uzyskano dochody w kwocie 692.325 zł, co stanowi 98 % wykonania planu finansowego jednostki na 2009 r. Główne źródło dochodów to wpływy od rodziców z tytułu czesnego tj. 689.573 zł, co stanowi 98 % wykonania planu finansowego jednostki na 2009 r.

7.2. Ochrona i promocja zdrowia oraz orzekanie o niepełnosprawności

W ramach corocznie podejmowanych działań profilaktycznych dla mieszkańców Lublina, w roku 2009 z budżetu miasta wydatkowano kwotę 3.065.317 zł. Działania te obejmowały:

- bezpłatne szczepienia ochronne:
  - przeciw grypie dla 6.667 osób powyżej 65 roku życia;
  - przeciw pneumokokom dla 1.429 dzieci urodzonych w roku 2006;
  - przeciw meningokokom dla 1.122 dzieci urodzonych w roku 1998;
  - przeciw rakowi szyjki macicy dla 1.006 dziewcząt urodzonych w latach 1996-1997;
  - przeciw rakowi szyjki macicy (kontynuacja programu rozpoczętego w 2008 r. wykonanie III dawki szczepienia) dla 607 dziewcząt urodzonych w roku 1996;
- świadczenia zdrowotne z zakresu stomatologii dla 6.124 uczniów uczęszczających do 54 placówek oświatowo-wychowawczych:

- w ramach profilaktyki stomatologicznej wykonano 17.657 świadczeń zdrowotnych;
- w ramach leczenia zębów dla uczniów do ukończenia 19-go roku życia wykonano 4.910 świadczeń zdrowotnych;
- programy edukacyjno-profilaktyczne dla dzieci i młodzieży objętej obowiązkiem szkolnym oraz kształcącej się w szkołach i w ośrodkach szkolno-wychowawczych na terenie Miasta Lublin z zakresu:
  - profilaktyki wad postawy dla 2.807 uczniów klas IV szkół podstawowych;
  - profilaktyki nadwagi i otyłości dla 3.171 uczniów klas I gimnazjów;
- świadczenia zdrowotne w hospicjach, które udzielają nieodpłatnej pomocy medycznej, pielęgnacyjnej, psychologicznej i duchowej pacjentom oraz ich rodzinom, tj. w Lubelskim Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia oraz w Lubelskim Towarzystwie Przyjaciół Chorych Hospicjum Dobrego Samarytanina;
  - szkolenia dla ok. 2.615 uczniów ze 110 klas 18 lubelskich szkół ponadgimnazjalnych z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
  - zorganizowanie „Białej niedzieli” (wykonanie podstawowych badań laboratoryjnych) w ramach programu na rzecz społeczności romskiej.

Orzekanie o niepełnosprawności

Działający w ramach Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jako organ I instancji w ramach orzecznictwa pozarentowego wydał w roku ubiegłym:

- 627 – orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
- 4.640 – orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia;
- 1.770 – legitymacji dla osób niepełnosprawnych;
- 1.234 – kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych.

7.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Miasta Lublin w dniu 18.12.2008 r. uchwaliła Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 r. Realizacja Programu koordynowana była przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Pierwszym zadaniem realizowanym w ramach Programu było Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, w ramach którego zrealizowano wyłonione w konkursach programy interwencyjno-motywacyjne, mające na celu zmotywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz programy wspierające proces zdrowienia a także programy rehabilitacyjne.

W trakcie realizacji ww. programów w Ośrodku Leczenia Uzależnień i Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. Prof. M. Kaczyńskiego SP ZOZ udzielane były porady indywidualne i prowadzono zajęcia terapeutyczne grupowe łącznie dla 1.255 osób.

Przeznaczono również środki finansowe na podnoszenie kwalifikacji 7 pracowników Ośrodka Leczenia Uzależnień w Lublinie. Prowadzone były również formy oddziaływań interwencyjno-motywacyjnych skierowane do specyficznych grup odbiorców, tj. osób bezdomnych oraz mieszkańców domów pomocy społecznej, ma-

jących problem z alkoholem, w których udział wzięło 62 osoby. Ponadto dla 39 osób po odbytej terapii odwykowej realizowane były programy rehabilitacyjne wspomagające podtrzymywanie abstynencji w hostelu.

Drugim zrealizowanym zadaniem było udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą. Prowadzona była specjalistyczna pomoc dla członków rodzin z problemem alkoholowym i ofiar przemocy w rodzinie.

Organizacje pozarządowe realizowały 5 programów socjoterapeutycznych dla 63 dzieci i prowadziły 2 świetlice socjoterapeutyczne dla 40 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, realizowały 2 działania na rzecz przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy w rodzinie, zorganizowały 1 kolonię z programem zajęć socjoterapeutycznych dla 45 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Prowadzono grupy terapeutyczne, grupy wsparcia, maratony terapeutyczne oraz programy wspierające dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy dla 315 osób i udzielono 1.449 porad.

Centrum Interwencji Kryzysowej udzielało kompleksowej psychologiczno-prawnej pomocy. Udzielono 4.905 porad w kontakcie bezpośrednim i 319 konsultacji i porad za pośrednictwem Całodobowego Telefonu Zaufania.

Ośrodek Leczenia Uzależnień i Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. Prof. M. Kaczyńskiego SP ZOZ realizowały programy specjalistyczne dla 587 osób współuzależnionych i Dorosłych Dzieci Alkoholików. Dwie placówki udzieliły 221 specjalistycznych porad indywidualnych i grupy terapeutyczne dla 295 ofiar przemocy domowej, jedna placówka realizowała program dla dzieci krzywdzonych – ofiar przemocy, w którym wzięło udział 37 dzieci.

Prowadzono również warsztaty dla rodziców doskonalące umiejętności wychowawcze, którymi objęto 65 osób oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla 96 osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zorganizowano szkolenie przygotowujące do podejmowania interwencji wobec rodziców dzieci zaniedbujących je z powodu problemu alkoholowego i przemocy w rodzinie. Zorganizowano konferencję „Dzieciństwa bez przemocy”.

Trzecie zadanie dotyczyło prowadzenia działań w zakresie profilaktyki uzależnień. Działania tego zadania skierowane były do wszystkich mieszkańców Lublina: dzieci, młodzieży, jak również osób dorosłych.

W ramach różnorodnych działań profilaktycznych 45 placówek oświatowo-wychowawczych prowadziło profesjonalne programy profilaktyczne a 23 placówki prowadziły 35 edycji zajęć sportowych z programem informacyjno-edukacyjnym. Odbyło się 5 obozów i kolonii oraz 8 półkolonii profilaktycznych, zorganizowano 23 lokalne imprezy profilaktyczne promujące zdrowy i trzeźwy styl życia, w tym konkursy, festyny i warsztaty. Ponadto 4 placówki realizowały programy polegające na środowiskowych działaniach na rzecz ograniczania spożycia alkoholu, w szczególności przez osoby nieletnie a 3 placówki realizowały programy profilaktyczno-informacyjne dla dzieci i młodzieży podejmującej zachowania ryzykowne.

Również osoby fizyczne, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe włączały się w realizację powyższego zadania poprzez prowadzenie 24 edycji zajęć sportowych, obozów profilaktycznych dla ponad 1.400 dzieci i młodzieży, działań na rzecz dożywiania, którymi objętych zostało ponad 400 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, działań środowiskowych na rzecz dzieci i młodzieży mieszkających w obszarach szczególnego ryzyka. Zorganizowały one także 8 im-

prez profilaktycznych i przedsięwzięć promujących zdrowy i trzeźwy styl życia oraz 2 programy edukacyjne i interwencyjno-korekcyjne dla kierowców i 3 spotkania profilaktyczno-edukacyjne w zakładach pracy.

Zakupiono materiały informacyjno-edukacyjne oraz uczestniczono w ogólnopolskich kampaniach „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Prowadzę – Jestem trzeźwy”, jak również zakupiono 2 alkometry z drukarkami, 8 urządzeń typu *AlcoBlow*, alko-gogle i testy narkotykowe dla Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Zorganizowano konferencję profilaktyczną i *happening* pod hasłem „Sprawdź czy Twoje picie jest bezpieczne”. Ponadto zorganizowano – podobnie jak w latach minionych – 2 imprezy dla dzieci ze świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych.

Kolejnym zadaniem realizowanym w ramach Programu było wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. W ramach tego zadania przekazano środki finansowe w wysokości 558.378 zł na modernizację boiska przy ZSO nr 4 oraz na projekt przebudowy boisk sportowych przy SP nr 48, które to placówki prowadziły zajęcia sportowe z programem informacyjno-edukacyjnym z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ramach wsparcia zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej udzielono dotacji Centrum Integracji Społecznej „Integro”.

Ostatnim zadaniem Programu była działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach Komisji działały następujące zespoły: merytoryczny, ds. kontroli, ds. opiniowania i interwencji oraz ds. orzekania. Komisja realizowała zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zadania wynikające z Programu.

W roku 2009 w realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyły organizacje pozarządowe, kościelne osoby prawne, jednostki organizacyjne miasta, osoby fizyczne i prawne oraz komórki organizacyjne urzędu.

Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych przeprowadzono otwarte konkursy ofert.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii realizowano zadania polegające na zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem. Dofinansowano:

- działalność „streetworkerów” na terenie miasta Lublina: „streetworkerzy” realizowali program w miejscach szczególnego zagrożenia kontaktem z narkotykami nieletnich oraz w miejscach przebywania takich osób; z pomocy „streetworkerów” skorzystało ponad 1.800 osób, w tym 42 osoby zostało objętych terapią a 400 osób skorzystało z pomocy związanej z używaniem środków psychoaktywnych; działania realizowane były w wymiarze 300 godzin;
- działalność *partyworkerów* na terenie miasta Lublina: uczestniczyli oni w imprezach młodzieżowych oraz realizowali program w lubelskich dyskotekach; adresatami ich programu byli głównie młodzi uczestnicy dyskotek i imprez młodzieżowych, ponad 1.500 osób, w tym 50 osób zostało objętych terapią a 300 osób skorzystało z pomocy związanej z używaniem środków psychoaktywnych; działania realizowane były w wymiarze 300 godzin;

- pomoc psychospołeczną i prawną rodzinom, w których występują problemy narkomanii; realizacja tego zadania obejmowała działania na rzecz rodzin, w których występują problemy narkomanii poprzez udzielanie porad osobom z problemem narkomanii oraz członkom rodzin, działaniach środowiskowych polegających na bieżącej współpracy z podmiotami zajmującymi się problemami narkomanii oraz na tworzeniu lokalnych zespołów interdyscyplinarnych; program realizowany był w wymiarze 250 godzin dla 1.108 osób.

W ramach zlecenia realizacji zadań poniesiono również wydatki na zlecenie przeprowadzenia przez Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie sesji grupowych dla członków rodzin osób uzależnionych od narkotyków tzw. maratony terapeutyczne. Łącznie zrealizowano 38 godzin sesji grupowych i zajęć maratonowych. W zajęciach psychoterapii grupowej uczestniczyło 8 osób natomiast w maratonach terapeutycznych 6-8 osób.

Celem szkolenia było dostarczenie uczestnikom wiedzy na temat sposobów postępowania w przypadku stwierdzenia używania środków psychoaktywnych w aspekcie prawnym, psychologicznym, pedagogicznym oraz zwrócenie uwagi na nowe środki psychoaktywne, sposób ich działania, jak również wskazanie możliwości współpracy służb i instytucji w celu podniesienia skuteczności pracy w sytuacji zagrożenia bądź wystąpienia narkomanii.

Ponadto odbyła się konferencja szkoleniowa w zakresie budowania systemu współpracy i wymiany informacji między instytucjami zajmującymi się problemami narkomanii.

7.4. Pomoc społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, której zadaniem jest koordynacja systemu pomocy społecznej w mieście poprzez realizację zadań gminy i powiatu. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków budżetu miasta oraz ze środków budżetu państwa.

W 2009 r. wydatki MOPR osiągnęły poziom 140.325.744 zł, w tym:

- zadania własne (włącznie z profilaktyką alkoholową) – 59.616.931 zł;
- zadania zlecone gminie – 71.982.393 zł;
- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat – 3.544.485 zł;
- zadania realizowane na podstawie porozumień i umów – 1.190.696 zł;
- zadania dofinansowane środkami Unii Europejskiej – 3.991.240 zł.

W ujęciu procentowym, najwyższy był udział wydatków przeznaczonych na realizację zadań zleconych gminie osiągając poziom 41,6 %.

7.4.1. Pomoc środowiskowa

W 2009 r. z pomocy środowiskowej (pomoc finansowa, w naturze, usługi praca socjalna) skorzystało ogółem 12.147 rodzin liczących 24.426 osób. Analiza danych wskazuje, że następuje ciągła rotacja klientów pomocy społecznej – w 2009 r. z pomocy środowiskowej korzystało 2.765 nowych rodzin, dotąd nie korzystających z pomocy społecznej. Jednocześnie wyniku pracy socjalnej 225 rodzin zostało usamodzielnionych i obecnie nie korzysta z systemu pomocy społecznej.

Wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej jest 5.025 rodziny długotrwale korzystających z pomocy tzn. ponad 3 lata. Rodziny te stanowią prawie 41,4 % ogółu klientów pomocy środowiskowej. Spośród tych środowisk 1.551 rodzin otrzymuje pomoc w formie zasiłku stałego oraz 1.325 rodzin korzysta ze świadczeń w formie usług opiekuńczych.

Dla 19,1 % rodzin korzystających z pomocy środowiskowej (2.326 rodzin) zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej są jedynym źródłem utrzymania.

Ze świadczeń w formie zadań własnych i zleconych gminie skorzystało ogółem 10.461 rodzin liczących 20.839 osób. Wśród nich decyzję przyznającą świadczenia pomocy społecznej otrzymało 13.502 osób. Na świadczenia wydatkowano ogółem kwotę 32.951.768 zł.

Największy odsetek klientów skorzystał z pomocy w formie zadań własnych gminy, na które składają się zasiłki okresowe, pomoc w zakresie dożywiania (zasiłki na dożywianie, posiłki szkolne i barowe), usługi własne (opiekuńcze i specjalistyczne opiekuńcze), zasiłki celowe i pomoc w naturze (w tym bilety MPK) oraz pochówki.

Z zadań własnych udzielono pomocy 9.517 rodzin, czyli 91 % świadczeniobiorców, natomiast łączne wydatki na zadania własne zamknęły się w kwocie 26.249.829 zł co stanowiło 79,7 % ogółu wydatków z zakresu pomocy środowiskowej.

Do zadań zleconych gminie, należy włączyć zasiłki stałe, usługi specjalistyczne opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, składki odprowadzane na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, a także koszty wydawania decyzji. Pomocą w formie zadań zleconych objęto 2.304 rodzin liczących 3.096 osób. Łączne wydatki na zadania zlecone wyniosły 6.701.939 zł.

Nie wszystkie rodziny objęte wsparciem pomocy środowiskowej korzystają z pomocy pieniężnej, usługowej i w naturze – w 2009 r. 14 % środowisk (1.686 rodziny) wymagało wsparcia jedynie w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych, nie korzystając przy tym z pomocy materialnej.

Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto 12.598 osób, czyli 53 % osób korzystających z pomocy środowiskowej. Porównując realizację zadania do lat poprzednich należy zaznaczyć, że poziom udzielanej pomocy utrzymuje się na dotychczasowym poziomie.

Łączny koszt programu zamknął się w kwocie 6.809.868 zł, w tym 2.759.868 zł stanowiły środki własne gminy, natomiast 4.050.000 zł pochodziło z dotacji budżetu państwa. W ogólnej kwocie wydatków na realizację programu znalazły się również środki pozyskane przez szkoły (od prywatnych sponsorów) na dożywianie dzieci – łącznie 49.465 zł.

Na terenie miasta Lublin w 2009 r. 185 placówek prowadziło dożywianie w ramach Programu, w tym 106 szkół, 65 przedszkoli, 8 żłobków oraz 6 innych placówek (specjalne ośrodki wychowawcze). Posiłki dla dorosłych wydawane były natomiast w barach usytuowanych w kilku rejonach miasta.

Ośrodki Wsparcia działające w strukturach MOPR

Dzienny Ośrodek Wsparcia – Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów

Przeznaczony jest dla osób w wieku emerytalnym i świadczy usługi półstacjonarne. Jego celem głównym jest zaspokajanie podstawowych potrzeb psychospołecznych i bytowych, zapobieganie izolacji społecznej i integracja osób starszych w środowisku. Z usług Centrum skorzystało w 2009 r. 21 osób, w wieku od 57-85 lat. W roku sprawozdawczym z organizowanych przez Ośrodek spotkań otwartych, wykładów skorzystało dodatkowo ok. 150 osób starszych ze środowiska lokalnego i miasta Lublin. W Centrum świadczone były usługi bytowe – wydawanie gorących posiłków (skorzystało 11 osób), usługi prozdrowotne (rehabilitacja i gimnastyka leczniczo-usprawniająca, masaże), usługi wspomagające i aktywizujące – poradnictwo socjalne, wsparcie psychologiczne, zajęcia terapeutyczno-rozwickające, organizacja czasu wolnego.

W okresie sprawozdawczym miało miejsce 116 spotkań indywidualnych (rozmów) z klientami placówki, w tym z ich rodzinami (2 rodziny). Zorganizowanych zostało także kilka wystaw w „Galerii Integracja” CAiRS, m. in. wystawa prac malarskich, koronkarskich i haftu krzyżkowego, wystawa mandal uczestników CAiRS, wystawa zdjęć z 5 lat działalności Ośrodka.

Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych

W 2009 r. z usług Ośrodka skorzystało 238 osób. Klienci Ośrodka Wsparcia mieli możliwość korzystania z usług higieniczno-pralniczych, kuchni z wyposażeniem, świetlicy, napraw krawieckich, podręcznej apteczki, a także poradnictwa socjalnego oraz psychologicznego. Z osobami bezdomnymi pracownicy ośrodka prowadzili indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, indywidualną terapię w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach realizowanej współpracy z klientem wykorzystywane są narzędzia pracy socjalnej, tj. kontrakty socjalne – w 2009 r. zawarto ich 13. Ponadto, opracowywane są indywidualne programy wychodzenia z bezdomności.

Centrum Interwencji Kryzysowej

Działania Centrum względem osób potrzebujących opierają się głównie na poradnictwie – w 2009 r. udzielono ogółem 4.905 porad w kontakcie bezpośrednim oraz 319 konsultacji telefonicznych. W 4.273 przypadkach udzielono pomocy psychologiczno-terapeutycznej, w 761 przypadkach udzielono pomocy prawnej. Z porad psychiatry skorzystało 50 osób. Większość klientów CIK to osoby doświadczające przemocy. W tym zakresie udzielono łącznie 2.571 porad specjalistycznych. 412 konsultacji dotyczyło przemocy wobec dzieci, w tym 17 konsultacji dotyczyło przemocy seksualnej. W 2009 r. w ramach procedury Niebieskiej Karty objęto pomocą 78 rodzin. Podjęto współpracę z instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie w ramach procedury NK oraz z klientami w celu objęcia rodziny pomocą prawną i wsparciem psychologicznym. Przeprowadzono 609 konsultacji w związku z problemem alkoholowym w rodzinie, 28 konsultacji dotyczyło uzależnienia lub/i eksperymentowania z narkotykami, 7 konsultacji przeprowadzono w związku z uzależnieniami od leków. Pracownicy CIK konsultowali też przypadki uzależnienia od hazardu oraz od komputera – Internetu. W kilkunastu przypad-

kach klienci po rozpoznaniu wstępnym zostali skierowani do poradni zdrowia psychicznego z uwagi na konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego.

Ogółem w 2009 r. podjęto w Centrum 272 interwencje – większość z nich wspólnie z pracownikami socjalnymi lub na ich prośbę. Pracownicy CIK podjęli 13 interwencji nocnych.

W efekcie podejmowanych działań, prowadzonej pracy interwencyjnej i terapeutycznej 14 osób złożyło zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, 42 osoby złożyły wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wiele podjęto kroki prawne składając pozew o alimenty, eksmisję, pozwy o rozwód lub separację, rozdzielenie majątkową.

W ramach Centrum funkcjonuje całodobowy telefon zaufania, którego zadaniem jest udzielanie wsparcia psychicznego. W 2009 r. pracownicy telefonu zaufania udzielali porad i wsparcia podczas 4.436 zgłoszeń. Zgłaszane sprawy dotyczyły uzależnień, przemocy, zaburzeń emocjonalnych, problemów adaptacyjnych.

Przy Centrum funkcjonuje mieszkanie interwencyjne, które jest wsparciem dla osób wymagających schronienia oraz specjalistycznej pomocy psychologiczno-terapeutycznej. W roku 2009 w mieszkaniu interwencyjnym przebywało 25 osób, w tym 14 dzieci. Okres pobytu w nim trwał od tygodnia do trzech miesięcy.

Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej jest Ośrodkiem Wsparcia o zasięgu lokalnym powołanym do realizacji zadań samorządu gminnego miasta Lublin. Oferta CAŚ jest skierowana do mieszkańców osiedla przy ul. A. Grygowej. Głównym zadaniem Centrum jest pomoc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie potrafią sobie z tym poradzić. Podejmowane są także działania mające na celu zintegrowanie mieszkańców osiedla. Głównym założeniem pracy z dziećmi było wspomaganie rozwoju społecznego, emocjonalnego i fizycznego oraz poznawczego, a także rozwoju motorycznego, zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom podczas pobytu w świetlicy, wyjścia w teren i zapoznanie się z otoczeniem.

Podejmowane są także działania mające na celu zintegrowanie mieszkańców osiedla.

W ramach pracy opiekuńczo-wychowawczej w strukturze CAŚ funkcjonują trzy grupy wsparcia:

- Grupa wsparcia nr 1 „Kącik Kubusia Puchatka” – dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat; średnio dziennie w zajęciach uczestniczyło 10 dzieci;
- Grupa wsparcia nr 2 – dla dzieci w wieku od 7 do 12 lat. średnio dziennie w zajęciach uczestniczyło 21 dzieci;
- Grupa wsparcia nr 3 – dla dzieci w wieku od 13 do 17 lat; średnio dziennie w zajęciach uczestniczyło 9 dzieci;

Głównym założeniem pracy z dziećmi było wspomaganie rozwoju społecznego, emocjonalnego i fizycznego oraz poznawczego, a także rozwoju motorycznego, zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom podczas pobytu w świetlicy, wyjścia w teren i zapoznanie się z otoczeniem. Ponadto pomoc w przezwyciężeniu trudności szkolnych, zajęcia relaksacyjne, zajęcia terapeutyczne, wdrażanie umiejętności społecznych, zajęcia socjoterapeutyczne, trening umiejętności pro-

społecznych Arnolda Goldsteina „ART.”, zajęcia rozwojowe dotyczące wyrażania własnych emocji, radzenia sobie ze złością.

Na terenie CAŚ funkcjonowała kafejka internetowa oraz prowadzone były zajęcia na siłowni, zajęcia sportowe na boisku, zajęcia taneczne i aerobik. Funkcjonował Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

7.4.2. Pomoc na rzecz uchodźców, repatriantów, cudzoziemców i kombatantów

Pomoc uchodźcom

W roku 2009 pomocą objęto ogółem 291 osób z 93 rodzin. Wsparciem finansowym objęto 61 rodzinom liczących ogółem 204 osoby. Łączny koszt świadczeń wyniósł 697.979 zł. Było to 1.127 świadczeń na utrzymanie, łączna wartość tych świadczeń wyniosła 643.052 zł (przeznaczone w szczególności na pokrycie wydatków na zakup żywności, odzieży, obuwia, środków higieny oraz opłat mieszkaniowych). Opłacono również 207 świadczeń na pokrycie opłat związanych z nauką języka polskiego na łączną kwotę 54.927 zł. Obok pomocy finansowej z zakresu administracji rządowej, każdy uchodźca objęty był pracą socjalną i specjalistycznym poradnictwem.

Pomoc dla kombatantów

W związku z nowymi zasadami udzielania pomocy kombatantom MOPR wystosował pisma do organizacji kombatanckich działających na terenie miasta Lublina, przedstawiające możliwości uzyskania wsparcia finansowego bezpośrednio z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, wzory wniosków i wykaz wymaganych dokumentów.

Jednocześnie poinformowano organizacje skupiające środowisko kombatancie o możliwościach uzyskania przez kombatantów i inne osoby uprawnione, różnorodnych form wsparcia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Przekazano wykaz komórek tutejszego Ośrodka oraz dane o wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Pomoc dla repatriantów

MOPR w 2009 r. w ramach realizacji zadań z zakresu administracji rządowej – pomoc dla repatriantów, wypłacił 1 świadczenie na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w kwocie: 6.371 zł.

Środki finansowe na pomoc dla repatriantów pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa. Wysokość zasiłku została określona w decyzjach administracyjnych Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie.

Pomoc dla osób spełniających obowiązek obrony Rzeczypospolitej Polskiej

MOPR zajmował się prowadzeniem spraw związanych z udzielaniem świadczeń pieniężnych dla osób spełniających powszechny obowiązek obrony RP.

W okresie sprawozdawczym przygotowywano raport potrzeb i czuwano nad zabezpieczeniem środków finansowych na realizację zadania i wypłacano:

- 3 świadczenia rekompensujące żołnierzom rezerwy utracone wynagrodzenie tytułem odbytych ćwiczeń wojskowych w łącznej kwocie 266 zł;

- 32 świadczenia pieniężne, tytułem pokrywania należności mieszkaniowych dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową, na łączną kwotę 14.474 zł.

7.4.3. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Opieka nad dzieckiem i rodziną na terenie Miasta Lublin jest zadaniem Pionu ds. pomocy specjalistycznej MOPR. W ramach tej opieki realizowane są działania w zakresie organizowania rodzinnej opieki zastępczej, pomocy usamodzielniającym się pełnoletnim wychowankom, opuszczającym różne formy opieki zastępczej, prowadzony jest nadzór merytoryczny nad prowadzeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży oraz ośrodkiem adopcyjno-opiekuńczym. Działania są prowadzone w ramach programu wsparcia dzieci i rodzin na terenie Lublina w latach 2008-2013 przyjętego Uchwałą nr 302/XVIII/9 Rady Miasta Lublin z dn. 13.03.2008 r. W system opieki nad dzieckiem i rodziną wpisują się też działania Specjalistycznej Poradni dla Rodzin z siedzibą przy ul. Popiełuszki 28e, która od 01.01.2009 r. na mocy Uchwały nr 498/XXVI/2008 Rady Miasta Lublin z dn. 27.11.2008 r.

Rodziny zastępcze

W 2009 r. 396 rodzin sprawowało funkcję rodzin zastępczych. Umieszczono w nich łącznie 529 dzieci. Łączny koszt świadczeń dla rodzin zastępczych wyniósł 4.229.331 zł. W 36 rodzinach przebywało 42 dzieci spoza powiatu. Wydatki na ten cel poniosły powiaty, w których dzieci mieszkały przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej. W 2009 r. wysokość wydatków na ten cel stanowiła kwota 349.862 zł.

Ponadto 86 dzieci pochodzących z miasta Lublin przebywało w 48 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Miasto Lublin wydało na ten cel 798.285 zł.

Usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze, całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zostali objęci przez MOPR pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

W 2009 r. prowadzono 479 spraw w tym 312 dotyczących pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych oraz 167 spraw dotyczących pełnoletnich wychowanków placówek, z czego 324 (67,6 %) osobom przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu. Łącznie wydatki na usamodzielnienia wyniosły 1.486.847 zł.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze i Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy

MOPR sprawował również nadzór nad publicznymi i niepublicznymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym. Realizacja tych zadań wymagała współpracy i współdziałania z instytucjami oraz organiza-

cjami działającymi statutowo na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny, powołanymi do tego rodzaju działalności, m.in: sądy rodzinne i dla nieletnich, powiatowe centra pomocy rodzinie, gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej, fundacje, stowarzyszenia i inne organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne Kościoła Katolickiego i innych kościołów, związki wyznaniowe, Lubelski Urząd Wojewódzki, komisje Rady Miasta Lublin, Wydziały Urzędu Miasta Lublin (Oświaty i Wychowania, Organizacji Urzędu, Zdrowia i Spraw Społecznych), szkoły oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

W 2009 r. funkcjonowało ogółem 37 placówek opiekuńczo-wychowawczych, z których 31 stanowiły placówki prowadzone przez podmioty niepubliczne, pozarządowe, a 6 było prowadzonych przez Miasto Lublin w tym: Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Pogodny Dom”, Zespół Placówek Wsparcia Dziecka i Rodziny, Dom Dziecka im. Janusza Korczaka, Rodzinny Dom Dziecka, Pogotowie Opiekuńcze, Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy.

Większość z nich ma charakter placówek wsparcia dziennego (29 placówek, tj. 78 %), przy czym 28 (w tym 1 opiekuńcza całodzienna, 24 opiekuńczych czterogodzinnych i 3 placówki specjalistyczne) prowadzonych jest przez podmioty niepubliczne, a jedna, specjalistyczna (Pogotowie Probacyjne) jest placówką publiczną. W mieście funkcjonują też 3 placówki interwencyjne.

Ze wsparcia placówek skorzystało ogółem 1.685 osób, większość – z pomocy placówek prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

W 2009 r. ze wsparcia Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego skorzystało 429 osób.

7.4.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wydatkowano kwotę 6.747.828 zł w tym 3.920.940 zł na prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej. 689.517 zł przeznaczono na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się oraz 1.220.518 zł na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne dla osób niepełnosprawnych.

7.4.5. Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia

MOPR sprawuje nadzór merytoryczny w zakresie spraw administracyjnych, osobowych i finansowych nad działalnością domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

Na terenie miasta Lublin funkcjonowało 6 domów pomocy społecznej (5 prowadzonych przez gminę i 1 niepubliczny). Domy dysponowały 543 miejscami. Liczba miejsc zwiększyła się w stosunku do roku ubiegłego o 58 w związku z rozbudową DPS „Betania”. Na dzień 31 XII 2009 r. na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekiwało 127 osób.

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej w Lublinie wynosił w 2009 r. 2.362 zł. Przeciętnie, za każdą osobę przebywającą w tych placówkach gmina dopłacała 64 % kosztów jej utrzymania.

Z pomocy ośrodków wsparcia skorzystało ogółem w 2009 r. 1.749 osób, w tym 574 osób korzystało z ośrodków prowadzonych przez gminę Lublin, a 1.175 z ośrodków prowadzonych przez inny podmiot (niepubliczny).

W roku 2009 wydano łącznie 1.443 decyzje. Łączny koszt funkcjonowania Ośrodków Wsparcia wyniósł 4.922.500 zł, średniomiesięczny koszt wsparcia 1 osoby wynosił 770 zł.

7.4.6. Lubelski Bank Żywności

Celem Związku Stowarzyszeń Lubelski Bank Żywności jest systematyczne, bezpłatne pozyskiwanie i przekazywanie żywności placówkom i podmiotom udzielającym pomoc osobom bezdomnym, skrajnie ubogim, uzależnionym, rodzinom patologicznym, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Lubelski Bank Żywności w 2009 r., przy współpracy z 30 organizacjami działającymi na terenie miasta oraz poprzez pracowników socjalnych rozdysponował 443.316 ton żywności. Za ich pośrednictwem trafiła ona do ok. 8.000 osób.

7.4.7. Świadczenia socjalne

Od 01.05.2004 r. wszedł w życie nowy system świadczeń rodzinnych wprowadzony ustawą z dn. 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. nr 228, poz. 2255). Dodatkowo od dnia 01.09.2005 r. Pion Świadczeń Socjalnych MOPR realizuje zadania nałożone ustawą z dn. 22.04.2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od 01.10.2008 r. w miejsce zaliczki alimentacyjnej ustawą z dn. 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wprowadzono świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Ustawy te doprowadziły do takiego rozwiązania, że system dotychczas realizowany przez wiele podmiotów realizowany jest przez jeden podmiot (Prezydenta Miasta).

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych

W 2009 r. ze świadczeń socjalnych skorzystało 19.922 rodziny, co oznacza, że liczba rodzin korzystających z pomocy spadła od ubiegłego roku o ponad 9 %.

Podobnie, jak w latach ubiegłych, najwięcej rodzin skorzystało w 2009 r. z zasiłków rodzinnych, które są trzonem tego systemu. W 2009 r. odnotowano 12.303 rodziny uprawnionych do tego świadczenia – 61,7 % rodzin. Podobnie, jak w roku ubiegłym znaczna była także liczba rodzin uprawnionych do dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 7.831 zwiększyła się w stosunku do roku ubiegłego o ok. 300 rodzin. Wzrosła także liczba rodzin (o ok. 400) otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny do którego było uprawnionych było 6.557 osób. Znaczna część osób skorzystała również z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – 3.522 rodziny.

Analiza wypłaconych świadczeń i zestawienie wydatków

MOPR wypłaca świadczenia socjalne, tytułem wypłat na zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłku rodzinnego oraz świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne) w łącznej kwocie 62.504.844 zł.

Zgodnie z dokonany podziałem największe wydatki obejmowały wypłatę zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłku rodzinnego oraz świadczenia opiekuńcze. Najwyższe wydatki zostały poniesione na wypłaty zasiłku rodzinnego i wyniosły 13.661.746 zł, następnie na dodatki do zasiłku rodzinnego w kwocie 12.321.076 zł i na świadczenia opiekuńcze – 13.559.039 zł.

W ramach świadczeń socjalnych wypłacano również zaliczkę alimentacyjną. Koszt wypłaconych świadczeń wyniósł 19.390.983 zł.

Zadania związane z postępowaniem egzekucyjnym

W roku 2009 wydano 1.226 decyzji dla 520 świadczeniobiorców w sprawie świadczeń nienależnie pobranych na ogólną kwotę należności z tego tytułu 339.911 zł.

W związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym świadczeń nienależnie pobranych nawiązano współpracę z komornikiem Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Lublin i wysłano 37 upomnień do osób zalegających ze spłatą nienależnie pobranych świadczeń.

Ponadto na bieżąco prowadzono jest rejestr dłużników alimentacyjnych dla 2.353 osób oraz stałą współpracę z komornikami sądowymi w sprawie zwrotu od dłużników alimentacyjnych wypłaconych osobom uprawnionym kwot zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2009 r. komornicy sądowi przekazali do tutejszego ośrodka kwotę 1.635.722 zł oraz odsetki 74.790 zł tytułem funduszu alimentacyjnego. Ponadto z zaliczki alimentacyjnej przekazali kwotę 501.504 zł.

7.4.8. Wykorzystanie środków Wspólnoty Europejskiej w działaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

Fakt przystąpienia Polski do Unii Europejskiej stwarza szersze możliwości pomocy osobom korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej poprzez zinstytucjonalizowanie działań mających na celu pozyskiwanie i wykorzystywanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, tj. funduszy europejskich.

W roku 2009 Ośrodek realizował następujące projekty:

- Projekt systemowy pt. „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie; w 2009 r. budżet projektu wynosił 3.800.000 zł; na budżet projektu składa się kwota dotacji rozwojowej w wysokości 3.400.998 zł, co stanowi 89,5 % wartości projektu oraz środki JST stanowiące wkład własny w wysokości 399.002 zł, co stanowi 10,5 % całkowitej wartości projektu; projekt adresowany jest do osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, będących w wieku aktywności zawodowej; działaniami w ramach projektu objęto łącznie 583 osoby;
- Projekt „ROMA – aktywizacja społeczna i zawodowa lubelskich Romów” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.3 Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej, Poddziałanie 1.3.1 Projekty na rzecz społeczności romskiej; projekt ma na celu zwiększenie szans członków społeczności romskiej w Lublinie na konkurencyjnym rynku pracy poprzez aktywizację edukacyjno-zawodową oraz umożliwienie im dostępu do różnorodnych form aktywnej integracji

społecznej; cel ten będzie realizowany poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków społeczności romskiej oraz promocję i upowszechnianie wiedzy z zakresu kultury i obyczajowości romskiej wśród pracowników samorządowych, organizacji pozarządowych oraz nauczycieli; projekt skierowany jest do: 10 osób pochodzenia romskiego, 50 pracowników samorządowych Miasta Lublin, 30 nauczycieli lubelskich szkół oraz 5 przedstawicieli organizacji pozarządowych. Łącznie w projekcie weźmie udział łącznie 95 osób; w ramach projektu zaplanowano szkolenia i kursy zawodowe dla Romów, warsztaty na temat „Poruszania się po rynku pracy”, opłata czesnego za studia dla romskiej uczestniczki projektu oraz szkolenia dla pracowników jednostek organizacyjnych miasta Lublin oraz organizacji pozarządowych z zakresu historii, kultury i obyczajowości romskiej; budżet całego projektu „ROMA – aktywizacja społeczna i zawodowa lubelskich Romów” wynosi 256.854 zł i kwota ta stanowi całkowite dofinansowanie; w 2009 r. w ramach projektu wydatkowaliśmy kwotę 68.036 zł;

- Projekt „Bezpieczna przystań – utworzenie mieszkania chronionego dla cudzoziemców”; beneficjentami projektu było 13 cudzoziemców w tym 9 dzieci; celem projektu była rozbudowa istniejącej oferty integracyjnej dla osób objętych ochroną międzynarodową; realizacja projektu przyczyniła się do poprawy sytuacji cudzoziemców poprzez rozbudowę oferty integracyjnej na skutek utworzenia mieszkania chronionego i szczególną metodę pracy środowiskowej, jaką jest praca asystenta rodziny; realizacja projektu pozwoliła również przełamać cudzoziemcom bariery w kontaktach międzyludzkich i budować świadomość samodzielności; utworzenie mieszkania chronionego dla cudzoziemców było podejściem niezwykle nowatorskim, które zapewniło konkretną pomoc – umożliwiło cudzoziemcom uczestnictwo w życiu społecznym poprzez zabezpieczenie podstawowej potrzeby jaką jest potrzeba mieszkania; podstawowym znaczeniem projektu dla grupy docelowej jest fakt, iż mieszkanie będzie funkcjonowało po zakończeniu realizacji projektu; budżet projektu: 171.854 zł., w tym wkład własny: 43.575 zł.

W okresie sprawozdawczym pracownicy MOPR współpracowali z Caritas Polska przy realizacji projektu „Wspólny dom – Polska. Integracja azylantów, cudzoziemców ze statusem i ochroną uzupełniającą poprzez pomoc socjalną, psychologiczną, edukacyjną i prawną”.

Cele projektu obejmują:

- wsparcie procesów integracji społecznej cudzoziemców poprzez stworzenie systemu spójnych i replikowanych działań;
- wsparcie edukacji dzieci i doradztwa zawodowego dla dorosłych;
- zapewnienie pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej dla azylantów, uznanych uchodźców oraz cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany.

Pomimo wielokierunkowych działań na rzecz integracji cudzoziemców wiele osób nie wywiązało się z ustaleń podjętych do realizacji w ramach programów integracyjnych, przerwało realizację programu poprzez opuszczenie terytorium RP. Z tego powodu wobec 21 rodzin, wydano decyzje wstrzymujące i odmawiające udzielenia pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji.

8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

8.1. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

W 2009 r. na terenie powiatu lubelskiego grodzkiego doszło do 262 wypadków drogowych, w których zginęło 13, a obrażenia odniosło 334 osoby. W tym samym okresie do Policji zgłoszono 5.522 kolizji drogowych (Dane SEWiK z dn. 09.02.2010 r.).

Zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie miasta Lublina

Rok	Liczba Zdarzeń	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje	Ofiary Piesze	Nietrzeźwi uczestnicy zdarzeń
2009	5.784	262	13	334	5.522	132	95
2008	6.167	324	23	377	5.843	186	177

Ulice Lublina – najbardziej zagrożone wydarzeniami w ruchu drogowym

Ulica	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych
al. Solidarności	11	0	13
ul. Nadbystrzycka	10	1	13
ul. Zana	10	0	15
al. Warszawska	9	1	11
ul. Andersa	8	0	8
al. Witosa	8	0	18
al. Kraśnicka	7	1	10
Droga Męczenników Majdanka	7	0	7
ul. Kunickiego	7	0	9
al. Spółdzielczości Pracy	6	0	10
ul. Melgiewska	6	1	8
ul. Szeligowskiego	6	0	8
Al. Tysiąclecia	6	1	9
Al. Raclawickie	5	0	5
ul. Bohaterów Monte Cassino	5	0	5
ul. Choiny	5	0	8
al. Jana Pawła II	5	1	7

8.2. Stan bezpieczeństwa pożarowego

Stan bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta Lublin należy ocenić jako dobry. W stosunku do lat poprzednich nie zaszły istotne zmiany mogące budzić niepokój oraz dające podstawę do stwierdzenia wystąpienia szczególnych zagrożeń dla obywateli i środowiska. Istnieją natomiast liczne obiektywne przesłanki do dokonania pozytywnej oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego.

Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego prowadził działania z zakresu ochrony przeciwpożarowej w następującym zakresie:

- przeszkolono 157 osób – nowo zatrudnionych pracowników Urzędu Miasta, z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- nadzorowano działalność Ochotniczych Straży Pożarnych (3 jednostki) działających na terenie Lublina w tym Ochotniczej Straży Pożarnej w Głusku, która uczestniczyła w 25 działaniach ratowniczych na terenie miasta Lublin;
- przeprowadzono przegląd zbiorników przeciwpożarowych oraz punktów szybkiego napełniania wodą służących do celów gaśniczych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin;
- zorganizowano V Edycję Międzyprzedszkolnego Turnieju Sportowo-Pożarniczego pod hasłem „Przedszkolacy jak strażacy” oraz konkursu plastycznego dla dzieci miasta Lublin terenie przedszkola nr 37 w Lublinie w zakresie popularyzacji ochrony przeciwpożarowej;
- zorganizowano IV Edycję festynu sportowo-pożarniczego dla dzieci z Zespołu Szkół nr 4 w Lublinie im. J. Korczaka przy ul. Bronowickiej 21 w Lublinie;
- przeprowadzono 46 kontroli wewnętrznych z zakresu przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w obiektach podległych Urzędowi Miasta.

Na potrzeby działających na terenie miasta ochotniczych straży pożarnych (OSP Głusk, OSP w Lublinie, oraz OSP-RW Lublin) wydatkowano z budżetu miasta środki finansowe w wysokości 110.803 zł.

8.3. Działania na rzecz pomocy policji i straży pożarnej

Na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Lublinie przekazano urządzenia służące poprawie bezpieczeństwa: w ruchu drogowym, podczas meczy I ligi piłki nożnej, osób przebywających nad Zalewem Zemborzyckim oraz nagrody dla uczestników konkursu organizowanego dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych „Jestem bezpieczny”, w łącznej kwocie 25.253 zł. Ponadto ze środków Wydziału zakupiono materiały promujące Program „Bezpieczny Lublin”, wręczone dzieciom i młodzieży szkolnej podczas spotkań i konkursów organizowanych w szkołach i przedszkolach, na kwotę 19.255 zł.

Dodatkowo sfinansowane zostały patrole ponadnormatywne Policji w kwocie 150.000 zł.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie otrzymała z Urzędu Miasta następujące środki finansowe:

- 300.000 zł – środki w ramach zadań własnych, realizowanych przez Miasto Lublin pochodzące z pożyczki udzielonej Miastu Lublin przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, z przeznaczeniem na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego;

- 80.000 zł – środki w ramach wydatków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego – nadzór nad realizacją zadania sprawowany przez Wydział Ochrony Środowiska UM;
- 55.000 zł – w ramach wydatków GFOŚiGW w Lublinie na zakup sorbentów, dyspergentów i sprzętu do działań ekologicznych – nadzór nad realizacją zadania sprawowany przez Wydział Ochrony Środowiska UM.

8.4. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej i spraw obronnych

8.4.1. Działania w zakresie zarządzania kryzysowego

W ramach realizacji działań Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2009 r. zorganizowano 4 spotkania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które dotyczyły najważniejszych kwestii bezpieczeństwa oraz bieżących, najbardziej aktualnych problemów.

Między innymi omawiano sprawy związane z:

- nadzwyczajnymi działaniami, prowadzonymi przez służby miejskie, związanymi z występowaniem ekstremalnych mrozów i opadami śniegu w okresie zimowym w tym zapoznanie z systemem pozycjonowania sprzętu odśnieżającego;
- przygotowaniem obiektów hydrotechnicznych na wypadek wystąpienia gwałtownych roztopów oraz opadów;
- współpracą służb szczebla miejskiego w zakresie kontroli przestrzegania nałożonego na właścicieli i zarządców obiektów budowlanych obowiązku usuwania zalegającego na dachu śniegu i lodu;
- działaniami informacyjno-prewencyjnymi podejmowanymi w związku z pojawieniem się wirusa grypy A/H1N1;
- działaniami związanymi z wykryciem przypadku wścieklizny na terenie miasta.

Ponadto MCZK brało udział w ćwiczeniach aplikacyjnych oraz ćwiczeniach terenowych w terminalu paliwowym PKN Orlen przy ul. Zemborzyckiej oraz organizowanych przez WBMiZK, ćwiczeniach koordynacyjnych w zakresie współdziałania służb ratowniczych pod kryptonimem „Globus 2009”. Pracownicy MCZK brali także udział w ćwiczeniach pk. „Ucieczka” zorganizowanych w Areszcie Śledczym w Lublinie w dniu 23.10.2009 r., a także w konferencji i targach ratownictwa i techniki pożarnej EDURA 2009 w Kielcach.

Pracownicy MCZK uczestniczyli w ćwiczeniach i szkoleniach związanych z metodyką wymiany informacji o zagrożeniach w ramach międzynarodowego jednolitego systemu pod nazwą „ATP-45B” oraz w ćwiczeniach Systemu Wykrywania i Alarmowania Skazań. Prowadzone były również stałe konsultacje planów zagospodarowania przestrzennego pod względem bezpieczeństwa oraz instrukcji postępowania w sytuacji awaryjnej Zbiornika Zemborzyckiego.

W celu analizy sytuacji energetycznej został stworzony plan energetycznego zabezpieczenia miasta Lublina.

Na stronach internetowych Urzędu Miasta została utworzona zakładka „Zarządzanie kryzysowe”, w której są opublikowane najważniejsze informacje nt. MCZK. Zawiera ona również szereg przydatnych porad i zaleceń w przypadku wystąpienia zdarzeń niekorzystnych.

W 2009 r. został uruchomiony i oddany do użytku System Wspomagania Decyzji Dyżurnego Straży Miejskiej i Dyżurnego MCZK, w konsekwencji zostało przeniesione stanowisko dyżurnego Straży Miejskiej do pomieszczeń WBMiZK na Okopowej 11. Ponadto wyposażono Straż Miejską w moduły pozycjonowania patrol na bazie systemu GPS. W ramach rozbudowy SWD włączono również system rejestracji i archiwizacji rozmów telefonicznych z numerem 986 oraz numerem MCZK 81 466-17-14. Całość tego systemu była finansowana ze środków Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

MCZK prowadzi ścisłą współpracę ze służbami, instytucjami i strażami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie zagrożeniom i mającymi wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Lublin. W ramach tej współpracy Komendzie Miejskiej PSP przekazano 4 pompy wodno-szlamowe oraz kontener ratowniczy zaś Komendzie Miejskiej Policji i Straży Miejskiej przekazano profesjonalny system łączności radiowej.

Na potrzeby działań ratowniczych stale doposażany jest magazyn przeciwpowodziowy. W 2009 r. m. in. zakupiony został namiot ratowniczy wraz z osprzętem oraz materiały higieniczne.

W ramach działań prewencyjnych przygotowana została pomoc humanitarna dla 3 miast partnerskich na Ukrainie w związku z epidemią grypy. Udzielona pomoc wyniosła ok. 44.000 zł.

W sumie na zadania z zakresu zarządzania kryzysowego w 2009 r. wydatkowano 255.280 zł.

8.4.2. Działania w zakresie monitoringu wizyjnego miasta Lublin

Doposażono Centrum Monitoringu Wizyjnego (CMW) w sprzęt niezbędny do sprawnego funkcjonowania.

Uiszczano opłaty za zużycie energii elektrycznej zasilającej punkty monitoringu zlokalizowane m. in. ul. Braci Wieniawskich, ul. M. Curie-Skłodowskiej, ul. Lubartowska 19, ul. Lubartowska 49, Rynek 5, ul. Radości 9, Rynek 5, ul. Kunickiego 52, ul. Bursztynowa 1, ul. Krakowskie Przedmieście 50.

Prowadzono naprawy kamer oraz innych części systemu monitoringu oraz mycie kloszy kamer wchodzących w skład monitoringu wizyjnego.

Na realizację zadań wydatkowano 70.273 zł.

8.4.3. Działania w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej

W zakresie realizacji spraw obronnych i obrony cywilnej opracowano „Plan świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji w okresie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny na terenie miasta Lublin w 2009 r.” oraz „Plan świadczeń osobistych przewidzianych do realizacji w okresie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny na terenie miasta Lublin w 2009 roku”.

Przeprowadzono 154 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji nakładających obowiązki wykonania świadczeń na rzecz obrony. Zaktu-

alizowano „Plan Operacyjny Funkcjonowania Miasta Lublin”, opracowano i uzgodniono z Lubelskim Urzędem Wojewódzkim „Plan działania Obrony Cywilnej w 2009 roku”, zaktualizowano „Plan Obrony Cywilnej Miasta Lublin” oraz „Plan Obrony Cywilnej Urzędu Miasta Lublin”. Przeprowadzono wspólnie z WKU Lublin-1 oraz przedstawicielami Jednostek Wojskowych kontrolę 5 zakładów pracy posiadających przedmioty świadczeń rzeczowych na rzecz obrony, skontrolowano 41 zakładów pracy realizujących zadania z zakresu OC.

Zorganizowano szkolenie w 4 zakładach pracy dla 450 pracowników z zakresu obrony cywilnej, zgodnie z „Programem szkolenia obronnego Urzędu Miasta Lublin w 2009 roku”, dla II grup szkoleniowych podległych Prezydentowi Miasta Lublin – koszty szkolenia wyniosły 2.860 zł. Zorganizowano szkolenia w zakładach pracy na terenie miasta z zakresu powszechnej samoobrony – koszty szkolenia wyniosły 2.100 zł.

W sumie na działalność w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej wydatkowano 4.960 zł.

8.4.4. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego

Zorganizowano 7 spotkań koordynacyjnych z komendantami służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w Lublinie omawiając tematy istotne dla bezpieczeństwa mieszkańców miasta i podejmując ustalenia zmierzające do zapewnienia porządku publicznego. W spotkaniach brali udział dyrektorzy wydziałów Urzędu Miasta Lublin i instytucji miejskich realizujących merytorycznie omawiane zadania. Przed większością meczów LKP Motor Lublin organizowanych na Stadionie Miejskim w Lublinie, w siedzibie Wydziału odbywało się spotkanie służb i inspekcji, których celem było omówienie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających na stadionie podczas rozgrywanych meczów I ligi piłki nożnej. Spotkania takie odbywały się także na Stadionie Miejskim przed rozpoczęciem rozgrywek rundy wiosennej i jesiennej.

Wydano 19 zezwoleń na zorganizowanie imprez masowych o charakterze artystycznym i 17 zezwoleń na przeprowadzenie imprez masowych o charakterze sportowym, zwracając szczególną uwagę na wypełnienie przez organizatorów wszystkich wymogów ustawowych zmierzających do zapewnienia pełnego bezpieczeństwa uczestnikom i wszystkim osobom przebywającym na obiekcie. Powyższe decyzje dotyczyły m. in.: imprez organizowanych w Hali Globus, na Stadionie Miejskim przy Al. Zygmuntońskich, a także koncertu sylwestrowego jaki odbył się na Placu Litewskim. Obowiązujące przepisy prawa wymagają, by każdą wydaną decyzję poprzedzić dokładnym sprawdzeniem stanu przygotowań organizatora do przeprowadzenia imprezy, w tym analizą dokumentów określających stan techniczny obiektu oraz opinii podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo osób.

Przygotowano kolejne Porozumienie Prezydenta Miasta Lublin z Lubelskim Komendantem Wojewódzkim Policji, na mocy którego zorganizowano służby ponadnormatywne funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie, finansowane ze środków miasta Lublin (150.000 zł). W efekcie zrealizowano 500 dwuosobowych ponadnormatywnych patroli policyjnych, głównie na terenie dzielnic: Stare Miasto, Śródmieście, Bronowice i Tatary.

W sumie na realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego wydano 210.000 zł.

9. OCHRONA ŚRODOWISKA I ZIELEŃ MIEJSKA

W 2009 r. Miasto Lublin zostało Laureatem dwóch najbardziej prestiżowych konkursów w Polsce z zakresu ochrony środowiska. Tytuł Lidera Polskiej Ekologii miasto Lublin otrzymało za projekt zatytułowany „Selektywna zbiórka odpadów systemem lubelskim – wzorem dla innych gmin”, w którym szczegółowo przedstawione zostały również wszystkie inne działania z zakresu ochrony środowiska realizowane na terenie miasta tj. gospodarka odpadami komunalnymi, program ochrony kasztanowców, program zwiększenia populacji ptaków w mieście, „ekopatrole” kontrolujące czystość w mieście, program postępowania z dzikimi zwierzętami, program leczenia starodrzewu, rewitalizacja Zalewu Zemborzyckiego, edukacja ekologiczna. Miasto Lublin jest również Laureatem X Edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego Przyjaźni Środowisku w kategorii Samorząd Przyjazny Środowisku oraz posiada certyfikat Gminy Przyjaznej Środowisku. Urząd Miasta Lublin w kategorii Samorząd Przyjazny Środowisku w podkategorii Gmina Przyjazna Środowisku zgłosił do X Edycji Konkursu projekt pod nazwą „System selektywnej zbiórki odpadów, zwany lubelskim – wzorem dla innych gmin”, w którym przedstawił sposób gospodarowania odpadami realizowany na terenie Miasta Lublin.

9.1. Edukacja ekologiczna

W celu upowszechniania wiedzy z zakresu ekologii w ramach ustawowych obowiązków współtworzono i finansowano realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej. Wzorem lat ubiegłych podjęto współpracę z organizacjami pozarządowymi, tj: Ligą Ochrony Przyrody oraz Lubelską Fundacją Ochrony Środowiska Naturalnego. W wyniku wspólnych działań przeprowadzono i sfinansowano zajęcia pozalekcyjne z zakresu edukacji ekologicznej w szkołach i przedszkolach podlegających Gminie Lublin. Działanie to prowadziła Lubelska Fundacja Ochrony Środowiska Naturalnego. W okresie styczeń-grudzień w programie udział wzięło 40 szkół podstawowych i 12 przedszkoli. Wydany został biuletyn Informacyjny w nakładzie 450 sztuk opracowany na podstawie nadsyłanych przez nauczycieli sprawozdań. Biuletyn stanowi formę wymiany doświadczeń nauczycieli lubelskich szkół. W ramach programu zorganizowano również serię warsztatów dla nauczycieli biorących udział w edukacji ekologicznej. Łącznie w warsztatach udział wzięło 86 nauczycieli.

Ponadto opracowano i wydano cztery numery biuletynu o tematyce ekologicznej – Zielony Biuletyn – w nakładzie 1.400 egzemplarzy. Wydanie kwartalnika zrealizowała Liga Ochrony Przyrody.

Inną, już sprawdzoną formą edukacji ekologicznej jest coroczna organizacja imprez i akcji ekologicznych. Jedną z nich jest akcja „Posprzątajmy Lublin na wiosnę”, do której zgłosiło się 41 szkół, 22 przedszkola oraz 6 instytucji, a uczestni-

czyło około 10.000 osób. Podczas akcji posprzątane zostały takie tereny jak: Dolina rz. Czerniejówki, las Dąbrowa, tereny wzdłuż rz. Czechówki od ul. przy Stawie, wawóz przy ul. Wojciechowskiej i Laury, ul. Stary Gaj, Plac Kochanowskiego, ul. Roztocze, Wielkopolska, Łukowska, plac zabaw przy ul. Kujawskiej, Łukowskiej i Szczecińskiej, Park Ludowy, Bronowicki, Ogród Saski, tereny wzdłuż ul. Dolnej Panny Marii, os. Krasieńskiego, Tatry, Czwartek, Rudnik, Bazyliańówka, Kalinowszczyzna, Kolejarz, tereny zieleni wokół targu pod zamkiem, ul. Turystyczna, Kasprowicza, Doświadczalna – tereny wokół szkół, przedszkoli.

Podobnie jak w latach ubiegłych w roku 2009 obchodzony był Europejski Dzień bez Samochodu, którego celem była promocja komunikacji zbiorowej, pieszej i rowerowej a także uświadomienie społeczeństwu, iż hałas i spaliny wytwarzane przez samochody przyczyniają się do obniżania jakości życia mieszkańców Lublina. W trakcie imprezy odbyły się pokazy ratownictwa drogowego, pokaz akrobaticznej jazdy na rowerze, pokazy karate, występy artystyczne uczniów lubelskich szkół. Przeprowadzono konkursy sprawnościowe oraz wiedzy z zakresu przepisów ruchu drogowego.

Kolejną cykliczną imprezą był „Ekopiknik Rodzinny” połączony z „IV Maratonem Leszczowym” celem imprezy była promocja działań związanych z ochroną środowiska realizowanych na terenie miasta oraz promocja aktywnego wypoczynku nad Zalewem Zemborzyckim.

9.2. Gospodarka odpadowa

9.2.1. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych na terenie miasta Lublina

Wprowadzony w 2003 r. system selektywnego zbierania odpadów komunalnych z podziałem na frakcję mokrą i suchą, był systematycznie rozwijany w 2009 r.

W II półroczu miasto dostawiło 50 pojemników o pojemności 2,5 m³, 35 o poj. 1.100 l, 20 szt. o poj. 700 l do zbierania frakcji suchej oraz 55 szt. do zbiórki szkła białego i kolorowego. Obecnie na terenie miasta rozstawionych jest łącznie 685 szt. pojemników należących do UM Lublin oraz ok. 600 szt. należących do podmiotów odbierających odpady komunalne. Systemem selektywnej zbiórki odpadów objętych jest 98 % mieszkańców zabudowy jednorodzinnej i 100 % mieszkańców zabudowy średniej i wysokiej.

W 2009 r. zebrano selektywnie ok. 8.634 Mg odpadów, w tym m. in. 3.154 Mg surowców wtórnych, 3.517 Mg odpadów ulegających biodegradacji oraz 1.065 Mg odpadów wielkogabarytowych. Zebrano również 608 Mg zużytej odzieży. Bardzo dobre efekty przyniosła selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych. W 2009 r. z 7 pojemników zebrano łącznie 2.142 kg takich odpadów, jak opakowania po olejach pracowniczych, rozpuszczalnikach, farbach olejnych i wodnych, środkach ochrony roślin, zużyte świetlówki, zużyte baterie, przeterminowane leki.

Z 77 pojemników ustawionych w lubelskich aptekach odebrano 5.421 kg przeterminowanych leków.

Wspólnie z ElektroEko Organizacją Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego oraz Polską Korporacją Recyklingu Sp. z o. o. kontynuowano zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Z pięciu punktów zbierania

(dwa E. Leclerc, Real, dwa Obi), które są czynne w każdą ostatnią sobotę miesiąca w godz. od 9:00 do 14:00, zebrano 268,0 Mg „elektrośmieci”. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny obejmujący artykuły gospodarstwa domowego, sprzęt audiowizualny, komputerowy i oświetleniowy przyjmowany jest bezpłatnie.

Ponadto podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości przyjęły dodatkowo 14,6 Mg elektrośmieci.

W maju 2009 r., wzorem lat ubiegłych Miasto Lublin wspólnie z Organizacją Odzysku S. A. Centrum Utylizacji Opon zorganizował trzecią z kolei zbiórkę zużytych opon od mieszkańców Lublina. Do pięciu punktów miasta zlokalizowanych przy największych marketach, mieszkańcy dostarczyli zużyte opony w liczbie 1.936 sztuk. Za dostarczenie dwóch opon wydawane były talony na sadzonki krzewów ozdobnych o wartości 5 zł, które były do zrealizowania w wytypowanym sklepie ogrodniczym. Wszystkie zebrane opony zostały przekazane do odzysku.

W ramach programu redukcji strumienia odpadów biodegradowalnych zorganizowano kolejną zbiórkę choinek świątecznych od mieszkańców miasta. Choinki wykorzystane zostały do wytworzenia paliwa alternatywnego lub kompostu.

W 2009 r. zorganizowano zbiórkę przeterminowanych odczynników z 22 lubelskich szkół. Łącznie odebrano 2.230 kg odczynników, które zostały przekazane do unieszkodliwienia.

W 2009 r. z terenu Lublina odebrano 71.124,5 Mg zmieszanych odpadów nie-segregowanych oraz 952,4 Mg odpadów nieulegających biodegradacji pochodzących z terenu cmentarzy i miejsc pamięci, które zostały poddane unieszkodliwianiu na składowisku w Rokitnie. Odpady powstałe w wyniku sortowania odpadów frakcji suchej i mokrej, które nie nadają się do dalszego zagospodarowania również zdeponowano na składowisku w Rokitnie w ilości 19.881,9 Mg.

W 2009 r. podpisano porozumienie z Cemex Polska Sp. z o. o. w Warszawie dotyczące przekształcania termicznego przez Cementownię Chełm osadów ściekowych wytwarzanych przez Oczyszczalnię Ścieków Hajdów oraz paliwa alternatywnego wytwarzanego z palnej frakcji odpadów komunalnych wytwarzanych przez MPO Sita Lublin S. A. i Kom-Eko Sp. z o. o. Z części odpadów komunalnych (część frakcji suchej, odpady biodegradowalne) zebranych na terenie miasta wytworzono 14.469,3 Mg paliwa alternatywnego, które zostało zagospodarowane na terenie Cementowni Chełm. Natomiast z Oczyszczalni Ścieków Hajdów MPWiK w Lublinie przekazał do cementowni 918,0 Mg osadów ściekowych.

Od czerwca 2009 r. przystąpiono do realizacji zadania pn. „Usuwanie i demontaż pojazdów”. Z dróg Lublina usunięto 7 pojazdów. Po upływie 6 miesięcy od dnia usunięcia pojazdów z dróg, w przypadku nieodebrania przez właścicieli, pojazdy przejdą na własność Gminy Lublin.

Realizowano „Program usuwania azbestu dla Miasta Lublin”, który obejmował załadunek, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest pochodzących z pokryć dachowych i ścian budynków nieruchomości należących do osób fizycznych. Nabór wniosków odbył się w 3 edycjach. Łącznie zakwalifikowano do realizacji 102 wnioski, z czego usługę zrealizowano w 82 przypadkach. Usunięto 134,4 Mg ton wyrobów zawierających azbest.

Zorganizowano III edycja konkursu pn. „Posłuchaj dobrej rady – segreguj odpady”, który był skierowany do administracji osiedli i wspólnot mieszkaniowych. Celem była aktywna promocja selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wśród mieszkańców miasta połączona z edukacją ekologiczną. Konkurs obejmował

przedsięwzięcia realizowane przez administracje w okresie od 01.05 do 30.09.2009 r.

Oceniano podjęte inicjatywy w zakresie promocji selektywnej zbiórki w postaci organizacji pikników ekologicznych, współpracy z organizacjami pozarządowymi i placówkami oświatowymi.

Przeprowadzono pierwszą edycję konkursu „Mistrz termomodernizacji w Lublinie”. Celem konkursu była zachęta właścicieli lub zarządców budynków do ich modernizacji powodującej zmniejszenie zużycia energii i emisji CO₂ do atmosfery oraz podniesienia walorów estetycznych obiektów i ich otoczenia. Wyróżnienie obiektów, które uzyskały najlepszy efekt ekologiczny poparto nagrodą finansową z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska. Dodatkowo wręczono nagrody w postaci świadectw energetycznych wykonane przez firmę „Polinex” Sp. z o. o. współorganizatora konkursu działającego w imieniu Fundacji Poszanowania Energii. W pracach komisji brali udział przedstawiciele organizatorów jak również przedstawiciele Lubelskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o. o., Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego i Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

9.2.2. Wydane decyzje

W 2009 r. referat ds. gospodarki odpadami Wydziału Ochrony Środowiska wydał 81 decyzji w zakresie gospodarki odpadami, w tym pozwolenia na wytwarzanie odpadów, decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Rozpatrzono 52 informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania odpadami oraz rozpatrzono 15 wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców zwolnionych z obowiązku posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.

9.3. Zieleń miejska

W 2009 r. kontynuowano zabezpieczenie lubelskich kasztanowców przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem. Założono opaski lepowe na 2.000 kasztanowcach oraz dokładnie zgrabiono i wywieziono do spalarni liście spod tych drzew, co znacznie ograniczy populację tego szkodnika w roku 2010. W ramach tego zadania kontynuowano również współpracę z KUL, który na 38 drzewach zastosował doglebowy preparat (nicienie entomopatogeniczne). Ponadto utworzono punkt do wydawania papierowych worków dla mieszkańców miasta, którzy we własnym zakresie grabili porażone liście kasztanowców, a następnie zgłaszali odbiór wypełnionych worków.

W roku 2009 po raz pierwszy zorganizowano imprezę „Dzień Kasztanowca” w Ogrodzie Saskim. Celem tej imprezy było ukazanie młodym ludziom ochrony zieleni w mieście na przykładzie działań podejmowanych na rzecz ochrony kasztanowców. Ponad 500 uczniów z lubelskich szkół wzięło udział w konkursach wiedzy i sprawnościowych („Kasztanowe podchody”) oraz wysłuchało pogadank i obejrzało pokazy leczenia starodrzewu.

Kontynuowana była pomoc placówkom użyteczności publicznej i radom Dzielnic w zakładaniu terenów zielni. Dzięki temu miasto wzbogaciło się o 847 drzew, 1.439 krzewów, 1.497 mb żywoplotów oraz 26a trawników. Na terenie miasta dokonano również nasadzeń kilku tysięcy drzew i krzewów, które wynikały z decyzji administracyjnych. Inwestor w zamian za drzewa usuwane był zobowiązany do realizacji tzw. nasadzeń rekompensacyjnych.

W ramach akcji zwalczania komarów przeprowadzono dwukrotne zamgławianie 300 hektarów terenów zieleni miejskiej, w tym m. in. Ogród Saski, Park Ludowy, Park Rury, Park Czechów, Park Abramowice, Cmentarz przy ul. Unickiej, Lipowej, Kalinowszczyzna, Mariawicki Bazylianówka, Ogród Botaniczny, Szpital DSK, ścieżka rowerowa, MWL, teren na zalewie Zemborzyckim, teren wzdłuż rz. Czechówki, skwery – ul. Długa, Wspólna, Wolska, Farbiarska, Betonowa, Podzamcze, Peowiaków, Ewangelicka, Głuska, Pl. Litewski, Park Bronowice, miasteczko akademickie wraz z parkiem przy Głębokiej, park Rusałka, os. Nałkowskich, Łąkowa, Przyjaźni, Kalinowszczyzna, XXX-lecia i Os. 40-lecia.

W ramach leczenia i zabezpieczenia lubelskiego starodrzewu – w celu przedłużenia żywotności i poprawy estetyki najcenniejszych drzew, zabiegom pielęgnacyjnym poddano 354 drzew, co także spowodowało wzrost bezpieczeństwa osób przebywających w ich pobliżu. Prace te prowadzono m. in. w Ogrodzie Saskim, skwerze przy Ewangelickiej, zabytkowym cmentarzu przy ul. Lipowej, terenach szkół i przedszkoli oraz pasach drogowych lubelskich ulic oraz stałym monitoringiem objęto najcenniejsze lubelskie drzewa, w tym pomnikowa topolę rosnącą na Pl. Litewskim, zwaną potocznie „Baobabem”. Dzięki zbudowanemu systemowi napowietrzania, podlewania i zasilenia jego korzeni istniała możliwość jego zasilania w razie potrzeb i w efekcie uzyskania poprawy stanu zachowania tegoż Pomnika Przyrody.

Kontynuowano również akcję „Zaprośmy ptaki do Lublina”. W roku 2009 zakupiono ponad 350 budek lęgowych dla ptaków. Większość budek została przekazana mieszkańcom Lublina, pozostała – radom dzielnic (Zemborzyce, Tatary) oraz szkołom i przedszkolom. Przeprowadzona w czerwcu lustracja wykazała, iż ponad 70 % budek została przez ptaki zasiedlona.

9.4. Inwestycje proekologiczne

W 2009 r. realizowano działania proekologiczne:

- stacja wodociągowa Bursaki, Felin i Ruta – na tych obiektach dokonano przesunięć międzyobiektowych wybranych zespołów pompowych pod kątem ich optymalnego wykorzystania i dopasowania do aktualnej sytuacji rozbiorów wody pompowanej do sieci miejskiej;
- stacja wodociągowa „Dziesiąta” – wykonano dokumentację projektową termoizolacji dachu pompowni;
- dokonano weryfikacji doboru podwodnych agregatów głębinowych, skutkiem czego uzyskano zmniejszenie tzw. mocy zainstalowanej pomp o ok. 40 KW.

Poprawa stanu ekologicznego Zbiornika Zemborzyckiego

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE, która weszła w życie z dniem jej opublikowania w Europejskim Dzienniku Urzędowym w dniu 22.12.2000 r. nałożyła na państwa Unii Europejskiej obowiązek gospodarowania zasobami wód powierzchniowych w taki sposób, żeby do 2015 r. osiągnęły dobry stan wszystkich

części wód, poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań w ramach zintegrowanych programów działań w państwach członkowskich. Wymóg ten stawia przed zarządcami wód zadania nie tylko utrzymywania zbiorników wodnych w dobrym stanie, ale też w przypadku degradacji konieczność podjęcia prób rekultywacji.

Urząd Miasta prowadzi od kilku lat rekultywację Zbiornika Zemborzyckiego w celu poprawy stanu ekologicznego i osiągnięcia dobrej jakości wody poprzez wyeliminowanie zakwitów sinic.

Zastosowana metoda biomanipulacji, czyli ochrona jakości wody przy pomocy odpowiedniego składu gatunkowego ryb (do zbiornika są wpuszczane dwa gatunki ryb drapieżnych) przyczynia się do zmniejszenia liczebności ryb karpiowatych co jest zabiegiem bardzo pożądanym w celu powstrzymania eutrofizacji zbiornika. Dodatkowo wykonywane są tarliska dla sandacza, odtwarzane makrofity w strefie litoralowej.

W 2009 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie na podstawie uzyskanych wyników badań prowadzonych od 02.06-18.08.2009 r. oraz na podstawie oceny organoleptycznej dopuścił podobnie jak rok wcześniej do rekreacyjnego użytkowania cały obszar zbiornika. Woda odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 16.10.2002 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach.

Z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców miasta Lublin Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” decyzją Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lublinie przeprowadził ocenę stanu technicznego obiektów Zbiornika Zemborzyckiego: zapory czołowej, jazu i małej elektrowni wodna. Wykonany został remont zapory czołowej oraz kontynuowany był remont zapory bocznej lewej w piętrzeniu cofkowym.

9.5. Monitoring środowiska

W maju oraz na przełomie września i października przeprowadzono przeglądy stref ochrony ujęć wody i wysłano informacje o dzikich wysypiskach śmieci do Wydziału Ochrony Środowiska UM w Lublinie i Urzędu Gminy Głusk.

W czerwcu i sierpniu w wyniku analizy gospodarki ściekowej skierowano informację o zauważonych nieprawidłowościach mogących mieć w przyszłości wpływ na jakość wody ujmowanej dla potrzeb ludności. Dotyczyło to Zajazdów „Katarzyna” i „Anastazja” w Prawiednikach oraz posesji przy ul. Leśmiana 1/Wójtowicza 8 w pobliżu studni „Koncertowa”.

W październiku zgłoszono sprawę nielegalnego wywozu ziemi w pobliżu studni 2a ujęcia „Dziesiąta”.

9.6. Program ochrony przed hałasem

W ramach harmonogramu realizacji zadań krótkoterminowych na lata 2009-2012 ujętych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Lublin, w grudniu 2009 r. został opracowany operat akustyczny przed sporządzeniem dokumentacji projektowej na budowę ekranów akustycznych dla terenów zabudowy mieszkaniowe wzdłuż al. Gen. Sikorskiego w Lublinie na odcinku od Al. Raclawickich do al. Solidarności.

Reagowano na interwencje zgłaszane przez mieszkańców Lublina w sprawach uciążliwości związanych z hałasem. Dokonywano pomiarów i wydano stosowne decyzje. Ponadto prowadzone jest postępowanie dotyczące funkcjonowania toru katingowego przy ul. Zemborzyckiej.

10. KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

10.1. Działalność miejskich instytucji kultury

Miasto Lublin jest organizatorem ośmiu instytucji kultury: Teatru im. H. Ch. Andersena, Biura Wystaw Artystycznych, Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”, Centrum Kultury, Dzielnicowego Domu Kultury „Bronowice”, Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin” im. W. Kaniorowej, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego oraz Ośrodka Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”.

Teatr im. H. Ch. Andersena

W roku jubileuszu 55-lecia swojego istnienia (obchodzonego uroczystie na początku listopada) Teatr przygotował 5 premier („Naprawda” – autorski spektakl Bogusława Kierca, „Pieśń o Rolandzie” – reaktywacja sceny dla dorosłych – monodram Daniela Arbaczewskiego, „Przygody pszczołki Mai” – prapremiera polska musicalu w reż. Jerzego Jana Płońskiego, „Trzy świnki” – *Los tres vagabundos* – spektakl w konwencji teatru improwizacji zrealizowany we współpracy ze Stanislavem Stasko ze Słowacji, „Przygody Sindbada żeglarza” – spektakl w konwencji „teatru przedmiotu” inspirowany tekstem B. Leśmiana, zrealizowany w kooperacji z *Garlic Theatre* z Norwich (Wielka Brytania). Łącznie zaprezentowano 296 spektakli, które obejrzało 37.655 widzów. Frekwencja na przedstawieniach wyniosła 64,2 % i zmalała o 11,4 % w stosunku do roku poprzedniego.

W 2009 r. poza nowymi premierami prezentowane były następujące przedstawienia: „Cud Krasawica”, „Kopciuszek”, „Piękna i Bestia”, „Przecinek i kropka”, „Dzikie łabędzie” oraz „Kto rozśmieszy pechowego nosorożca?”.

Teatr uczestniczył także we współorganizacji innych imprez, takich jak: Noc średniowiecza – plenerowe widowisko we współpracy z Baletem Dworskim *Cracovia Danza* z Krakowa, na wirydarzu Klasztoru oo. Dominikanów; koncert *Belly Dance* i Flamenco – we współpracy ze szkołą tańca Rosa Maria w Lublinie; Przeglądy dziecięcych i młodzieżowych teatrów amatorskich – we współpracy z Ośrodkiem „Brama Grodzka – Teatr NN” i z Wojewódzkim Ośrodkiem Kultury w Lublinie; Międzynarodowy Dzień Teatru – we współpracy z Teatrem Muzycznym; Noc Kultury w Lublinie.

Nowa propozycja Teatru to Muzyczna Scena Andersena czyli koncerty off-owej muzyki dla dorosłych.

W dniach 25.04-01.05.2009 r. Teatr im. H. Ch. Andersena uczestniczył w piątej edycji Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci „*Little Ladies – Little Gentlemen*” w Ankarze (Turcja) organizowanym przez Teatr Narodowy w Ankarze – jako pierwszy teatr z Polski w historii tego festiwalu.

Podczas ferii zimowych i na początku wakacji Teatr zagrał 22 przedstawienia dla dzieci i młodzieży przy 100 % frekwencji (przedstawienia nieodpłatne).

Biuro Wystaw Artystycznych

W swoich galeriach: Grodzkiej, Labirynt 2 oraz w Małej Galerii Liceum Plastycznego w Nałęczowie BWA zorganizowało 8 wystaw, prezentujących twórczość współczesnych artystów z Polski i z zagranicy. Wśród nich było 6 wystaw zbiorowych (m. in. „Rozważania rysunkowe”, „Energia koloru”, „Odległość bliskości”), 1 wystawa indywidualna i 1 wystawa dzieł z kolekcji BWA „Obecność i głębia”). Zorganizowane zostały także 2 pokazy sztuki performance.

W zakresie działalności edukacyjnej rozpoczęto realizację dwóch nowych projektów, w ramach których odbyło się łącznie 7 warsztatów sztuki i 4 wykłady na temat sztuki współczesnej. Odbyło się także 30 zajęć edukacyjnych w formie lekcji i wykładów dla młodzieży szkolnej i akademickiej oraz nauczycieli szkół lubelskich, a także zajęć dla kół literackich i dziennikarskich oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Lublinie.

Dział Wydawnictw i Dokumentacji Sztuki BWA powiększył się o dokumentację sztuki z innych galerii, wydawnictwa krajowe i zagraniczne oraz księgozbiór dotyczący zagadnień sztuki i filozofii współczesnej. Wydano 2 katalogi: „Labirynt – wystawy w galeriach BWA 2008” i „Przestrzenie sztuki: Dialog Przestrzeni – Przestrzeń Dialogu”.

W czerwcu 2009 r. odszedł na zawsze wieloletni, nieodżałowanej pamięci dyrektor BWA, Pan Andrzej Mroczek. Stanowi to koniec historycznego etapu w dziejach BWA.

Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”

W 2009 r. Ośrodek kontynuował swoją misję przywracania pamięci o lokalnym dziedzictwie kulturowym i historycznym określoną słowami „Pamięć – Miejsce – Obecność”. Rozwijane były dotychczasowe formy działania, pojawiły się także nowe przedsięwzięcia inspirowane tą ideą.

Program Internet jest jedną z najważniejszych inicjatyw Ośrodka, zmierzającą ku jak najpełniejszemu wykorzystaniu możliwości nowoczesnego medium komunikacyjnego – internetu. W 2009 r. znacząco został rozbudowany prowadzony przez Ośrodek portal internetowy. Portal www.tnn.pl odwiedziło 139.915 unikalnych użytkowników, którzy wygenerowali 1.125.959 odsłon. Internauci pochodzili ze 112 krajów, najczęściej z Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii, USA, Izraela, Francji, Włoch, Ukrainy.

W 2009 r. struktura portalu została podzielona na 2 części: Bibliotekę Multimedialną (www.biblioteka.teatrnn.pl) i Leksykon „Pamięć Miejsca” (www.pamiecmiejsca.tnn.pl). Do zasobów Biblioteki Multimedialnej wprowadzono: 665 fragmentów relacji w kolekcji Historia Mówiona, 19 audycji (107 fragmentów) w kolekcji audio teka, 159 filmów w kolekcji filmoteka, 1.151 fiszek pozycji (554 książki, 73 artykuły, 395 skanów z czasopism) w kolekcji Biblioteka, 1.779 fotografii w kolekcji Ikonografia.

Wygenerowano także nowe materiały w Leksykonie „Pamięć Miejsca”:

- strony internetowe:
  - www.1989.lublin.pl (20 rocznica wolnych wyborów);
  - www.singer.teatrnn.pl (Śladami opowiadań Singera. Literacki przewodnik po Lubelszczyźnie);
  - www.przewodnik.tnn.pl (Multimedialny Przewodnik po Lublinie);
- oraz nowe serwisy internetowe:
  - www.lobodowski.tnn.pl;

- www.juliahartwig.tnn.pl;
- www.henio.tnn.pl;
- tnn.pl/miasteczka_lubelszczyzny,2854.html;
- www.edwardhartwig.teatrnn.pl;
- www.ariavnimrod.tnn.pl;
- www.krwawypoemat.teatrnn.pl;
- www.1939.tnn.pl;
- tnn.pl/pm,3311.html (Kręgi Pamięci);
- tnn.pl/pm,3015.html (etnografia).

Wprowadzono także następujące multimedia: mapy Google (15), *anmap* (5), mapy wektorowe (5), kalendaria (2), galerie *autoviewer* (21), galerie inne (3), przewodniki multimedialne (12).

W 2009 r. zaimplementowano kupiony pod koniec 2008 r. system archiwizacji danych.

W ramach działalności teatralnej Ośrodek zaprezentował łącznie 40 spektakli. Aktualny repertuar Teatru NN obejmuje 5 kameralnych przedstawień o wspólnym tytule *Opowieści z Bramy*.

Trwałe miejsce w kulturalnym krajobrazie Lublina znalazły uroczystości upamiętniające Józefa Czechowicza: „Urodziny Józefa Czechowicza”, „Noc z Czechowiczem – spacer śladami Poematu”. Do lubelskiego kalendarza weszły również na stałe działania plenerowe: misterium Światła i Ciemności, obchody rocznicy likwidacji ochronki dla żydowskich dzieci, oraz Listy do Henia. Spośród innych wydarzeń plenerowych upamiętniających ważne dla Lublina wydarzenia, należy wymienić Misterium Dzwonu odbywające się w dzień św. Michała oraz Procesję Staromiejską w rocznicę Pożaru Lublina.

W 2009 r. odbyła się druga edycja Festiwalu Literackiego Miasto Poezji – wyjątkowego w skali kraju przedsięwzięcia, promującego poezję poprzez nowatorskie sposoby wprowadzania jej w przestrzeń miasta, takie jak: *happenings*, *performance*, murale, graffiti, koncerty, spektakle teatralne, projekcje filmowe.

Kontynuowana była realizacja Programu Historia Mówiona, który polega na rejestrowaniu, opracowywaniu i upowszechnianiu opowieści dotyczących Lublina i Lubelszczyzny. W 2009 r. zebrano 130 relacji i aktualnie w archiwum znajdują się wspomnienia ponad 800 osób dotyczących ponad 50 miejscowości – około 2.000 godzin rozmów nagranych w technice cyfrowej (audio i wideo). W internetowych zasobach Historii Mówionej dostępnych jest obecnie prawie 2.000 tematycznych fragmentów relacji. Materiały te są systematycznie wykorzystywane w działalności edukacyjnej Ośrodka.

W Izbie Drukarstwa przy ul. Żmigród 1 obok prezentacji stałej ekspozycji (stare narzędzia i maszyny drukarskie i zecerskie, narzędzia introligatorskie) prowadzone były warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży.

Ośrodek prowadzi stałą współpracę z nauczycielami i szkołami. Organizowane są warsztaty, spotkania, wykłady, lekcje tematyczne. W profesjonalnej ciemni fotograficznej, zorganizowanej w 2009 r. obok edukacji prowadzone są działania artystyczne, w galerii prezentowane są wystawy skupiające się wokół problemu pamięci i dokumentu.

Prowadzoną także przez Ośrodek Trasę Podziemną w roku 2009 zwiedziło ponad 11.000 osób. Pracownicy Trasy zorganizowali m. in. II Debatę Historyczną „Lokalizacja miasta Lublina w świetle źródeł archeologicznych i historycznych”.

Rok 2009 obfitował w publikacje. Wydano: 4 numery pisma „Scriptores”, „Lubelskie lata Edwarda Stachury”, „Światła w Ciemności – Sprawiedliwi wśród Narodów Świata. Materiały edukacyjne”, wydawnictwo okolicznościowe w 50. rocznicę Urodzin Sztukmistrza, „Śmierć Józefa Czechowicza. Bombardowanie Lublina 09.09.39”, tomik wierszy „Powroty. Julia Hartwig”, publikacja pofestiwalowa „Miasto Poezji – lubelskie spotkania poetyckie”, „Historie z Bramy – Ariav Nimrod” (wydawnictwo w 3 językach), „Poemat o Mieście Lublinie”, katalogi towarzyszące wybranym wydarzeniom organizowanym przez Ośrodek.

Ośrodek stara się prezentować ciekawe zjawiska we współczesnej kulturze. W tym celu nawiązuje współpracę z instytucjami kulturalnymi i artystami działającymi na terenie Lublina, Polski i zagranicy, organizując spotkania, warsztaty, konkursy, koncerty, wystawy. Pełni też rolę Ambasadora Lublina i Lubelszczyzny dla odwiedzających miasto gości ze świata i instytucji pracujących na terenie RP. Do najważniejszych wydarzeń, które odbyły się w tym zakresie w 2009 r. należą: wizyta 20 pracowników Ośrodka w Jerozolimie w Instytucie Yad Vashem, wizyty przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką „pamięci”, wizyty i spotkania z wybitnymi osobistościami świata nauki, kultury i sztuki, spotkania w ramach Forum Kultury Przestrzeni, działania plenerowe „Urny Wyborcze – Duch Wolności” w 30 rocznicę pierwszych wolnych wyborów, organizacja międzynarodowej konferencji „Lęk przed wiedzą albo kryzys rzeczywistości”, organizacja konkursu na formę upamiętnienia lubelskiego Placu Śmierci.

Centrum Kultury

W marcu 2009 r. powołana została filia CK pn. Warsztaty Kultury z siedzibą w budynku dawnych warsztatów szkolnych przy ul. Popiełuszki 5 w Lublinie. W związku z rozpoczęciem realizacji projektu „Renowacja klasztoru powiżytkowskiego na centrum działań artystycznych w Lublinie” od jesieni 2009 r. Centrum Kultury przeniosło się na czas remontu budynku przy ul. Peowiaków 12 do budynku przy ul. Narutowicza 32/34 oraz uzyskało możliwość korzystania z pomieszczeń w ACK UMCS „Chatka Żaka” przy ul. Radziszewskiego, gdzie zaadaptowano jedną z sal na potrzeby sali widowiskowej, głównie do prezentacji spektakli teatralnych.

Głównymi wydarzeniami artystycznymi organizowanymi przez CK były: IV Festiwal Teatrów Europy Środkowej „Sąsiedzi” (edycja poświęcona zależnościom teatru i cyrku), XIV Międzynarodowy Festiwal „Konfrontacje Teatralne” (edycja poświęcona teatrowi rosyjskiemu i odczytaniom dramaturgii rosyjskiej oraz teatrowi obszaru wschodniego), XIII Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca.

Centrum Kultury zorganizowało także m. in.: II edycję festiwalu „Wielokulturowy Lublin”, Forum Tańca Współczesnego (zimowe, letnie) łączące warsztaty tańca współczesnego z prezentacją najwybitniejszych dzieł sztuki tańca w Polsce i na świecie, Międzynarodowy Dzień Tańca, konkursy recytatorskie (Jesienny Konkurs Recytatorski, Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, IV Ogólnopolski Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Ukraińskiej, II Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy, Mały Konkurs Recytatorski), warsztaty żywego słowa (zajęcia dla dzieci, młodzieży, nauczycieli oraz osób pracujących z recytatorami poświęcone sztuce recytacji), warsztaty literackie, warsztaty ekspresji twórczej – teatr improwizowany, intensywne warsztaty teatralne, Ogólnopolskie Seminarium Sztuki Słowa i Teatru, Scenę Młodych.

Kontynuował działalność Teatr Centralny, w którego skład wchodzi: Teatr Provisorium, Kompania Teatr, Lubelski Teatr Tańca, Scena Prapremier InVitro, Teatr MAAT Projekt i neTTheatre.

Teatr Provisorium/Kompania Teatr w 2009 r. kontynuował prezentacje spektakli ze swojego repertuaru zarówno w Lublinie („Ferdydurke”, „Do piachu”, „Homo Polonicus”, „Emigranci” – premiera w styczniu 2009 r.), jak też w teatrach impresaryjnych oraz w ramach przeglądów i festiwali w Polsce i zagranicą. Spektakl „Do piachu” został zakwalifikowany do prezentacji w ramach projektu „Teatr Polska” realizowanego z dotacji MKiDN przez Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego w Warszawie.

Lubelski Teatr Tańca podejmował liczne inicjatywy artystyczne i edukacyjne. Zespół wystąpił na wielu przeglądach i imprezach teatralnych, zarówno krajowych jak i międzynarodowych, zorganizował XIII Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca, Międzynarodowy Dzień Tańca, dwa Fora Tańca Współczesnego, Międzynarodowy Dzień Tańca. W 2009 r. LTT miał w repertuarze 6 spektakli, w tym 1 premierę.

Teatr MAAT Projekt prowadzony przez Tomasza Bazana i uznawany za jedno z najbardziej oryginalnych i ciekawych zjawisk w polskim teatrze młodego pokolenia w 2009 r. wystąpił w szeregu prestiżowych przedsięwzięć, m. in. w Festiwalu Tańca Kalejdoskop w Białymstoku, w XVII Alternatywnych Spotkaniach Teatralnych Klamra w Toruniu, w Gdańskim Festiwalu Tańca oraz w Starym Browarze w Poznaniu. Teatr MAAT Projekt miał w swym repertuarze 5 spektakli, działania performance. Nowym przedsięwzięciem Teatru jest zainicjowany w 2009 r. Międzynarodowy Maat Festival, który ma na celu prezentację najnowszych i najważniejszych światowych poszukiwań z zakresu ruchu i działań oscylujących wokół sztuki najnowszej.

W repertuarze Sceny PraPremiera InVitro w 2009 r. znalazły się sztuki, które powstały wcześniej, także będące koprodukcją Sceny i Stowarzyszenia Teatralnego Koło z Warszawy oraz produkcje, które miały swoją premierę w 2009 r. („Ostatni taki ojciec”, „Zły”). Spektakl „Ostatni taki ojciec” został nagrodzony w XV Ogólnopolskim Konkursie pod egidą MKDiN na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej (zespołowa nagroda dla autora, twórców i wykonawców spektaklu, nagroda dla Łukasza Witt-Michałowskiego za reżyserię, rekomendacja do wystawienia na deskach Teatru Narodowego oraz do rejestracji przez TVP Kultura). Scena została także zakwalifikowana do udziału w programie „Teatr Polska” ze spektaklem „Nic co ludzkie”. Spektakle Sceny InVitro były prezentowane na wielu ogólnopolskich festiwalach teatralnych, zdobywając na nich nagrody, m. in. pierwsza nagroda specjalna na X Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Niezależnych w Ostrowie Wielkopolskim, indywidualne nagrody aktorskie dla Bartka Kasprzykowskiego i Szymona Sędrowskiego na XIII Ogólnopolskim Festiwalu Komедии Talia w Tarnowie. Ponadto Łukasz Witt-Michałowski otrzymał wyróżnienie Ministra Sprawiedliwości za zasługi w pracy penitencjarnej za projekt „Teatr pod celą”.

NeTTheatre, pierwszy w Europie teatr internetowy w 2009 r. zaprezentował 2 spektakle premierowe („UFO Spotykacz”, „Turandot”), ponadto zorganizował Warsztat Rytmu Brazylijskie, prezentację Interface czyli Międzygłębie dla studentów lubelskich uczelni oraz prezentację interaktywnych technik multimedialnych.

Galeria Biała w 2009 r. zrealizowała 7 wystaw indywidualnych, wystawę zbiorową pn. „Kolekcja alternatywna”, akcję billboardową na ganku CK, II edycję projek-

tu „Sztuka w przestrzeni miejskiej”, pokaz filmów video Art in Cinema in Tour. Kontynuowała również realizację programu „Młode Forum Sztuki”, w ramach którego zorganizowano 1 wystawę indywidualną i 2 zbiorowe. Ponadto Galeria opublikowała kilka katalogów.

Ośrodek Sztuki Performance w 2009 r. zrealizował szereg przedsięwzięć: spotkań artystycznych, *performance*’ów, projekcji filmowych, warsztatów. Zorganizowano także Międzynarodowy Festiwal Sztuki Performance „Performance Platform Lublin”, podczas którego prezentowali się wybitni artyści performance z kraju i Europy. Ośrodek wydał również katalog pt. „Performance Platform Lublin”.

W ramach działalności Lubelskiego Salonu Artystycznego w 2009 r. w Lublinie gościło 28 artystów w sześciu spektaklach: „Uwaga – złe psy”, „Narty Ojca Świętego”, „Obrock”, „Szczęśliwe dni”, „Piosenki z teatru”, „Ta chwila, ten blask lata cały” (koncert poetycko-muzyczny).

W 2009 r. Kinoteatr Projekt uzyskał patronat oraz dofinansowanie od PISF na przeprowadzenie projektu Filmowy Lublin. W ramach tego projektu odbyły się następujące wydarzenia: III Lubelska Gala Filmu Niezależnego „Złote Mrówkojady”, Festiwal Filmów Dobrze Zakręconych i IV Międzynarodowy Festiwal Młodego Kina „Pełny Metraż”. Kinoteatr kontynuował także cykl pokazów filmów krótkometrażowych „Future Shorts” i cykl pokazów filmowych „Kinoteatr i przyjaciele”. Efektem współpracy z Fundacją Młodego Kina była lubelska replika Europejskiego Festiwalu Fabuły, Dokumentu i reklamy Euroshorts 2008, prezentowana podczas Nocy Kultury. Ponadto zorganizowano Festiwal „Watch Docs – Prawa człowieka w filmie”, pokaz z cyklu „Filmowe Podlasie Atakuje!”, konkurs filmowy „My z Lublina”, a także warsztaty filmowe.

W ramach działalności impresaryjnej CK zorganizowano „I Lublin Jazz Festiwal”, festiwal „Jazzowa Jesień 2009”, „Daf Yomi” (działania w przestrzeni miejskiej Lublina) oraz 8 spotkań z cyklu „Jak żyć”.

Kontynuowano wydawanie Lubelskiego Informatora Kulturalnego ZOOM. W 2009 r. po raz pierwszy ukazało się 12 numerów miesięcznika. Comiesięczny nakład wynosi 5.000 egz. Powstała również strona internetowa ZOOM-a, zawierająca pełne archiwum tekstów publicystycznych, które ukazały do tej pory się na łamach pisma.

Centrum Kultury jest instytucją otwartą, prezentującą szerokie spektrum wydarzeń artystycznych należących zarówno do tzw. mainstreamu, jak również do kultury niezależnej. Instytucja kładzie duży nacisk na współpracę z młodymi animatorami kultury, którzy zdobywają tu pierwsze doświadczenia zawodowe. Nowe możliwości w tej dziedzinie pojawiły się dzięki utworzeniu filii Warsztaty Kultury, które stanowią rozszerzoną formę działalności Ośrodka Animacji Kultury zajmującego się organizowaniem wydarzeń kulturalnych w przestrzeni miejskiej, kształceniem animatorów i menedżerów kultury, edukacją kulturalną, a także działaniami na rzecz międzynarodowej współpracy kulturalnej.

W 2009 r. głównymi wydarzeniami organizowanymi przez Warsztaty były:

Pracownia Off mająca na celu wspieranie lokalnego środowiska kulturotwórczego, zapewniając dostęp do przestrzeni twórczych, pomoc przy realizacji projektów, wsparcie techniczne. W ramach działań pracowni powstały 2 spektakle teatralne. Jeden z nich – monodram „M” Teatru Boczego zdobył Grand Prix na II Międzynarodowym Przeglądowym Festiwalu Dziecięcych i Młodzieżowych Teatralnych Kolektywów „Halicka Melpomena” na Ukrainie.

Inkubator Animacji Kultury mający na celu szkolenie i doskonalenie kadr dla kultury. W 2009 r. w działaniach Inkubatora brało udział ok. 30 osób – studentów i absolwentów lubelskich szkół wyższych. Część teoretyczna Inkubatora obejmowała szereg spotkań edukacyjnych. W ramach części praktycznej zorganizowano 2 projekty: „Tradycja wciąż żywa – tydzień świąt żydowskich” i „Osiedłówka”. Zorganizowano również serię szkoleń pn. „Doświadczony Animator Kultury szansą na rozwój regionu”.

W ramach drugiej odsłony projektu „L² – czyli potęgowanie kultury Lublina i Lwowa” zorganizowano w Lublinie szereg prezentacji ukraińskiego środowiska artystycznego w trzech częściach: sztuka wizualna, blok muzyczny, teatr.

W ramach Letniego Festiwalu Kultury, pod którego szyldem ujętych zostało wiele przedsięwzięć o różnorodnym charakterze, odbyły się: Ogrody Piosenek – festiwal dla miłośników piosenki autorskiej, kabaretowej i literackiej (poświęcony twórczości Edwarda Stachury), Kino Pod Gwiazdami, Festiwal Flamenco „Fiesta Alegria”, koncerty (m. in. koncert jubileuszowy Lubelskiej Federacji Bardów), występ kabaretu Smile. Letnią ofertę kulturalną miasta wzbogaciły również: II edycja Festiwalu Opowiadaczy „Słowodaję”, Międzynarodowy plener artystyczny „...z wiktoryn” i II edycja Festiwalu Sztukmistrzów.

Warsztaty realizują i koordynują największe lubelskie imprezy plenerowe: Jarmark Jagielloński, Noc Kultury, czy Planeta Lublin.

Podczas Jarmarku Jagiellońskiego swoje produkty zaprezentowało ponad 300 wystawców. Nowością były stoiska z tradycyjną twórczością Krymu. Pośród wydarzeń kulturalnych uświetniających Jarmark znalazły się: pokaz plenerowego spektaklu „Klątwa” w reż. Janusza Opryńskiego, koncerty kapel ludowych i gwiazd muzyki folkowej oraz Turniej Rycerski. Oddzielny moduł stanowił pokaz gier i zabaw staropolskich oraz Pierwsze Otwarte Mistrzostwa Polski Palanta Sportowego. Warto odnotować, że Jarmark został doceniony na arenie ogólnopolskiej, zdobywając w 2009 r. I nagrodę w konkursie „Polska Pięknieje – 7 cudów Funduszy Europejskich” – kategoria „Turystyka transgraniczna i międzynarodowa” oraz Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej – Turystyczny Produkt Roku 2009. Ponadto znalazł się wśród 14 najlepszych ofert turystycznych w kraju, a także znalazł się na 8 miejscu w rankingu 10 najlepszych kulturalnych imprez masowych w kraju.

III edycja Nocy Kultury odbyła się pod hasłem „Człowiek w mieście – miasto w człowieku” i objęła 250 wydarzeń odbywających się w 100 miejscach w różnych częściach miasta. Wydarzenia te były zgrupowane w kilku blokach tematycznych: Noc widowisk, Noc muzyki, Noc plastyków, Nok kultury studentoff. Ogółem podczas Nocy Kultury wystąpiło ok. 2.000 wykonawców, a liczba widzów sięgnęła 50.000.

Wydarzenia Planety Lublin odbywały się w dzielnicach mieszkaniowych miasta: na Czechowie, Czubach i osiedlu Nałkowskich. Prezentowane były działające tam organizacje pozarządowe, kluby i grupy nieformalne, zapewniono również szereg atrakcji dla najmłodszych mieszkańców.

Już po raz drugi Lublin był gospodarzem Międzynarodowego Festiwalu Jazz Bez.

Warsztaty Kultury organizowały w ubiegłym roku debaty, spotkania z artystami, liczne wystawy i warsztaty artystyczne. W ramach ich działalności zrealizowano projekt edukacyjno-artystyczny Scena Boczna, skierowany do młodych twórców

teatru niezależnego. Pod auspicjami instytucji ukazało się również 9 numerów miesięcznika internetowego „Kultura Enter”.

Dzielnicowy Domu Kultury „Bronowice”

DDK „Bronowice” i jego Filia na Tatarach prowadziły działalność na rzecz środowiska lokalnego poprzez pracę z zespołami amatorskimi, upowszechnianie różnych dziedzin wiedzy i sztuki, organizacje imprez kulturalnych oraz organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Kontynuowano pracę z zespołami amatorskimi w celu wywołanie spontanicznej, twórczej aktywności, autokreacji i samorealizacji dzieci i młodzieży w różnych dziedzinach twórczego działania. Aktywnie działały: Zespół Teatralny „Zmyślony”, Zespół Teatralny z językiem angielskim „Crazy T”, Dziecięce „Zespoły Plastyczne”, Zespół Tańca Nowoczesnego „Etecja”, Zespoły Tańca Nowoczesnego „Allegreese”, Zespoły Tańca Nowoczesnego „Dezir”.

W zakresie działań upowszechniających kulturę, wiedzę i naukę prowadzono następujące zajęcia, m. in.: rytmika, zajęcia taneczno-ruchowe dla małych dzieci w wieku od 3 do 5 lat, nauka tańca towarzyskiego dla młodzieży i dorosłych, nauka tańca disco i hip-hop, „Cyrk na walizkach” – nauka sztuczek cyrkowych, zajęcia z samoobrony dla pań, praktyczny angielski dla dorosłych. Zorganizowano 4 konkursy plastyczne: XIV edycję konkursu plastycznego „Mój świat” pt: Lublin w kalejdoskopie czasu, III konkurs fotograficzny dla młodzieży pt: „Obrazy mistrzów inspiracją współczesnej fotografii”, konkurs plastyczny pt: „Na bezpiecznej drodze”, konkurs plastyczny pt: „Gdy dorosnę zostanę...”. Odbyły się także przeglądy, zajęcia, pokazy, prezentacje, kiermasze propagujące ludową kulturę rodzimą i obcą, która w te polskie tradycje się wpisała np.: Wielkanoc, Boże Narodzenie oraz III Przegląd Małych Form Teatralno-Wokalnych pt: „Jasełka i kolędy polskie”, a także prezentacje dorobku amatorskich zespołów artystycznych oraz innych instytucji kulturalnych i oświatowych.

W zakresie nowych inicjatyw kulturalnych wychodzących naprzeciw aktualnym modom, trendom i zapotrzebowaniu środowiska, z uwzględnieniem ich edukacyjnego i prospołecznego charakteru należy wyróżnić: Lekcje przestrogi, Rozmowy na temat (Spotkanie „Bezpieczne Lato”), Poczytaj mi mamo, poczytaj mi tato, Mikrofon dla malucha – I Przegląd Piosenki dla przedszkolaków, koncerty, popisy, dyplomy uczniów szkół artystycznych (Recital pieśni kompozytorów polskich, Koncert kameralny, Koncert dyplomowy).

W akcji „Zima i lato w mieście” w DDK „Bronowice” i w filii na Tatarach uczestniczyło kilkaset dzieci. Zajęcia (m. in. plastyczne, teatralne, sportowe, poznawcze) były nieodpłatne i ogólnodostępne.

Zorganizowanych zostało 25 wystaw w Galeriach: „Krańcowa”, „W Pasażu” i „Mała”, które obejrzało 6.234 osoby. DDK „Bronowice” był także organizatorem m. in. XII Jesiennych Spotkań Bronowickich, uczestniczył w organizacji Nocy Kultury, Wielkiego Festynu Bronowickiego i części artystycznej otwarcia boisk Orlik 2012.

Łącznie zorganizowano lub wzięto udział w 1.094 imprezach, w których uczestniczyło około 20.000 osób.

Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego

W związku z remontem budynku przy ul. Peowiaków 12 w 2009 r. Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie wraz z filią nr 2 przeniosła się tymczasowo do budynku przy ul. Hempla 5.

Sieć biblioteczna Biblioteki w 2009 r. liczyła 31 filii (27 placówek ogólnych, 3 szpitalne i 1 ze zbiorami fonicznymi). Przy 15 filiach funkcjonują oddziały dla dzieci, przy 2 filiach oddziały „książki mówionej”, a przy Filii nr 14 oddział ogólny w Szpitalu Onkologicznym. W 5 filiach funkcjonują samodzielne czytelnice. W lutym 2009 r. MBP otrzymała od Gminy Lublin na zasadzie umowy użyczenia lokal o powierzchni 573,5 m² przy ul. Szaserów, w którym planuje się otwarcie kolejnej filii.

W 2009 r. wprowadzono do inwentarzy 23.566 vol. na sumę 456.649 zł, w tym z zakupu 23.355 vol. na sumę 453.337 zł. Księgozbiory filii, Centrali i zbiorów rezerwowych w dniu 31.12.2009 r. liczyły łącznie 530.032 vol. Ich wartość wynosiła 5.155.213 zł. W 2009 r. zbiory specjalne MBP wzrosły o 3.768 jednostek na sumę 80.124 zł. Zbiory specjalne filii, Centrali i zbiorów rezerwowych w dniu 31.12.2009 r. liczyły łącznie 17.252 jednostki. Ich wartość wynosiła 412.976 zł.

W 2009 r. wycofano z księgozbiorów 28.597 vol., w tym selekcji 28.574 vol. oraz 480 jednostek (tytułów) zbiorów specjalnych (z selekcji). MBP prenumerowała w 2009 r. 134 tytuły gazet i czasopism w 785 egzemplarzach.

W 2009 r. z usług filii MBP korzystało 58.718 czytelników. Czytelnicy wypożyczyli na zewnątrz ogółem 1.476.258 jednostek bibliotecznych, w tym 1.395.343 książki oraz 80.915 egzemplarzy gazet i czasopism. Ponadto wypożyczono na zewnątrz 186.188 jednostek zbiorów specjalnych. Oprócz wypożyczeń do domu, filie prowadziły udostępnianie zbiorów w czytelnicy i kąciach czytelniczych. W 2009 r. udostępniono 97.152 jednostki – 28.117 książek oraz 69.035 czasopism i gazet. Udzielono także 4.324 kwerend, 130.720 informacji oraz 52.095 informacji poprzez PIAP-y.

MBP w roku 2009 obsługiwała 807 czytelników niepełnosprawnych. W tej grupie znajduje się 95 czytelników, którym bibliotekarze i wolontariusze dostarczają książki w ramach akcji Książka do domu. Ponadto podjęto szereg działań i inicjatyw skierowanych w stronę czytelników niepełnosprawnych i starszych m. in.: spotkania cykliczne (Klub Aktywnego Seniora w Filii nr 13, Klub dla Czytelników Dorosłych Readcom w Filii nr 19 i 24, Dyskusyjny Klub Książki w Filii nr 24, Klub Czytelników Niesłyszących w Filii nr 6), realizacja programu biblioterapeutycznego Życie zaczyna się po czterdziestce w Filii nr 4, promocja twórczości literackiej i plastycznej mieszkańców Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty, Seniorzy w sieci – warsztaty dla członków Szkoły Super Babci dr Zofii Zaorskiej.

W 2009 r. MBP opracowała i złożyła do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wnioski o dofinansowanie, m. in. na projekt: „Między słowem i obrazem. Rozwijanie zainteresowań literackich i czytelniczych dzieci zamieszkałych w Lublinie” w ramach Programu Literatura i Czytelnictwo. Uzyskano dotację w wysokości 30.680 zł. Pozyskano także środki na zakup nowości wydawniczych z tego samego programu w wysokości 33.461 zł.

W ramach pracy kulturalno-oświatowej ogółem w filiach Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego zrealizowała 3.019 form tej pracy: wystawy – 186, wystawki – 448, lekcje biblioteczne – 619, spotkania autorskie – 88, pogadanki i odczyty – 121, konkursy – 119, imprezy biblioteczne – 121, zajęcia plastyczne –

344, poranki i wieczory baśni – 185, inscenizacje – 42 oraz inne formy – 746. We wszystkich formach pracy kulturalno-oświatowej wzięło udział 36.675 osób.

Biblioteka zorganizowała m. in. cykl prelekcji i lekcji bibliotecznych poświęconych Juliuszowi Słowackiemu z okazji roku poświęconego tej postaci oraz zrealizowała Miejski Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Józefa Łobodowskiego. W związku z ogłoszeniem roku 2009 Rokiem Jerzego Grotowskiego w MBP odbywały się także spotkania, prelekcje i wystawy poświęcone twórcy Teatru Laboratorium. Wystawę „Półwiecze Teatru Laboratorium” przygotowano wspólnie z Instytutem im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu. Placówki MBP aktywnie włączyły się także w obchody Tygodnia Bibliotek. Tradycyjnie MBP przystąpiła do kolejnej VIII Edycji Ogólnopolskiej Kampanii Cała Polska czyta dzieciom.

Biblioteka wzięła udział w XVI edycji konkursu „Wydajemy własną książkę” ogłoszony przez Młodzieżowy Dom Kultury „Muranów” w Warszawie jako Klub Bibliotek Białych Kruków nr 7. Do konkursu zgłoszono 55 prac. Ponadto 12 filii MBP po raz kolejny włączyło się do programu imprez Nocy Kultury, a w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa zorganizowano program składający się z wykładów, wystaw, lekcji bibliotecznych, konkursów i spotkań.

Od września do grudnia 2009 r. odbywały się w Filii nr 21 i Filii nr 26 wykłady otwarte z dziejów sztuki w ramach cyklu „Życie sztuki sztuka życia życie form”, które przygotowywali pracownicy Instytutu Historii Sztuki KUL.

Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. W. Kaniorowej

We wrześniu 2009 r. odbył się nabór do Zespołu. Przyjętych zostało 115 nowych członków. Zajęcia prowadzone są w 16 grupach tanecznych i 2 kapelach. Działalność szkoleniowa rozszerzona została w niektórych grupach o naukę gry na instrumentach.

W 2009 r. Zespół kontynuował letnie warsztaty artystyczne dla młodzieży. Zostały zorganizowane 2 obozy, w których udział wzięło 90 członków Zespołu.

Nowymi pozycjami, które weszły do repertuaru Zespołu były specjalne programy obrzędowe, związane z tradycjami Świąt Bożego Narodzenia, Nowego Roku oraz zwyczajami wiosennymi.

W 2009 r. Zespół prowadził aktywną działalność koncertową w kraju i za granicą. Poszczególne grupy uczestniczyły w 7 międzynarodowych festiwalach folklorystycznych: m. in. w Izmirze, w Karsiyaka w Turcji oraz w Roche la Moliere we Francji. Łącznie w 2009 r. Zespół zrealizował 101 koncertów w tym 49 za granicą oraz 52 w kraju.

W lipcu 2009 r. Zespół zorganizował XXIV Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne. W festiwalu wzięły udział dziecięce zespoły z Tajwanu, Rosji, Indonezji, Czech, Słowacji, Białorusi, Mołdawii, Grecji, Bułgarii i Polski.

Ważną formą prowadzonej przez Zespół działalności koncertowej są „lekcje folkloru” organizowane dla szkół podczas których w atrakcyjnej formie dzieci i młodzież zapoznawane są z polską kulturą ludową, z tradycjami i zwyczajami. Lekcje ilustrowane są koncertami w wykonaniu poszczególnych grup. W 2009 r. Zespół zorganizował 20 lekcji, w których uczestniczyło około 1.600 uczniów z różnych szkół.

Ośrodek Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”

Ośrodek realizował w ubiegłym roku swoją ideę zgłębiania źródeł naszej kultury i zderzania jej z utopiami dwudziestowiecznej awangardy. Poprzez realizowane

przedsięwzięcia spotykał ze sobą różne kulturowe idiomy czerpiąc z kulturowej i etnicznej różnorodności świata i konfrontując ze sobą różnorodne języki artystyczne. Idea ta znalazła swoje odzwierciedlenie w kilku dużych projektach, które odniosły spektakularny sukces.

Największym z nich był I Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej „Kody”, który został okrzyknięty „najważniejszym wydarzeniem muzycznym ostatnich kilku lat w Lublinie”. „Gazeta Wyborcza” nagrodziła koncerty „Kodów” tytułem Wydarzenia Kultury 2009 r. Ideą festiwalu jest żywe łączenie i przenikanie tradycji muzyki archaicznej i nowoczesnych poszukiwań muzycznych. Na festiwalu spotkali się wybitni muzycy, kompozytorzy muzyki współczesnej, przedstawiciele awangardowego jazzu, a także muzycy tradycyjni i twórcy rekonstruujący archaiczne tradycje muzyczne.

Inna nowa inicjatywa lubelska – I Festiwal sztuki w przestrzeni publicznej Open City/Miasto Otwarte był największą dotychczasową prezentacją sztuki współczesnej w Lublinie, która odbyła się poza zamkniętą strefą galerijno-muzealną. Projekt zakładał aktywizację przestrzeni miejskiej i wprowadzenie artystycznego impulsu w jej strukturę, obejmował realizacje w przestrzeni miasta w postaci instalacji, rzeźb, obiektów, plakatów i projekcji ogniskujących się w centrum miasta oraz akcje, warsztaty performance i pokazy filmów.

Do innych projektów Ośrodka zrealizowanych w 2009 r. należały: „STOP! Galeria” – (cyklicznie organizowane wystawy wybitnych artystów oraz uzdolnionych artystów młodego pokolenia tworzących zarówno w nurcie sztuki współczesnej, jak i sztuki tradycyjnej); program „Podróż ku pieśni” (prezentacja twórców z całego świata i różnych środowisk, wykonujących i rekonstruujących stare tradycje śpiewacze bądź tworzących w nawiązaniu do nich, w ramach programu odbył się m. in. koncert Zespołu Międzynarodowej Szkoły Muzyki; projekt „Małe Kino na Rozdrożu” (prezentacja bogactwa współczesnych kultur i obyczajów małych społeczności Europy oraz innych stron świata); Muzyczna Scena Eksperymentalna (prezentacja nieznanymi i marginalizowanymi dziedzinami muzyki, w której główną rolę odgrywa dźwięk, w ramach projektu odbywały się spotkania, słuchowiska i koncerty); X Międzynarodowy Festiwal „Najstarsze Pieśni Europy” (oprócz muzyków z regionu Europy prezentowali się artyści z Bliskiego Wschodu).

Ponadto w 2009 r. trzykrotnie zaprezentowano spektakl „Trzy dźwięki” Jana Bernada, zorganizowano rewanżową „bitwę” pomiędzy muzykami tradycyjnymi a artystami reprezentującymi nurt elektroniki eksperymentalnej pn. Wspólna Energia, a Zespół Międzynarodowej Szkoły Muzyki Tradycyjnej przygotował program polski na międzynarodowym festiwalu Brave Festival we Wrocławiu.

W ramach działalności edukacyjnej Ośrodka odbywały się indywidualne i grupowe warsztaty śpiewu i muzyki tradycyjnej. Prowadzono również badania terenowe pod hasłem „Polskie tradycyjne pieśni religijne”. Efektem badań była publikacja. Ponadto przygotowano stronę internetową Ośrodka www.rozdroza.com oraz portale 3 festiwali: www.kody-festiwal.pl, www.opencity.pl, www.npe-festiwal.pl.

10.2. Podtrzymywanie tradycji patriotycznych i narodowych

W 2009 r. aktywnie wspierano organizacje kombatanckie, stowarzyszenia oraz inne organizacje i instytucje pielęgnujące tradycje patriotyczne. Prezydent Miasta

występował jako współorganizator, członek komitetu honorowego lub podmiot wspierający liczne obchody i uroczystości upamiętniające wydarzenia oraz postacie historyczne związane z Lublinem, Ziemią Lubelską i Ziemią Ojczystą.

Wśród tych obchodów i uroczystości patriotycznych w 2009 r. wymienić należy:

- obchody 146. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego – 30.01.2009 r.;
- obchody 69. rocznicy I masowej wywózki Polaków z Kresów Wschodnich na Sybir – 10.02.2009 r.;
- obchody 60. rocznicy mordu na Hieronimie Dekutowskim ps. „Zapora” i jego 6 podkomendnych – 07.03.2009 r.;
- Dzień Pamięci Ofiar Katynia w 69. rocznice mordu – 19.04.2009 r.;
- upamiętnienie pomordowanych na Zamku Lubelskim w latach 1939-1956 – 26.04.2009 r.;
- Święto Konstytucji 3 Maja – 03.05.2009 r.;
- 200. rocznica wkroczenia wojsk Księstwa Warszawskiego do Lublina i uwolnienia miasta spod zaboru – 17.05.2009 r.;
- obchody 20. rocznicy wyborów parlamentarnych 04.06.1989 r. i upadku komunizmu w Polsce;
- obchody 440. rocznicy zawarcia Unii Lubelskiej z udziałem Prezydentów Polski, Litwy, Ukrainy, byłego Przewodniczącego Rady Najwyższej Białorusi, przedstawicieli Prezydentów Łotwy i Estonii w randze Ambasadorów – 01.07.2009 r.;
- obchody 29. rocznicy Lubelskiego Lipca – 12.07.2009 r.;
- lubelskie obchody 65. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego – Plac Litewski, 01.08.2009 r.;
- obchody 94. rocznicy bitwy Legionów Polskich pod Jastkowem i wkroczenia Legionów do Lublina;
- Święto Wojska Polskiego – 15.08.2009 r.;
- Dzień Solidarności i Wolności – 31.08.2009 r.;
- obchody 70. rocznicy napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę – 01.09.2009 r.;
- obchody 70. rocznicy obrony Lublina we wrześniu 1939 r. – 16.09.2009 r.;
- obchody 70. rocznicy napaści Rosji sowieckiej na Polskę – 17.09.2009 r.;
- obchody 65. rocznicy wywózki żołnierzy AK do łagrów w rejon Borowicz w Rosji – 18.10.2009 r.;
- Zaduszki kresowe, upamiętnienie pomordowanych na Wschodzie – 07-08.11.2009 r.;
- Narodowe Święto Niepodległości – 11.11.2009 r.;
- lubelskie obchody 28. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego – 13.12.2009 r.;
- Wigilia Poetów i Ułanów – 13.12.2009 r.

W 2009 r. prowadzona była w lubelskich szkołach ogólnopolska akcja „Katyń – ocalić od zapomnienia”, w ramach której przy ponad 20 szkołach na terenie miasta posadzono dęby i postawiono okolicznościowe kamienie upamiętniające pomordowanych w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Twerze polskich żołnierzy, oficerów, policjantów. Uroczystości towarzyszące akcji sadzenia dębów pamięci stanowiły znakomitą lekcję wychowania patriotycznego dla młodzieży szkolnej Lublina.

Z okazji jubileuszu 20-lecia działalności Prezydent Miasta wyróżnił w 2009 r. Stowarzyszenie Rodzina Katyńska Lublin „Medalem Prezydenta Miasta Lublin”.

10.3. Inne działania miasta w zakresie kultury

10.3.1. Dotacje na przedsięwzięcia kulturalne

W 2009 r. przy udziale środków z budżetu Miasta Lublin, przyznanych w drodze otwartych konkursów ofert, zrealizowano 139 projektów w tym w ramach następujących zadań: „Inicjatywy kulturalne wzbogacające ofertę Lublina – miasta kandydującego do tytułu Europejska Stolica Kultury 2016 – 109 projektów; „Tworzenie kolekcji sztuki współczesnej – 1 projekt; „Inicjatywy kulturalne o charakterze lokalnym – 29 projektów.

Większość projektów (104) została zrealizowana przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (parafie). Pozostałe dotacje otrzymały samorządowe instytucje kultury i uczelnie. 22 projekty zostały zrealizowane przez 17 organizacji, które po raz pierwszy otrzymały dotacje na projekty kulturalne z budżetu miasta. Dofinansowane przedsięwzięcia miały charakter dużych festiwali o zasięgu międzynarodowym lub krajowym (np. X Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Rozstaje Europy”, XI Międzynarodowy Konkurs Młodych Skrzypków im. K. Lipińskiego i H. Wieniawskiego, XIII Międzynarodowy Festiwal Organowy Lublin – Czuby 2009, XIX Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe”), część z nich to niewielkie, ale bardzo ważne wydarzenia lokalne (np. zajęcia kulturalne dla dzieci i młodzieży w poszczególnych dzielnicach miasta, czy festyny osiedlowe). Dofinansowano zarówno przedsięwzięcia tematyczne skierowane do wyspecjalizowanych adresatów (XVII Międzynarodowy Kurs Muzyki Kameralnej, Konkurs na Debiut literacki), jak i duże imprezy skierowane do szerokiej grupy odbiorców (np. Fara – Noc Świętojańska, Festiwal Solo Życia Wielokulturowy Lublin).

W drodze otwartych konkursów ofert zostały także przyznane dotacje na publikacje i wydawnictwa niekomercyjne. Dzięki temu wydano ponad 60 publikacji (m. in. katalogi, foldery, broszury). Dofinansowano także wydanie kilku ważnych czasopism, w tym: kwartalników literackich „Kresy” i „Akcent”, dwumiesięcznika „Lublin. Kultura i Społeczeństwo”, pismo folkowe „Gadki z Chatki”, czasopisma „Opornika – gazeta obywatelska” „Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego”, tom prozy „Opowiadania lubelskie” Zbigniewa Fronczka, tomik poezji ukraińskiej Switłany Bakun.

Łączna liczba pojedynczych wydarzeń zrealizowanych w ramach projektów przekracza 1.000. Brało w nich udział ponad 6.000 wykonawców – zarówno profesjonalnych artystów, jak i amatorów, a uczestniczyło w nich ponad 300.000 widzów. Organizacja wydarzeń to dokonała okazja dla młodych ludzi do zdobywania doświadczenia – w 2009 r. przy ich obsłudze zaangażowanych było ponad 800 wolontariuszy.

10.3.2. Nagrody w dziedzinie kultury i stypendia artystyczne

W 2009 r. Komisja Nagród Miasta Lublin w dziedzinie kultury przyznała następujące nagrody: Nagrodę Artystyczną Miasta Lublin za 2008 r. otrzymała Adam Wiesław Kulik – za książkę pt. „Leśmian, Leśmian...”, źródłową pozycję eseistyczno-wspomnieniową o jednym z największych polskich poetów XX wieku, który był związany z Lubelszczyzną; Nagrodę Miasta Lublin za upowszechnianie kultury w 2008 r. otrzymał Łukasz Witt-Michałowski – za osiągnięcia w zakresie animacji życia teatralnego w Lublinie, a szczególnie za współtworzenie Sceny Prapremier „InVitro” oraz wykorzystanie działań teatralnych jako skutecznej metody resocjalizacji w systemie penitencjarnym; Nagrodę Miasta Lublin za całokształt osiągnięć w dziedzinie kultury i sztuki otrzymał Włodzimierz Staniewski – założyciel i dyrektor Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienice”, reżyser, aktor i scenarzysta – za doniosłe osiągnięcia, które pozwalają postrzegać Lublin i Lubelszczyznę jako jeden z ważnych ośrodków współczesnego teatru.

Ponadto Prezydent Miasta Lublin uhonorował 49 osób nagrodami finansowymi za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury, w tym 9 osób z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru, 22 osoby z okazji podsumowania roku kulturalnego oraz 23 osoby z okazji jubileuszy instytucji lub jubileuszy indywidualnych (m. in. z okazji 30-lecia Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, 60-lecia Chóru Akademickiego UMCS, 55-lecia działalności Teatru im. H. Ch. Andersena, 65-lecia działalności Filharmonii im. H. Wieniawskiego).

Stypendiami za wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów artystycznych w 2009 r. wyróżniono 140 najzdolniejszych uczniów lubelskich szkół artystycznych: 28 uczniów Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. T. Szeligowskiego, 52 uczniów Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. K. Lipińskiego i 60 uczniów Zespołu Szkół Plastycznych.

10.3.3 Działania związane z ubieganiem się Miasta Lublin o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016

W 2009 r. podjęto szereg działań przygotowujących Lublin do udziału w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, którego oficjalną inaugurację ogłosił Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w listopadzie ub. r. Intensywnie kontynuowane były prace nad przygotowaniem założeń do aplikacji konkursowej, która tworzona jest przy udziale ekspertów zagranicznych, a także Komitetu Artystycznego, do którego zaproszono wybitnych twórców oraz organizacji pozarządowych oraz animatorów kultury pracujących w ramach Społecznego Komitetu Organizacyjnego ESK – SPOKO. Oprócz tego powstał program Wolontariusz ESK, który skupia ok 150 osób, będących wsparciem przy pracach nad aplikacją konkursową. W celu umocnienia naszej kandydatury powołano także Komitet Honorowy ESK 2016 i Komitet Organizacyjny oraz uzyskano pisemne poparcie miast partnerskich Lublina i wielu miast z regionu lubelskiego.

Prowadzona była także szeroka akcja promocyjna projektu Lublin 2016 – Europejska Stolica Kultury, w tym podczas najważniejszych wydarzeń kulturalnych w Lublinie i regionie. Rozbudowana została strona internetowa www.lublin2016.eu;

Kandydaturę Lublina wzmacniają także działania prowadzone w ramach międzynarodowej współpracy kulturalnej, w tym uczestnictwo w projektach i programach międzynarodowych: Miasta Międzykulturowe, Europejski Znak Dziedzictwa i URBACT II – HerO, oraz uzgodniona w tym roku na polu międzynarodowym organizacja przez Lublin Europejskiego Forum Kulturalnego Eurocities w październiku 2010 r. Zrealizowano także pilotażowy program współpracy pomiędzy Lublinem i San Sebastian, które jest jednym z hiszpańskich kandydatów do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

Prowadzone były różnorodne działania, których celem jest długofalowy rozwój kultury w Lublinie. Prowadzono konsultacje społeczne na wiele tematów, przygotowano szereg szkoleń dla przedstawicieli lubelskiego życia kulturalnego, głównie na temat możliwości pozyskiwania środków na przedsięwzięcia kulturalne, zrealizowano innowacyjny projekt pt. „*Lublin is friendly*” oraz przeprowadzenie badania socjologiczne dotyczące stanu kultury w Lublinie. Opracowano także założenia projektu lekcji o Europejskiej Stolicy Kultury w gimnazjach i liceach w Lublinie. Do mieszkańców Lublina skierowane zostały liczne działania promocyjne, m. in. umieszczono reklamę projektu Lublin 2016 – Europejska Stolica Kultury na miejskich trolejbusach, na większości imprez kulturalnych pojawiły się reklamowe roll-upy, wydano tematyczne dodatki promocyjne do lubelskich gazet.

10.3.4. Inne przedsięwzięcia

W 2009 r. Miasto Lublin było organizatorem lub współorganizatorem kilkunastu wydarzeń i uroczystości kulturalnych, w tym m. in.: Międzynarodowego Dnia Teatru; wydarzeń kulturalnych w ramach Lubelskiego Tygodnia Ekumenicznego (koncert i panel dyskusyjny); projektu „Ikarusem przez XX wiek” (sesja zdjęciowa w klimacie lat osiemdziesiątych XX w., wystawa oraz happening na Placu Litewskim realizowane z uczniami II LO im. Hetmana Jana Zamoyskiego); podsumowania roku kulturalnego 2008/2009 wraz z wręczeniem nagród Miasta Lublin w dziedzinie kultury; II Zjazdu Organizacji Pozarządowych „Wspólna Przestrzeń” wraz z Ośrodkiem „Brama Grodzka – Teatr NN” z udziałem 49 osób, przedstawicieli 34 organizacji pozarządowych zaangażowanych w poprawę przestrzeni miejskiej z 11 miast Polski; promocji książki pt. „Fryderyk Chopin – fenomen i paradoks” autorstwa profesora Mieczysława Tomaszewskiego w związku z Rokiem Fryderyka Chopina, obejmującej prezentację książki wraz z wykładami autora oraz koncertami; obchodów 28. rocznicy ogłoszenia stanu wojennego; międzynarodowej konferencji naukowej „*Illustrissimus Dominus Joannes Mazepa. Hetman Ukrainy: życie, czasy, tradycja.*” w 300. rocznicę śmierci hetmana Iwana Mazepy.

Szeroki oddźwięk miały uroczystości poświęcone Janinie Porazińskiej z okazji 38 rocznicy jej śmierci. 3 listopada na kamienicy przy ul. Noworybnej 3, w której poetka spędziła swoje dzieciństwo, wmurowana została tablica pamiątkowa. W organizację całego przedsięwzięcia, poza Kołem Przewodników Miejskich, zaangażowani byli nauczyciele i dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 30 i przedszkola nr 4 w Lublinie oraz ze Szkoły Podstawowej w Styrzyńcu, jedynej w naszym regionie, której patronką jest Janina Porazińska, a także Wydział Oświaty i Wychowania oraz mieszkańcy Lublina. W programie uroczystości znalazły się: gra miejska szlakami postaci literackich Lublina, odsłonięcie tablicy pamiątkowej oraz spotkanie artystyczne w Trybunale Koronnym z inscenizacją literacką w wykona-

niu uczniów i przedszkolaków i wspomnienia o pisarce przywołane przez gości honorowych Elżbietę Wolffgram – znającą pisarkę i propagującą jej utwory oraz Krzysztofa Zawadzkiego – najbliższego żyjącego krewnego pisarki.

W dniach 04-11 listopada Wydział Kultury wraz z Wydziałem Oświaty i Wychowania oraz Centrum Kultury i Miejską Biblioteką Publiczną zorganizował cykl wydarzeń kulturalnych z okazji 91. Rocznicy Odzyskania Niepodległości. W programie wydarzeń znalazły się: wystawa w ratuszu pt. „Pieśń ujdzie cało ...” – zbiór ilustracji do pieśni patriotycznych (m. in.: „Bogurodzicy”, „Mazurka Dąbrowskiego”, „Hej chłopcy...”, „Wojenko, wojenko”, „Przybyli ułani...”, „Żeby Polska była Polską”, „Arhja”, „Mury”) autorstwa najlepszych polskich ilustratorów – malarzy, akwarelistów, rysowników, a także pokaz filmu Ryszarda Ordyńskiego z 1927 r. pt. „Mogiła Nieznanego Żołnierza”, najstarszego zachowanego w całości pełnometrażowego filmu polskiego, z towarzyszeniem na żywo muzyki w wykonaniu orkiestry kameralnej pod dyrekcją lubelskiego kompozytora muzyki filmowej Rafała Rozmusa.

Największym przedsięwzięciem była organizacja Konkursu Poezji, Prozy i Pieśni Patriotycznej „Ojczyzno moja najmilsza” wraz z Koncertem Laureatów – głównym punktem uroczystości, któremu patronował Ryszard Kaczorowski, ostatni Prezydent RP na uchodźstwie. W przesłuchaniach konkursowych wzięło udział 26 chórów i zespołów oraz 64 recytatorów, z których jury wyłoniło ponad 20 laureatów. Obok nich w Koncercie wystąpili lubelscy artyści: Marek Andrzejewski, Piotr Selim i Jan Kondrak, Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. W. Kaniorowej oraz Chóry „Kantylena” i „La Musica” i inne chóry Programu Rozwoju Chórów Szkolnych „Śpiewająca Polska”. W czasie koncertu odbyła się prezentacja multimedialna pt. „Ku Niepodległej. Walka o Polskę w latach 1914-1922” z wykorzystaniem fotografii, obrazów, grafik, plakatów i pocztówek z epoki. Powstała również dokumentacja wydarzeń uświetniających obchody.

Bardzo istotnym elementem polityki kulturalnej Miasta Lublin było dofinansowanie działalności kulturalnej 11 dzielnicowych i osiedlowych domów i klubów kultury prowadzonych przez 6 lubelskich spółdzielni mieszkaniowych. Dofinansowana została całoroczna działalność kulturalna dla dzieci i młodzieży prowadzona przez te placówki kulturalne oraz działania prowadzone przez nie w ramach tzw. Akcji Lato i Akcji Zima czyli podczas wakacji letnich i ferii zimowych. Wszystkie dzielnicowe i osiedlowe domy i kluby kultury pozyskały środki przeznaczone na zajęcia z zakresu edukacji kulturalnej, organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz organizację ogólnodostępnych imprez kulturalnych.

Zakupiono także organizację 3 wystaw: wystawy malarstwa profesora Tadeusza Dominika – wybitnego polskiego malarza współczesnego, kolorysty oraz wystawy rysunków i fotografii Krystyny Zachwatowicz i Andrzeja Wajdy pt. „Nasza Japonia” w Galerii Sztuki „Wirydarz” oraz wystawy fotografii „Modelki Hartwiga” z okazji 100. rocznicy urodzin Edwarda Hartwiga w Galerii Fotografii „Prospero”.

10.4. Działalność w zakresie sportu i turystyki

10.4.1. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca”

W 2009 komunalne obiekty sportowe zarządzane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” udostępniono stowarzyszeniom kultury fizycznej na zawody, zajęcia szkoleniowe oraz zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży.

Środki finansowe przeznaczone na zajęcia szkoleniowe w obiektach MOSiR „Bystrzyca” wykorzystywały m. in. MTP „Lublinianka” (zajęcia szkoleniowe sekcji pływackiej).

Hala Sportowa udostępniania była stowarzyszeniom kultury fizycznej na zawody i turnieje. Do największych imprez na które hala i kryta pływalnia zostały udostępnione zaliczyć trzeba:

- 1/8 finału Pucharu Europy w piłce ręcznej kobiet;
- II Mistrzostwa Europy Niesłyszących w koszykówce dziewcząt i chłopców do lat 20;
- XX Mistrzostwa Polski w Karate Tradycyjnym seniorów, juniorów, juniorów młodszych;
- Mistrzostwa Polski w Tańcach Łatynoamerykańskich;
- Indywidualne Mistrzostwa Województwa w tenisie stołowym;
- VI Memoriał St. Zalewskiego w boksie;
- Lubelski Święto Sportu;
- I Ogólnopolski Turniej Juniorów w koszykówce;
- I Międzynarodowy Turniej Minikoszykówki „Lublin Basket Cup”;
- Festiwal Ruchu SP;
- Turnieje halowej piłki nożnej dla dzieci i młodzieży organizowane przez: BKS, Ognisko TKKF „Omega”, Piłkarskie Nadzieje Motor Lublin;
- Finały SP, Gimnazjów i Liceów MSZS;
- zawody pływackie „O Laur Lubelskiego Koziółka”.
- sztuczne lodowisko przy Al. Zygmuntońskich oraz odkryte rozkładane przy ul. Kazimierza Wielkiego udostępniane były nieodpłatnie dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych oraz szkółki hokeja na lodzie. Udostępniony był również wyciąg narciarski na Globusie.

10.4.2. Utrzymanie komunalnych obiektów sportowych

W 2009 r. kwota 327.000 zł przeznaczona była na: pokrycie kosztów dostawy ciepłej wody, zimnej wody, energii elektrycznej, odprowadzenie ścieków oraz na konserwację, drobne remonty i opłaty obsługi technicznej obiektów. Środki finansowe w wyniku rozstrzygniętych konkursów ofert otrzymały: MKS „Start” oraz STS „Sokolik”. Środki finansowe przeznaczone zostały także na:

- renowację płyt boisk piłkarskich, zakup ziemi, nawozów trawy, włóki siatkowej, prace ziemne przy ul. Rusałka, Balladyny oraz na os. Felin;
- zakup i montaż urządzeń sportowych 2 bramki do piłki nożnej os. Kalinowszczyzna;

- 2 konstrukcje do koszykówki wraz z remontem boiska do koszykówki (wylewka asfaltowa) ul. Przy Stawie;
- renowację terenu pod tor hippiczny nad Zalewem Zemborzyckim;
- wykonanie części ogrodzenia boiska piłkarskiego ul. Sławinkowska.

10.4.3. Zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu

W 2009 r. w wyniku rozstrzygnięć konkursów ofert, 66 stowarzyszeń kultury fizycznej otrzymało środki finansowe na prowadzenie zajęć szkoleniowych, organizację i udział w zawodach dzieci i młodzieży oraz 16 stowarzyszeń na organizację i udział w miejskich, regionalnych, ogólnopolskich, międzynarodowych imprez sportowych dla dzieci i młodzieży. Do priorytetowych dyscyplin należą: pływanie, koszykówka, piłka nożna, taekwon-do, siatkówka, szachy.

Dzieci i młodzież uczestnicząca w państwowym systemie współzawodnictwa sportowego zdobywała medale Mistrzostw Polski w kategoriach młodzików, kadetów, juniorów. Po raz pierwszy przyznano także środki finansowe na współzawodnictwo sportowe szkół wyższych.

Z imprez organizowanych dla dzieci i młodzieży do największych należały:

- Igrzyska Młodzieży Szkolnej – ponad 9.000 uczestników, organizator: Miejski Szkolny Związek Sportowy;
- Ogólnopolski Bieg „Solidarności” – organizator: NSZZ „Solidarność” przy współpracy z MKS „Start” – ponad 3.000 uczestników;
- XVII Ogólnopolskie Igrzyska Salezjańskie – ponad 800 uczestników;
- Międzynarodowy Turniej Juniorów w Taekwon-do – ponad 210 juniorów z 50 klubów z 16 państw;
- Lubelski XV Międzynarodowy Festiwal Piłki Siatkowej i Minisiatkówki – ponad 1.000 uczestników;
- III Ogólnopolskie Regaty Kajakowe o Puchar Lubelskiego Koziołka – ponad 120 uczestników z całego kraju i 1 ekipa z zagranicy;
- Imprezy lekkoatletyczne „Czwartki lekkoatletyczne” – ponad 1,5 tysiąca uczestników;
- Otwarte Mistrzostwa Miasta Lublin w Szachach;
- Mistrzostwa Wędkarskie Osób Niestyszających.

Od 1996 r. przyznawana jest Nagroda Miasta Lublina za osiągnięcia w dziedzinie kultury fizycznej. Rada Miasta corocznie powołuje Kapitułę Nagrody. Za rok 2008 Nagrodę Miasta otrzymała pani Małgorzata Rogaczewska. W roku 2008 Rada Miasta Lublin ustanowiła Nagrodę Miasta Lublin dla trenerów i działaczy zasłużonych w osiąganiu przez zawodników wysokich wyników sportowych. Nagrodę w wysokości 20.000 zł w roku 2009 Prezydent Miasta przyznał Panu Andrzejowi Kleczkowi.

Prezydent Miasta przyznał 67 nagród finansowych: zawodniczkom i trenerom Stowarzyszenia Piłki Ręcznej SSA Lublin, za wybitne osiągnięcia sportowe, zawodnikom i trenerowi Miejskiego Klubu Sportowego „Start” Lublin za awans do I ligi koszykówki mężczyzn, zawodniczkom i trenerowi AZS UMCS Lublin za awans do I ligi koszykówki kobiet, zawodniczkom i trenerowi drużyny piłki ręcznej kobiet za tytuł Akademickiego Mistrza Europy, uroczyste podsumowanie Roku Sportowego – 77 nagród – na łączną kwotę 223.481 zł.

W I półroczu 148 zawodników i zawodniczek reprezentujących najwyższy poziom i osiągnięcia sportowe otrzymało stypendia na kwotę 827.400 zł. W II półroczu 179 zawodników i zawodniczek reprezentujących najwyższy poziom i osiągnięcia sportowe otrzymało stypendia na kwotę 870.300 zł.

Zajęcia sportowo-rekreacyjne w szkołach realizowane były podczas ferii zimowych oraz od 12.01-07.06.2009 r. i od 07.09-19.12.2009 r. Podczas ferii zimowych (02.02-15.02.2009 r.) zajęcia sportowo-rekreacyjne prowadzone były w 76 szkołach różnych typów. Dzieci i młodzież pozostająca w mieście korzystała ze szkolnych obiektów sportowych: sal gimnastycznych, siłowni, krytych pływalni.

Zajęcia sportowo-rekreacyjne realizowane były w 76 szkołach podstawowych, gimnazjach i ponadgimnazjalnych. Na powyższe zadanie pozyskano środki z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Organizacja imprez sportowych w mieście

Uchwała Rady Miasta 708/XXXII/2009 z dn. 21.05.2009 r. przyznała dodatkowo 70.000 zł na organizację imprez. W wyniku wykonania uchwały zostały zlecone do wykonania imprezy sportowe: Grand Prix Polski w Ratownictwie Wodnym, Grand Prix – Puchar Polski w Pływaniu, Lubelska Uniwersjada, Puchar Polski w Koszykówce, Półfinał Akademickich Mistrzostw Polski w Koszykówce Mężczyzn, Finałowy Turniej o awans do I Ligi A w koszykówce Kobiet, I Międzynarodowy Turniej w Koszykówce Chłopców, Europejski Festiwal Szachowy, Mistrzostwa Europy Głuchych Dziewcząt i Chłopców w koszykówce do lat 20, Super Puchar Polskiej Ligi Koszykówki Kobiet, Drużynowe Mistrzostwa Polski w Szachach oraz X Mistrzostwa Polski Open i Kata w Karate Kyokushin, a także Mistrzostwa Polski w motocrossie w różnych klasach oraz Puchar PZM.

10.4.4. Zadania w zakresie upowszechniania turystyki i krajoznawstwa

W 2009 r. w wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert, w formie dotacji przyznano środki finansowe w wysokości 50.000 zł na organizację imprez turystyczno-krajoznawczych dla dzieci i młodzieży następującym stowarzyszeniom:

- Oddział Miejski PTTK – imprezy turystyki kwalifikowanej, szkolenia kadry na przewodników turystyki kwalifikowanej, organizatorów i instruktorów turystyki, imprezy i konkursy krajoznawcze oraz Lubelskie Dni Turystyki (440 rocznica podpisania Unii Lubelskiej);
- Chorągiew Lubelska ZHP Hufiec Lublin – Program krajoznawczo-turystyczny Hufca Lublin ZHP „Harcerz – Turysta”;
- Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Lubelski – Wędrowny biwak harcerski;
- Lubelska Lokalna Organizacja Turystyczna – Impreza dla mieszkańców Lublina pn. „Turystyczne pożegnanie lata” zorganizowana nad Zalewem Zemborskim.

W ramach organizacji imprez turystyczno-krajoznawczych zostały zrealizowane zadania na łączną kwotę 40.000 zł przez następujące podmioty:

- Oddział Wojskowy PTTK – Turniej Turystyczno-Obronny, Wiosenny Azymut Wojskowy, Nocne Marsze i Biegi na Orientację, Młodzieżowe Marsze na Orientację, Rajdy po Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim oraz po Ziemi Lubelskiej oraz Jesienny Azymut Wojskowy;

- Medyczny Klub Turystyczny – Rajd rowerowy „Dookoła Polski z MKT” oraz wycieczka integracyjna dla osób przewlekle chorych „Kresy Rzeczypospolitej – Czarnohora”;
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo – tygodniowy wyjazd krajoznawczy dla dzieci i młodzieży wraz z opiekunami do Korbielowa w regionie Beskidu Żywieckiego;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Con Amore” – wycieczki autokarowe „Śladami historii po Warmii i Mazurach”, Roztoczański Park Narodowy oraz Lublin-Wieliczka-Kraków-Zakopane;
- Yacht Klub Polski Lublin – „Żeglarski Piknik” nad Zalewem Zemborzyckim dla mieszkańców Lublina w ramach „Regat o puchar Yacht Klubu Polski”;
- Lubelskie Towarzystwo Kajakowe „Fala” – spływy kajakowe dla dzieci i młodzieży, spływy rodzinne, w tym imprezy na otwarcie i zakończenie sezonu kajakowego, powitanie i zakończenie wakacji;
- Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych – Powitanie Wiosny, Lublin – moja i sąsiednie dzielnice, Turystyczna Majówka, Szlakiem Krzyżackim, Szlakiem krajobrazowych parków Lubelszczyzny, Szlakiem ginących zawodów, Zielony Lublin, Świętokrzyski Park Narodowy, Szlak Piastowski, Roztoczański Park Narodowy, Złot młodzieży kół krajoznawczo-turystycznych. Wrzelowiecki i Kazimierski Park krajobrazowy, „Szlakiem Oręża Polskiego: Lublin oraz impreza na orientację – trasa Kock – Dęblin – Jastków, „Do źródeł” – Beskid Śląsko-Żywiecki.

Zakres imprez organizowanych przez ww. stowarzyszenia dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin obejmował głównie rajdy piesze i rowerowe, wycieczki autokarowe i piesze po Lublinie, piknik żeglarski oraz spływy kajakowe. Realizacja usług przebiegała zgodnie ze złożonymi ofertami.

Zintegrowane oznakowanie turystyczne Lublina.

W ramach realizacji tego zadania poniesiono koszty w wysokości 70.000 zł na:

- wymianę map z planem miasta Lublina w 16 podświetlanych gablotach;
- bieżące utrzymanie i konserwację 18 gablot na terenie Lublina;
- aktualizację mapy kartograficznej Lublina z naniesieniem elementów graficznych zgodnych z wymogami współfinansowania ze środków unijnych oraz aktualnym Systemem Identyfikacji Wizualnej UM Lublin;
- montaż 2 nowych podświetlanych gablot z z planem miasta Lublina na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Słoneczny Wrotków” MOSiR nad Zalewem Zemborzyckim oraz przy Wyższej Szkole Społeczno-Przyrodniczej im. W. Pola w Lublinie.

10.5. Inwestycje w obiektach kultury i sportu

10.5.1. Obiekty kultury

- budowa Domu Kultury w dz. Węglin Północny przy ul. Judyma; opracowano dokumentację projektową Dzielnicowego Domu Kultury; uzyskano decyzję pozwolenia na budowę; opracowano studium wykonalności; po przeprowadzeniu procedury przetargowej wybrano wykonawcę i wprowadzono na plac budowy; wykonano wykopy pod budynek;

- renowacja klasztoru powiżytkowskiego na centrum działań artystycznych w Lublinie; opracowano aktualne dokumenty przetargowe: przedmiary robót, kosztorysy ofertowe i inwestorskie; przeprowadzono procedurę przetargową, wybrano wykonawcę renowacji obiektu i wprowadzono na plac budowy; trwają roboty rozbiórkowe.

10.5.2. Obiekty sportu

- budowa krytej pływalni; opracowano dokumentację projektową zespołu pływalni zlokalizowanego w Lublinie przy Al. Zygmuntowskich wraz z programem towarzyszącym, zagospodarowaniem, urządzeniem i uzbrojeniem terenu; opracowano kosztorysy z podziałem kosztów obiektu na dwie części funkcjonalne: sportową i rekreacyjną; wystąpiono z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia;
- Ośrodek Sportów Terenowych przy ul. Janowskiej (Cross Rowerowy); wykonano 90 % robót ziemnych, sieć wodociągową wzdłuż ul. Janowskiej oraz część ogrodzenia; wykonano 2 przepusty o śr. 600 mm pod wałami okalającymi cały teren inwestycji; zrealizowano wszystkie tory rowerowe wraz z konstrukcjami drewnianymi do wykonywania na nich ewolucji, parkingi dla zawodników i widzów, oświetlenie, część trawników, całość ogrodzenia wraz z bramami, posadzono na części skarp rośliny zadarniające; do zakończenia inwestycji pozostało wykonanie nawierzchni asfaltowych na wszystkich drogach dojazdowych oraz dokończenie obsiania trawą i posadzenie pozostałych roślin;
- modernizacja krytej pływalni przy Al. Zygmuntowskich 4; wykonano przebudowę kompleksu krytej pływalni wraz z infrastrukturą zewnętrzną tj. wymianę dachu, ścian zewnętrznych, przebudowę widowni hali basenowej, przebudowę pomieszczeń szatni i natrysków, instalacji elektrycznej, sanitarnej, wentylacji, fasady aluminiowej, foli basenowej, zamontowano dodatkowe szafki basenowe;
- modernizacja stadionu przy Al. Zygmuntowskich 5; wykonano: wymianę rejestratorów monitoringu CCTV; roboty budowlane w pawilonie szatniowo-sanitarnym; modernizację toru żużlowego, polegającą na przebudowie kanalizacji deszczowej w celu poszerzenia toru (dostosowanie do aktualnych wymogów PZM); modernizację ogrodzenia sektorów trybun stadionu (zgodnie z akt. wymogami Policji i PZPN); dokumentację projektową na dostosowanie Stadionu Miejskiego do aktualnych przepisów PZPN, PZM i innych służb, dopuszczających obiekt do zawodów; wymianę ogrodzenia stadionu od strony północnej i wschodniej; modernizację nawierzchni placu manewrowego, wjazdowego i schodów wejściowych na trybuny VIP;
- modernizacja Ośrodka Słoneczny Wrotków; opracowano projekt budowlany i wykonano rozbudowę wraz zagospodarowaniem terenu ośrodka Wrotków; wykonano rozbudowę ośrodka wraz z zagospodarowaniem terenu;
- wielofunkcyjna hala sportowo-widowiskowa przy ul. Kazimierza Wielkiego; opracowano dokumentację techniczną oraz zrealizowano modernizację instalacji skraplania, instalację zabezpieczającą wody rz. Bystrzycy przed skażeniem amoniakiem;

- budowa bezpiecznego systemu ścieżek rowerowych i „skate-spotów”; prowadzono procedurę przetargową na wykonanie projektu ścieżki rowerowej na odcinku od Skansenu do istniejącej ścieżki wzdłuż rz. Bystrzycy do al. Unii Lubelskiej oraz uzyskano warunki techniczne do tego projektu; przetarg został unieważniony z powodu zbyt wysokich ofert, przekraczających wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel; opracowano studium wykonalności na wybudowane odcinka ścieżek rowerowych od Dworku Graffa do ul. Zawilcowej, od ul. Bryńskiego do pętli autobusowej przy ul. Osmolickiej oraz ścieżki rowerowej w centralnej części parku Czuby.

Ponadto w 2009 r. zrealizowano:

- w ramach programu „Moje boisko Orlik 2012” ukończono budowę i modernizację boisk sportowych wraz z budową budynku szatniowo-sanitarnego, przy Gimnazjum nr 14 za 1.457.573 zł;
- w ramach programu „Moje boisko Orlik 2012” ukończono budowę i modernizację boisk sportowych wraz z budową budynku szatniowo-sanitarnego na os. Błonie, ul. Rycerska, dz. nr 44 za 1.462.198 zł;
- w ramach programu „Moje boisko Orlik 2012” ukończono budowę i modernizację boisk sportowych wraz z budową budynku szatniowo-sanitarnego, przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 za 1.226.692 zł;
- na potrzeby Gimnazjum nr 1 – wykonano projekt budowlano-wykonawczy budowy boiska sportowego za 56.730 zł;
- na potrzeby Szkoły Podstawowej nr 40 – wykonano projekt budowlano-wykonawczy budowy boiska sportowego za 43.270 zł;
- opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową na boisko do piłki nożnej wraz z budynkiem szatniowo-socjalnym przy ul. Lwowskiej/Ruckemana za kwotę ogółem 28.206 zł.

Przeprowadzono także konserwację boisk przyszkolnych za kwotę ogółem 149.819 zł, z czego:

- w Szkole Podstawowej nr 3 wykonano remont ogrodzenia i konserwację boiska za 53.887 zł;
- w Gimnazjum nr 8 wykonano remont ogrodzenia, konserwację i odwodnienie boiska za 65.986 zł;
- w Gimnazjum nr 14 wykonano zjazd z boiska za 19.946 zł;
- w Gimnazjum nr 16 wykonano remont mini boiska do piłki nożnej za 10.000 zł.

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW Z ZEWNĄTRZ

Program pozyskiwania środków finansowych na rozwój miasta jest prowadzony konsekwentnie od początku pojawienia się takich możliwości, przez trzecią już kadencję samorządu i dzięki temu możliwe było stopniowe wprowadzanie zmian przeobrażających Lublin w nowoczesne miasto europejskie.

Unijne dotacje zostały wykorzystane na rozwój infrastrukturalny, kulturalny i turystyczny. Zrealizowano projekty, prowadzące do poprawy życia społecznego i intelektualnego. Wachlarz realizowanych projektów jest bardzo szeroki. Wśród nich znajdują się inicjatywy międzynarodowe, których nadrzędnym celem jest utrzymanie i pogłębienie współpracy z państwami sąsiednimi.

Realizowane projekty są ściśle powiązane ze Strategią Rozwoju Miasta Lublin i w dużym stopniu przyczyniają się do realizacji zawartych w niej celów, a przede wszystkim do wzmocnienia pozycji Lublina na tle miast o podobnym potencjale w Polsce i w Europie.

Sukcesy Lublina w pozyskiwaniu środków finansowych z Unii Europejskiej oraz z innych zewnętrznych źródeł finansowania możliwe były dzięki współpracy szeregu osób zaangażowanych w przygotowanie, realizację i monitoring projektów. Ich doświadczenie i wiedza merytoryczna stała się motorem napędowym przeobrażania Lublina, stojącego przed nowymi możliwościami.

W 2009 r. na zadania realizowane z udziałem środków europejskich wpłynęła kwota 27.726.160 zł, z tego na zadania z zakresu:

- inwestycji drogowych – 16.551.073 zł;
- administracji – 438.157 zł;
- promocji – 388.257 zł;
- kultury – 28.508 zł;
- oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej – 5.678.973 zł;
- pomocy i polityki społecznej – 4.641.192 zł;

11.1. Działania Wydziału Funduszy Europejskich

Działania w zakresie projektów inwestycyjnych

Wydział Funduszy Europejskich uzyskał dochody w 2009 r. w kwocie – 35.221.242 zł z czego 21.740.727 zł na projekty z udziałem środków europejskich oraz 13.480.515 zł na projekty z udziałem środków krajowych.

W związku z pojawieniem się oszczędności w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego a lata 2004-2006, w 2009 r. podpisano umowy o dofinansowanie projektów:

- „Budowa ul. Gnieźnieńskiej nr 106846 L w Lublinie”. W ramach projektu o wartości 7.305.683 zł, którego przedmiotem była budowa 0,78 km drogi gminnej wraz z infrastrukturą techniczną zrefundowano 1.283.971 zł (EFRR);

- „Budowa sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 48 im. Józefa Piłsudskiego w os. Zadębie – Hajdów w Lublinie” (Działanie 3.5 ZPORR, wartość ogółem 2.475.747 zł, w tym dofinansowanie EFRR 134.614 zł).

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w ubiegłym roku podpisano umowy na realizację następujących projektów:

- „Przedłużenie ul. Krańcowej do ul. Kunickiego wraz z mostem na rz. Czerniejówce” (Działanie 5.1, koszt całkowity 53.093.905 zł, w tym dofinansowanie EFRR: 27.680.077 zł, z czego w 2009 r. do budżetu miasta wpłynęło 15.267.102 zł); na realizację tego projektu Miasto pozyskało także środki z subwencji ogólnej skarbu państwa w wysokości 7.197.000 zł);
- „Infrastruktura dla strefy ekonomicznej na Felinie w Lublinie” (Działanie 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych, koszt całkowity 29.950.670 zł, w tym dofinansowanie EFRR 19.125.559 zł).

W ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, podpisano umowę o dofinansowanie projektu na dokumentację techniczną: „Rozszerzenie Podstrefy Lublin SSE Euro-Park Mielec” (kwota całkowita 800.000 zł, w tym dofinansowanie EFRR 418.880 zł).

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko podpisano w roku 2009 następujące umowy:

- „Termomodernizacja oświatowych obiektów użyteczności publicznej w Lublinie” (działanie 9.3, wartość całkowita 15.744.701 zł, w tym dofinansowanie EFRR 6.840.853 zł, z czego w 2009 r. do budżetu miasta wpłynęło 5.055.041 zł);
- „Renowacja klasztoru powiatkowskiego na centrum działań artystycznych w Lublinie” (działanie 11.1, wartość całkowita wynosi 47.627.693 zł, z czego kwota dofinansowania EFRR i promesa MKiDN wynosi 17.397.142 zł).

Ponadto trwały prace nad przygotowaniem dokumentacji projektów znajdujących się na listach projektów indykatywnych, w tym m. in.:

- „Budowa stadionu miejskiego w Lublinie wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu” (działanie 8.2 RPO WL, wartość ogółem 155.000.000 zł, w tym wartość dofinansowania EFRR 17.000.000 euro). W ramach przygotowania tego projektu w dniu 19.10.2009 r. podpisano preumowę dot. Przygotowania Projektu Indywidualnego z Województwem Lubelskim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013;
- „Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie” (działanie 3.1 PO Rozwój Polski Wschodniej, wartość ogółem 520.600.790 zł, w tym dofinansowanie 270.221.352 zł);
- „Drogi dojazdowe do obwodnicy Miasta Lublin – przedłużenie ul. Mełgiewskiej w kierunku węzła drogowego „Mełgiew” w ciągu dróg ekspresowych S-12, S-17, S-19” (działanie 4.1 PO Rozwój Polski Wschodniej, wartość projektu: 180.808.014 zł, w tym dofinansowanie EFRR 11.780.000 euro);
- „Drogi dojazdowe do węzła drogowego „Jakubowice” obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S-12, S-17 i S-19” (działanie 4.1 PO Rozwój Polski Wschodniej, wartość projektu: 83.102.500 zł, w tym etap Miasta Lublin 40.000.000 zł; wartość dofinansowania 14.500.000 euro, w tym 5.575.250 euro dla etapu Miasta Lublin);

- „Renowacja Teatru Starego w Lublinie” (działanie 11.1 PO Infrastruktura i Środowisko, wartość ogółem 26.306.507 zł, w tym dofinansowanie 20.000.000 zł).

Podjęto działania zmierzające do umieszczenia na Indykatorywnym Wykazie Indywidualnym Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego w ramach działania 3.2 – Rewitalizacja Zdegradowanych Obszarów Miejskich oraz działania 4.1 – Społeczeństwo Informacyjne. następujących projektów:

- „Przebudowa ul. Narutowicza (od ul. Okopowej do ul. Głębokiej) wraz z ulicami przyległymi oraz adaptacja budynku przy ul. Narutowicza 32a na potrzeby Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. T. Szeligowskiego”: (działanie 3.2, wartość ogółem ok. 39.500.000 zł);
- „Przebudowa ulic: 3-go Maja i Radziwiłłowskiej wraz ze skrzyżowaniami i elementami okolicznej architektury w Lublinie” (działanie 3.2, wartość ogółem ok. 17.804.105 zł);
- „Rewaloryzacja Ogrodu Saskiego” (działanie 3.2 wartość ogółem ok. 17.266.733 zł);
- „Lubelska Biblioteka Wirtualna” (działanie 4.1, wartość ogółem ok. 28.000.000 zł).

Równocześnie prowadzono prace przygotowawcze do podpisania umów o dofinansowanie projektów:

- „Miejska szerokopasmowa sieć szkieletowa w Lublinie – etap I” (Działanie 4.1 RPO WL, Wartość ogółem: 1.777.372 zł, w tym dofinansowanie: 1.510.766 zł);
- „Regulacja rz. Czerniejówki w Lublinie – etap I” (działanie 6.1 RPO WL, Wartość ogółem: 9.685.000 zł, w tym dofinansowanie 8.232.250 zł);

Wciąż oczekuje się na ocenę merytoryczną projektów:

- „Renowacja renesansowej „Piwnicy pod Fortuną” w Lublinie poprzez wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań multimedialnych” (działanie 7.1 RPO WL, wartość ogółem: 3.246.800 zł, w tym dofinansowanie 2.272.760 zł);
- „Modernizacja i termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie w Lublinie przy ul. Kosmonautów 78” (Działanie 8.4 RPO WL, wartość ogółem: 10.226.424 zł, w tym dofinansowanie 2.000.000 zł);
- „Budowa Domu Kultury przy ul. Judyma w Lublinie” (działanie 7.1 RPO WL, wartość ogółem: 3.516.899 zł, w tym dofinansowanie EFRR 2.461.829 zł.
- „Budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Dąbrowica” obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S12, S17 i S19 (odcinek od skrzyżowania al. Solidarności z al. Warszawską do granic miasta)” (działanie 6.1 RPO WL, wartość ogółem: 289.605.725 zł, zaproponowana wartość dofinansowania: 42.527.449 zł);
- „Budowa bezpiecznego systemu ścieżek rowerowych Lublinie” (działanie 7.1 RPO WL, wartość ogółem 8.177.877 zł, w tym dofinansowanie EFRR: 5.724.514 zł);
- Projekt „Budowa krytej pływalni i rozbudowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 23 w Lublinie” (działanie 8.2 RPO WL, wartość ogółem 23.079.529 zł, w tym wartość dofinansowania: 14.000.000 zł).

Ponadto na działania inwestycyjne pozyskano dodatkowe środki w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 w kwocie 4.221.710 zł. Dotacją objęto projekt: „Przebudowa ul. Mełgiewskiej od skrzyżowania z ul. Gospodarczą do końca odcinka dwujezdniowego” (1.560.000 zł) oraz projekt „Budowa ul. Bursaki i ul. Rapackiego w strefie aktywizacji gospodarczej dzielnicy Bursaki w Lublinie” (2.661.710 zł), z czego łącznie na te projekty pozyskano dodatkowo 19.000 zł w ramach umów partnerskich z Wodar PPUH Katarzyna Wypchło (1.000 zł), Terca (8.000 zł), Kom-Eko Sp. z o. o. (10.000 zł).

W ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej pozyskano dodatkowe środki na realizację następujących projektów:

- Zespół boisk sportowych w parku dzielnicy mieszkaniowej „Czuby” w Lublinie – część centralna”. Kwota dofinansowania projektu wynosi 300.000 zł z czego do budżetu miasta w 2009 r. wpłynęło 100.000 zł;
- Projekt „Budowa krytej pływalni i rozbudowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 23 w Lublinie”. Kwota dofinansowania wynosi 1.100.000 zł, z czego do budżetu miasta w 2009 r. wpłynęło – 495.000 zł;
- Projekt „Budowa zespołu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej nr 51”. Kwota dofinansowania wynosi 700.000 zł, z czego do budżetu miasta w 2009 r. wpłynęło 300.000 zł.

Dodatkowo złożono do Funduszu kolejne projekty:

- Projekt „Budowa zespołu krytych pływalni przy Al. Zygmuntowskich 4 w Lublinie”. Projekt o wartości: 125.266.000 zł, wnioskowana kwota dofinansowania wynosi: 92.660 zł;
- Projekt „Przebudowa obiektów Miejskiego Klubu Sportowego Start w Lublinie, ul. Piłsudskiego 22, 20-011 Lublin”. Wartość projektu: 40.000.000 zł, z czego wnioskowana kwota dofinansowania wynosi 38.000.000 zł.

Jednocześnie w 2009 r. Miasto Lublin złożyło do WFOŚiGW wnioski o umorzenie pożyczek o numerach:

- nr 32/2007/P/OW z dn. 28.06.2007 r. na dofinansowanie zadania „Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach Walecznych i Truskawkowej w Lublinie” – kwota umorzenia – 30.558 zł;
- nr 34/2007/P/OW z dn. 28.06.2007 r. na dofinansowanie zadania „Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Dworskiej, Ludowej i Wielkiej w Lublinie” – kwota umorzenia – 92.541 zł.

W ramach środków PFRON uzyskano dofinansowanie w kwocie 147.805 zł na realizację zadania „Budowa Domu Pomocy Społecznej przy ul. Bursztynowej w Lublinie”. Na decyzję o dofinansowaniu czekają kolejne projekty złożone do PFRON: „Modernizacja i termomodernizacja budynku DPS dla Os. Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie przy ul. Kosmonautów 78” (wartość projektu: 1.351.717 zł wnioskowana kwota 675.858 zł) oraz „Rozbudowa i modernizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 przy ul. Głuskiej 5 w Lublinie” (wartość projektu: 971.904 zł z czego wnioskowana kwota wynosi 485.952 zł).

Działania w zakresie projektów nieinwestycyjnych

W ramach działań Wydziału Funduszy Europejskich w 2009 r. doprowadzono do podpisania umów o dofinansowanie następujących projektów:

- „Dialog społeczny w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Lublinie” (działanie 7.2.1 PO KL, wartość ogółem 355.740 zł, dofinansowanie w wysokości 100 %);
- „Sprawni w Pracy w Urzędzie Miasta Lublin” (działanie 7.2.1 PO KL, wartość całkowita 932.620 zł);
- „Twój start w przyszłość – rozwój szkolnictwa zawodowego w Lublinie” (działanie 9.2 PO KL, wartość całkowita 1.131.880 zł, w tym dofinansowanie 996.054 zł);
- „Ja też chodzę do przedszkola” (działanie 9.1 PO KL, wartość ogółem 916.040 zł, w tym dofinansowanie 902.292 zł);
- „Komputerowy Świat Wiedzy” (działanie 3.3 PO KL, wartość ogółem wynosi 250.060 zł w tym 100 % dofinansowania);
- „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej” (działanie 7.3 RPO WL, wartość całkowita 1.978.143 zł, w tym dofinansowanie EFRR 1.299.300 zł);
- „Moje miasto w naszej Europie. Międzynarodowe spotkanie młodzieżowych rad miast partnerskich w Lublinie” (działanie 7.3 RPO WL, wartość całkowita 79.985 zł, w tym dofinansowanie EFRR 55.989 zł);
- „Dwa narody – 102 powody by się poznać’ (Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, wartość ogółem: 23.242 zł, w tym dofinansowanie: 18.593 zł).

Na podpisanie umów o dofinansowanie projektów czekają projekty przygotowane w 2009 r.:

- „Lublin Sztuk-Mistrzów – nowy produkt kulturowy i turystyczny oraz promocja wydarzeń artystycznych” (działanie 7.2 RPO WL, wartość ogółem: 1.807.900 zł (w tym wydatki kwalifikowane 1.707.900 zł) Wnioskowane dofinansowanie: 1.195.530 zł);
- „Europejskie standardy współpracy projektowej w realizacji inicjatyw transgranicznych Lublina i Łucka” (Program Wspierania Inicjatyw Transgranicznych w Euroregionie Bug współfinansowany z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, wartość ogółem: 24.176 euro (106.372 zł), w tym dofinansowanie: 20.549 euro (90.414 zł);
- „Moja szansa – Mój ECDL” (działanie 9.2 PO KL, wartość ogółem: 697.990 zł, w tym dofinansowanie: 614.231 zł);
- „Swoją karierę zaczynam w gimnazjum” (działanie 9.2 PO KL, wartość ogółem 350.575 zł (dofinansowanie 100 %);
- „Novus” – program rozwoju administracji samorządowej Warszawy, Poznania, Lublina, Ełku i Łodzi (działanie 5.2.1 PO KL, wartość ogółem 4.998.629 zł, w tym dofinansowanie 4.498.767 zł).

W roku 2009 złożono również projekty, które do końca roku pozostawały na etapie oceny:

- „Europejskie doświadczenia w dobrym zarządzaniu – Projekt Marka Tbilisi” (Źródło finansowania: Program Polska Pomoc Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Kwota dofinansowania: 364.611 zł (90 % kosztów całkowitych projektów), wkład własny: 37.374 zł);
- „Praktyczne doświadczenie – techniczne wykształcenie” (PO KL, wartość ogólna 165.085 zł, w tym dofinansowanie 145.275 zł);
- „Razem możemy więcej” (PO KL, wartość ogólna: 1.741.468 zł w tym dofinansowanie: 1.715.346 zł);

- „Miasta rozwojowe – wykorzystanie polskich i ukraińskich doświadczeń w zakresie budowania nowoczesnego samorządu” (Program Polska Pomoc Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wartość dofinansowania: 381.357 zł (90 % kosztów całkowitych projektów), wkład własny wynosi: 39.010 zł).

11.2. Środki z budżetu państwa

W wyniku podjętych działań w 2009 r. pozyskano środki z budżetu państwa w wysokości 23.653.208 zł, z czego:

- w wyniku podziału rezerwy subwencji ogólnej kwotę 8.798.367 zł, z tego:
  - na zadania oświatowe – 1.601.367 zł;
  - na inwestycje drogowe (przedłużenie ul. Krańcowej do ul. Kunickiego wraz z mostem na rz. Czerniejówce) – 7.197.000 zł;
- na realizację zadań własnych kwotę 8.730.667 zł, z tego:
  - na realizację zadań bieżących – 3.628.465 zł, głównie na:
    - dofinansowanie utrzymania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (280.000 zł);
    - dofinansowanie wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (770.000 zł);
    - pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym (1.479.935 zł);
    - zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkołach w ramach programu „Radosna szkoła” (298.901 zł);
    - dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2009 r. – „Wyprawka szkolna” (184.638 zł);
    - sfinansowanie dodatku do wynagrodzenia pracownika socjalnego (407.609 zł);
    - sfinansowanie wynagrodzeń dla nauczycieli za przeprowadzenie ustnego egzaminu maturalnego i ustnego poprawkowego egzaminu maturalnego (180.731 zł);
  - na zadania inwestycyjne – 5.102.202 zł, głównie na:
    - dofinansowanie przedsięwzięcia „Przebudowa ul. Mełgiewskiej od skrzyżowania z ul. Gospodarczą do końca odcinka dwujezdniowego” (1.560.000 zł);
    - dofinansowanie przedsięwzięcia „Budowa ul. Bursaki i ul. Rapackiego w strefie aktywizacji gospodarczej dzielnicy Bursaki w Lublinie” (2.661.710 zł) realizowanych w ramach programu wieloletniego pn. „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”;
    - osiaganie standardów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (99.500 zł) i domach pomocy społecznej (114.992 zł);
    - budowę kompleksu sportowego w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” (666.000 zł);
- na zadania realizowane na podstawie porozumień i umów kwotę 72.168 zł, którą przeznaczono głównie na wydatki związane z realizacją zadań w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”, realizacją projektu z zakresu funkcjonowania i rozwoju sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizacją programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych;

- na realizację zadań zleconych – 6.052.006 zł, z tego:
  - wydatki związane z wypłatą świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego – 1.716.000 zł;
  - realizację zadań wynikających z programu wieloletniego „Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce” – 59.950 zł;
  - utrzymanie Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego – 11.166 zł;
  - utrzymanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej – 22.977 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku – 3.363.614 zł;
  - prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 251.748 zł;
  - utrzymanie zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności – 24.000 zł;
  - pomoc cudzoziemcom – 562.613 zł.

11.3. Dofinansowanie uzyskane z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

W 2009 r. uzyskano dofinansowanie zwrotne w formie pożyczek w wysokości 12.435.575 zł, z tego:

- 11.135.575 zł ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację przedsięwzięcia pn. „Termomodernizacja dwóch obiektów: Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 i nr 4”;
- 1.300.000 zł ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na budowę kolektora sanitarnego od al. Spółdzielczości Pracy do ul. Do Dysa (na odcinku ul. Rapackiego – ul. Bursaki) oraz kanalizacji sanitarnej w ul. Rapackiego (1.000.000 zł) oraz na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego z funkcją ograniczania stref skażeń chemicznych i zagrożeń ekologicznych dla budowanej Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 4 Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej (300.000 zł).

Ponadto otrzymano dotacje celowe z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w wysokości 172.763 zł na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska.

11.4. Kredyty i obligacje

W 2009 r. zaciągnięto kredyty na kwotę 101.000.000 zł w banku ING Bank Śląski SA na sfinansowanie wydatków inwestycyjnych głównie na budowę, modernizację dróg i placów oraz inne konieczne koszty towarzyszące realizacji inwestycji drogowych, a także budowę obiektów edukacyjnych, sportowych i rekreacyjnych, w tym na projekty objęte dofinansowaniem w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (55.201.065 zł).

W 2009 r. przeprowadzono emisję obligacji komunalnych na kwotę 100.000.000 zł. W ramach programu emisyjnego zostały wyemitowane obligacje komunalne w trzech seriach, z tego:

- seria A na kwotę 30.000.000 zł z 3-letnim terminem wykupu od daty emisji;
- seria B na kwotę 30.000.000 zł z 4-letnim terminem wykupu od daty emisji;
- seria C na kwotę 40.000.000 zł z 5-letnim terminem wykupu od daty emisji.

Agentem Emisji, w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego, został Bank Gospodarstwa Krajowego i Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S. A.

Pozyskane środki z emisji obligacji przeznaczono głównie na: inwestycje drogowe, transport zbiorowy, modernizację obiektów sportowo-rekreacyjnych.

11.5. Inne pozyskane środki

W 2009 r. do budżetu miasta wpłynęły dodatkowe środki z innych źródeł w kwocie 1.553.551 zł, w tym:

- 100.000 zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na budowę zespołu boisk sportowych w parku „Czuby”;
- 100.000 zł z Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów na dofinansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych;
- 999.000 zł od Samorządu Województwa Lubelskiego na dofinansowanie budowy kompleksów sportowych w Lublinie w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”;
- 61.370 zł z Narodowego Centrum Kultury na realizację przez Gimnazjum nr 9 projektów w ramach Polsko-Ukraińskiej Wymiany Młodzieży oraz na realizację ogólnopolskiego programu rozwoju chórów szkolnych „Śpiewająca Polska”;
- 16.865 zł z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji na realizację projektu „Dwa narody – 102 powody by się poznać”;
- 69.200 zł z powiatów partnerskich na realizację projektu „Lubelski Obszar Metropolitalny – Przyjazny Inwestorom”;
- 50.000 zł z Polskiej Agencji Rozwoju Przemysłu na opracowanie koncepcji promocji Miasta Lublin podczas Wystawy Światowej EXPO2010 w Szanghaju;
- 157.116 zł z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na prowadzenie ośrodka informacji dla osób niepełnosprawnych.

12. JEDNOSTKI POMOCNICZE SAMORZĄDU

12.1. Funkcjonowanie samorządów osiedlowych

Na terenie miasta Lublin utworzonych jest 27 jednostek pomocniczych – dzielnic. Ich obsługą zajmuje się referat ds. samorządności w Wydziale Organizacji Urzędu.

W 2009 r. zostały zakończone prace nad nowymi statutami dzielnic zwięzłone ich uchwaleniem przez Radę Miasta Lublin w dniu 19.02.2009 r.

Do 18.10.2009 r. rady dzielnic funkcjonowały na terenie 21 dzielnic. Na podstawie uchwały nr 759/XXXIII/2009 Rady Miasta Lublin o zarządzeniu wyborów do rad dzielnic: Czechów Południowy, Czechów Północny, Czuby Północne, Konstantynów, Rury oraz Śródmieście, dnia 18.10.2009 r. przeprowadzono wybory do 6 ww. rad.

Po ukonstytuowaniu się nowo wybranych rad i zarządów dzielnic odbyło się spotkanie szkoleniowo-informacyjne z przewodniczącymi rad i zarządów w zakresie sporządzania uchwał, stanowisk, apeli i opinii oraz kompetencji i struktury organizacyjnej Urzędu Miasta. Radom dzielnic zapewniono lokale niezbędne do funkcjonowania i kontaktów z mieszkańcami.

Zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem zakupiono i przekazano niezbędne elementy wyposażenia do lokali będących siedzibami rad. Wykonano również konieczne prace remontowe. Ponadto lokale rad dzielnic były w miarę możliwości finansowanych Urzędu Miasta na bieżąco wyposażane w niezbędny sprzęt i materiały biurowe, papiernicze oraz środki czystości. Utworzono także również witrynę internetową www.radydzielnic.lublin.eu zawierającą niezbędne informacje dla mieszkańców dotyczące działalności jednostek pomocniczych.

Z inicjatywy rad dzielnic zorganizowano otwarte spotkania Prezydenta Miasta z mieszkańcami dzielnicy Tatary (marzec) oraz Stare Miasto (październik).

Wykonano prace remontowo-modernizacyjne zgłaszane przez rady dzielnic w ramach rezerwy celowej na zadania zgłaszane przez jednostki pomocnicze. Były to m. in.: budowa placów zabaw, modernizacja boisk sportowych, budowa peronów przystankowych wraz z wiatami, budowa i remonty chodników oraz nowych miejsc parkingowych.

13. URZĄD MIASTA I JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

13.1. Działalność legislacyjna

W roku 2009 Prezydent Miasta Lublin podpisał 934 zarządzenia. Najwięcej zarządzeń Prezydenta zostało sporządzonych w następujących komórkach organizacyjnych:

- Wydział Oświaty i Wychowania – 194;
- Wydział Gospodarowania Mieniem – 167;
- Wydział Organizacji Urzędu – 158;
- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych – 56;
- Wydział Budżetu i Księgowości – 51.

13.2. Zmiany organizacyjne

Na mocy zarządzeń nr 595/2009 z dn. 24.08.2009 r. oraz nr 669/2009 z dn. 15.09.2009 r. dokonano zmian w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta Lublin. W celu ułatwienia korzystania z ww. regulaminu w dniu 15.09.2009 r. ukazało się Obwieszczenie nr 1 Prezydenta Miasta Lublin, w którym zawarto jednolity tekst Regulaminu Organizacyjnego Urzędu uwzględniający wszystkie dotychczasowe zmiany.

Ponadto wszystkie departamenty otrzymały nowe regulaminy:

- Departament Prezydenta – zarządzenie nr 687/2009 z dn. 24.09.2009 r.;
- Departament Infrastruktury – zarządzenie nr 688/2009 z dn. 24.09.2009 r.;
- Departament Rozwoju – zarządzenie nr 705/2009 z dn. 30.09.2009 r.;
- Departament Spraw Obywatelskich – zarządzenie nr 740/2009 z dn. 16.10.2009 r.;
- Departament Oświaty, Kultury i Sportu – zarządzenie nr 689/2009 z dn. 24.09.2009 r.;
- Departament Organizacji – zarządzenie nr 690/2009 z dn. 24.09.2009 r.;
- Departament Finansów – zarządzenie nr 700/2009 z dn. 30.09.2009 r.

13.3. Zmiany na stanowiskach kierowniczych w jednostkach miasta

13.3.1. Zmiany na stanowiskach Zastępców Prezydenta i Sekretarza

Stanowisko	Osoba	Termin powołania lub odwołania
II Zastępca Prezydenta od 24.08.2009 r. Zastępca Prezydenta ds. Rozwoju	Elżbieta Kołodziej-Wnuk	do 31.08.2009 r.
Zastępca Prezydenta ds. Rozwoju	Krzysztof Żuk	od 01.09.2009 r.

III Zastępca Prezydenta	Paweł Fijałkowski	do 30.06.2009 r.
Zastępca Prezydenta ds. Obywatelskich	Elżbieta Kołodziej-Wnuk	od 01.09.2009 r.
Sekretarz Miasta Lublin	Krzysztof Łątka	do 31.01.2009 r.
Sekretarz Miasta Lublin	Andrzej Wojewódzki	od 20.08.2009 r.

13.3.2. Zmiany na stanowiskach Dyrektorów Wydziałów, Kierowników Biur i Zastępców Dyrektorów w Urzędzie Miasta Lublin

Departament Prezydenta		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko termin powołania lub odwołania
Kancelaria Prezydenta	Iwona Haponiuk	p. o. Dyrektora do 19.02.2009 r. Dyrektor od 20.02.2009 r.
Biuro Rzecznika Prasowego	Iwona Błajerska	p. o. Rzecznika Prasowego Prezydenta do 27.02.2009 r.
		Rzecznik Prasowy Prezydenta od 28.02.2009 r.
Departament Infrastruktury		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko termin powołania lub odwołania
Biuro Obsługi Inwestorów	Małgorzata Potiopa	Kierownik Biura do 17.03.2009 r.
	Bartosz Sobotka	p. o. Kierownika Biura od 18.03.2009 r.
Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków	Maciej Paschke	Kierownik Biura – Miejski Konserwator Zabytków od 01.05.2009 r.
Departament Rozwoju		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko termin powołania lub odwołania
Departament Rozwoju	Krzysztof Łątka	Dyrektor Departamentu Rozwoju od 19.10.2009 r.
Wydział Planowania	Elżbieta Matuszak	Dyrektor od 29.09.2009 r.
	Małgorzata Żurkowska	p. o. Zastępcy Dyrektora od 30.09.2009 r. do 31.12.2009 r.
Wydział Gospodarki Komunalnej	Małgorzata Łobodzińska	Zastępca Dyrektora do 31.10.2009 r.
	Ludwika Stefańczyk	Zastępca Dyrektora od 15.02.2009 r.
Wydział Gospodarowania Mieniem	Andrzej Wojewódzki	Dyrektor do 19.08.2009 r.
	Krzysztof Żórawski	Dyrektor od 27.08.2009 r.
Wydział Funduszy Europejskich	Aneta Karasek	Dyrektor do 30.09.2009 r.
		Z-ca Dyrektora od 01.10.2009 r.
	Bernadeta Krzysztofik	Zastępca Dyrektora od 01.02.2009 r. do 30.11.2009 r.
		p. o. Dyrektora od 01.12.2009 r.
	Eugeniusz Wojtaś	Zastępca Dyrektora do 30.06.2009 r.
Departament Oświaty, Kultury i Sportu		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko termin powołania lub odwołania
Wydział Sportu i Turystyki	Juliusz Szajnocha	p. o. Dyrektora do 14.02.2009 r. Dyrektor od 15.02.2009 r.

Departament Organizacji		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko termin powołania lub odwołania
Departament Sekretarza	Krzysztof Łątka	Dyrektor Departamentu Sekretarza od 01.02.2009 r. do 18.10.2009 r.
Wydział Organizacji Urzędu	Monika Madejska	Dyrektor od 15.07.2009 r.
	Małgorzata Mach-Dudek	Zastępca Dyrektora od 01.07.2009 r.

Departament Finansów		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko termin powołania lub odwołania
Wydział Budżetu i Księgowości	Lucyna Sternik	Zastępca Dyrektora od 01.09.2009 r.

13.3.3. Zmiany na stanowiskach Dyrektorów w samorządowych jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin

Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko termin powołania lub odwołania
Zarząd Transportu Miejskiego	Lech Pudło	p. o. Dyrektora od 01.01.2009 r. do 31.03.2009 r.
		Dyrektor od 01.04.2009 r.
Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie	Elżbieta Kifner	p. o. Dyrektora do 30.06.2009 r.
	Paweł Fijałkowski	Dyrektor od 01.07.2009 r.
Biuro Wystaw Artystycznych	Andrzej Mroczek	Dyrektor do 25.06.2009 r.
	Anna Ignasiak	p. o. Dyrektora od 01.07.2009 r.
Dom Pomocy Społecznej „Kalina”	Maria Mitkowska-Tryka	Dyrektor do 25.03.2009 r.
	Helena Pietraszkiewicz	Dyrektor od 01.04.2009 r. do 17.09.2009 r.
	Andrzej Łaba	p. o. Dyrektora od 18.09.2009 r.

13.4. Obsługa administracyjna mieszkańców

Biuro Obsługi Mieszkańców w 2009 r. realizowało zadania polegające na przyjmowaniu dokumentów niezbędnych do załatwienia sprawy, wydawaniu gotowych dokumentów oraz druków procedur i wniosków. Udzielało informacji interesantom o strukturze Urzędu, rodzajach i trybach załatwiania spraw, a także obsługiwało Infolinię Urzędu (081 466 1000).

Pracownicy BOM udzielali informacji osobiście, telefonicznie i drogą elektroniczną. Do zadań punktów informacyjnych należała również obsługa stanowisk innych wydziałów zlokalizowanych na salach w BOM oraz pobór opłaty skarbowej.

W 2009 r. w BOM na Wieniawskiej 14 było prowadzone bieżące monitorowanie systemu kolejkowego oraz monitorowanie procesów związanych z obsługą interesantów. Mieszkańcom została udostępniona możliwość rezerwacji kolejki drogą internetową.

Pracownicy BOM oraz pracownicy wydziałów świadczący pracę w BOM w celu podniesienia standardów obsługi odbyli szkolenie z profesjonalnej obsługi interesantów.

Obsługa interesantów prowadzona była w 4 lokalizacjach Biura, gdzie od stycznia do grudnia 2009 r. łącznie obsłużono 239.000 osób:

- ul. Wieniawska 14 I piętro – ok. 138.000 osób;
- ul. Kleeberga 12a – ok. 16.000 osób;
- ul. Filaretów 44 – ok. 55.000 osób;
- Ratusz – ok. 30.000 osób.

W 2009 r. Biuro Obsługi Mieszkańców przyłączyło się do akcji prowadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych „Dzień Seniora”, podczas której osoby starsze były obsługiwane poza kolejnością.

Pracownicy Biura opracowali i przeprowadzili ankietowe badanie którego przedmiotem był aktualny poziom satysfakcji interesantów Urzędu Miasta Lublin ze sposobu traktowania ich spraw oraz stopnia w jakim Urząd i jego pracownicy spełniają oczekiwania interesantów.

13.5. Urząd Stanu Cywilnego

W roku 2009 sporządzono największą w historii lubelskiego USC, czyli od roku 1946, liczbą aktów stanu cywilnego: 16.938, tj. o 637 więcej niż rok wcześniej. W ciągu 5 lat liczba sporządzanych aktów wzrosła o prawie 26 %. Największy wzrost dotyczy rejestracji dzieci. W roku 2008 sporządzono dla nich 9.400 aktów, najwięcej w historii Lublina. W ciągu 6 lat wzrost zarejestrowanych urodzeń wyniósł 35 %.

Notuje się stały wzrost liczby załatwianych spraw i dokonywanych czynności z zakresu stanu cywilnego osób, w tym przyjmowanie oświadczeń woli, zarówno w siedzibie Urzędu, jak i w przypadkach losowych poza Urzędem (domy prywatne, szpitale, areszty). Wydano m. in. 2.200 decyzji, 1.700 zaświadczeń i 170.000 odpisów aktów stanu cywilnego. Obsłużono 47.000 interesantów z Lublina, z kraju i z zagranicy.

13.6. Wydział Komunikacji

W Wydziale Komunikacji w 2009 r.:

- wydano 11.650 druków praw jazdy (nowe, wtórnik, międzynarodowe);
- wydano 14.930 decyzji, postanowień w sprawach praw jazdy;
- zarejestrowano 33.422 pojazdów;
- dokonano 23.303 wpisów w dowodach rejestracyjnych i kartach pojazdów;
- przyjęto do depozytu, przesłano korespondencją w 33.863 spraw indywidualnych dot. rejestracji pojazdów;
- wydano 1.320 zaświadczeń na potrzeby własne i licencji (przewóz osób lub rzeczy);
- wydano 37 zaświadczenia dotyczące Ośrodków Szkolenia Kierowców;
- wydano 130 decyzji w sprawach uprawnienia instruktorów nauki jazdy;
- wydano 1 zaświadczenie dotyczące stacji kontroli pojazdów;
- wydano 3 decyzje w sprawie uprawnień diagnosty.

13.7. Miejski Rzecznik Konsumentów

Miejski Rzecznik Konsumentów realizuje zadania w zakresie ochrony interesów konsumenta, określone w art. 42 ustawy z 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Do zadań tych należy przede wszystkim:

- bezpłatne poradnictwo i informacja prawna w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- wnioskowanie w sprawie stanowienia i zmiany prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw konsumenckich;
- współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcją Handlową innymi organami rządowymi oraz organizacjami konsumenckimi.

W ramach prowadzonego poradnictwa i szeroko pojętej edukacji konsumenckiej udzielono w 2009 r. 5.040 porad i informacji drogą telefoniczną, podczas osobistych wizyt oraz pocztą elektroniczną. Do Biura wpłynęło 883 skargi konsumenckie, na podstawie których przeprowadzono mediacje i interwencje. Rzecznik wstąpił do 14 postępowań cywilnych, w których jest samodzielna stroną procesową. Przygotowano około 50 pozwów i pism procesowych, w których konsumenci samodzielnie toczą spory sądowe.

Większość roszczeń konsumenckich będących przedmiotem wystąpień i sporów sądowych dotyczy różnych zakupów i usług a więc umów zawieranych w sprawach życia codziennego. Wady jakościowe, niezgodności towaru z umową to najczęstsze przyczyny reklamacji towarów. Konsumenci poszukują pomocy prawnej z uwagi na nieuznanie zgłoszonych reklamacji. Coraz większą grupę stanowią osoby zgłaszające się przed zawarciem umowy z przedsiębiorcą. Trafiają z umowami bankowymi, ubezpieczeniowymi, o świadczenie usług telekomunikacyjnych i tym podobnymi skarżąc się, że są skomplikowane a często niezrozumiałe dla przeciętnego konsumenta. W ramach pomocy prawnej staramy się przeanalizować zawarte w nich postanowienia aby wskazać ewentualne nieprawidłowości lub niekorzystne zapisy. Jest to sposób ochrony słabszego uczestnika rynku. Daje możliwość zapobiegania niekorzystnym zjawiskom rynkowym

13.8. Audyt i kontrola

Zadania w tym obszarze realizował Wydział Audytu i Kontroli, obejmując swoim zakresem działania 5 podstawowych form sprawowania funkcji kontrolnych w imieniu Prezydenta Miasta Lublin. Były to:

- audyt wewnętrzny w Urzędzie Miasta Lublin;
- koordynacja auditów systemu zarządzania jakością;
- kontrole wewnętrzne w Urzędzie Miasta Lublin i jednostkach organizacyjnych Miasta;
- rozpatrywanie skarg i wniosków;
- ewidencja wyników kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Urzędzie Miasta Lublin.

Audyt wewnętrzny

Audytorzy wewnętrzni zrealizowali w 2009 r.:

- 3 planowe zadania audytowe zapewniające w obszarach:
  - planowania strategicznego;
  - obsługi inwestorów i promocji przedsiębiorczości;
  - prowadzenia szkół i placówek oświatowych;
- 2 pozaplanowe zadania doradcze dotyczące:
  - systemu transportu miejskiego (przepływ informacji i koordynacja);
  - aneksów do umowy na rozbudowę sali gimnastycznej i budowę pływalni w Szkole Podstawowej nr 23;
- jedno z planowych zadań zapewniających w zakresie gospodarki mieszkaniowej zostało w 2009 r. rozpoczęte i niezakończone ze względu na braki kadrowe.

Istotnym elementem w pracy audytu wewnętrznego było przygotowanie do zmienionych wymogów nowej ustawy o finansach publicznych¹ w tym zakresie. Opracowano nową, autorską metodykę analizy ryzyka do rocznego planu audytu i na lata następne, której zaletą jest możliwość pogłębiania i rozbudowywania w zależności od potrzeb kierownictwa Urzędu oraz pod kątem realizacji celów kontroli zarządczej ustalonych w nowej ustawie o finansach publicznych, w szczególności zarządzania ryzykiem.

Audit systemu zarządzania jakością

Koordinator SZJ koordynował realizację planu auditów na rok 2009. Zrealizowano w sumie 30 auditów jakości w wyniku czego zidentyfikowano i usunięto 93 niezgodności oraz zgłoszono 22 zadania usprawniające oraz 37 działań zapobiegawczych. Jakość przeprowadzonych auditów została oceniona na poziomie dobrym.

W ramach doskonalenia procedur auditowych koordinator systematycznie prowadził szkolenia warsztatowe dla auditorów ISO spoza Wydziału AK. Uzupełnienie tych szkoleń szkoleniami zewnętrznymi zaowocowało potwierdzeniem kwalifikacji stosownymi certyfikatami, w tym dwoje auditorów Urzędu uzyskało międzynarodowe uprawnienia certyfikowanego audytora zewnętrznego, zarejestrowane w International Register of Certificated Auditors.

W ramach doskonalenia systemu zarządzania jakością przygotowano projekty nowych wersji procedur przeprowadzania auditów, działań korygujących oraz działań doskonalących, które zostaną wdrożone w roku 2010.

Kontrole wewnętrzne

W 2009 r. referat kontroli Wydziału AK przeprowadził 144 kontrole w jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin i komórkach organizacyjnych Urzędu, w tym:

- 135 kontroli 5 % wydatków, obejmujących sprawdzenie:
  - prawidłowości ponoszonych wydatków bieżących w 2007 i 2008 r.;
  - wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku wcześniejszych kontroli;
- 7 kontroli doraźnych w Urzędzie Miasta, zleconych przez Prezydenta i Zastępców Prezydenta, obejmujących problemy wymagające niezwłocznego zbadania, tj:
  - wydawanie decyzji administracyjnych przez pracownika UML;
  - zasadność i celowość modernizacji układu wodnego w ramach „Rewaloryzacji Ogrodu Saskiego”;

¹ Ustawa z dn. 27.08.2009 r. (Dz. U. nr 157, poz. 1240).

- udzielanie i rozliczanie dotacji udzielonej publicznemu przedszkolu „Jadwisia”;
- wykonywanie zadań regulaminowych w Wydziale Gospodarowania Mieniem;
- ustalenie okoliczności zaginięcia dokumentacji niearchiwalnej;
- udzielenie przez Szkołę Podstawową nr 28 zamówienia publicznego na dowóz uczniów niepełnosprawnych w roku szkolnym 2007/2008;
- wynajem w 2009 r. pomieszczeń przeznaczonych na bufet szkolny w Zespole Szkół Energetycznych;
- 2 kontrole przeprowadzone w Wydziale Oświaty i Wychowania, tj.:
  - prowadzenie szkół i placówek oświatowych w latach 2007-2008 – kontrola wspomagająca zadanie audytowe;
  - prowadzenie rachunkowości przedszkoli Miasta Lublin w latach 2007-2008 oraz sprawdzenie wykonania wydanych wcześniej zaleceń pokontrolnych.

Łącznie w wyniku ww. kontroli sprawdzono wydatki na kwotę 70,3 mln zł ogółu wydatków miasta w 2009 r., co stanowi 5,2 % budżetu.

W toku kontroli stwierdzano liczne nieprawidłowości przy wykonywaniu zadań przez kontrolowane jednostki. Ich główną przyczyną było nieprzestrzeganie szczegółowych przepisów prawa oraz wewnętrznych procedur.

W 48 jednostkach, w których przeprowadzono kontrolę 5 % wydatków (35,6 % tej liczby) nieprawidłowości powodowały skutki finansowe w postaci wypłat niektórych składników wynagrodzeń w niewłaściwych wysokościach (łącznie kwota różnic wynosiła 47.228 zł).

W 12 jednostkach (8,2 % ogółu skontrolowanych jednostek) ujawniono 16 czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o których – zgodnie z wymogami prawa – zawiadomiono rzeczownika dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Lublinie. Dotyczyło to:

- dokonywania wydatków w wysokości przekraczającej ustalone plany finansowe (4 jednostki, łączna kwota przekroczeń – 29.550 zł);
- zaciągnięcia zobowiązania bez zabezpieczenia środków na jego realizację (zawarcie umowy na kwotę 7.300 zł);
- wykazania w sprawozdaniach budżetowych danych niezgodnych z ewidencją księgową (9 jednostek, w których wydatki ujęte w sprawozdaniach różniły się od danych wynikających z ewidencji księgowej o kwoty nawet do 11.246 zł);
- udzielenia zamówienia publicznego o wartości 63.000 zł, niezgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

Do wszystkich kierowników kontrolowanych jednostek skierowano wystąpienia pokontrolne, zawierające opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz wnioski mające na celu ich wyeliminowanie i zapobieżenie powstawania w przyszłości. Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że jednostki realizują wnioski pokontrolne.

Skargi i wnioski

W roku 2009 w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków zarejestrowano 207 spraw. Referat skarg i wniosków Wydziału AK bezpośrednio prowadził postępowania wyjaśniające w stosunku do 192 z nich. Pozostała część (anonimy, skargi niewłaściwie skierowane i związane ze stosunkiem pracy) były pozostawione bez rozpatrzenia lub skierowane do załatwienia przez inne jednostki. W porównaniu do 2008 r. liczba skarg zmalała o ok. 4 %.

Zasadnicza część skarg i wniosków dotyczyła nw. problematyki:

- postępowań z zakresu prawa budowlanego;
- sposobu otrzymywania świadczeń i innej pomocy z MOPR;
- odszkodowań za nieruchomości zarezerwowane na cele publiczne;
- praw osób bezrobotnych (staże, dotacje);
- ochrony środowiska, usuwania zadrzewień, utrzymania czystości;
- sprzedaży, zamiany i wynajmu nieruchomości z zasobów komunalnych;
- uzyskania lokalu mieszkalnego z zasobów komunalnych;
- interwencji funkcjonariuszy Straży Miejskiej;
- działalności stowarzyszeń.

Spośród wszystkich załatwionych skarg 5,3 % rozpatrzono pozytywnie dla skarżących, 35 % negatywnie, w pozostałych przypadkach udzielono wyczerpujących wyjaśnień o sposobie załatwienia sprawy.

Zapewniono ponadto kompleksową obsługę przyjęć interesantów przez Kierownictwo Urzędu w ramach tzw. „otwartych drzwi”. W 2009 r. z możliwości spotkania z Prezydentem, Zastępcami Prezydenta i Sekretarzem skorzystało 585 osób zgłaszających szereg problemów i żądających interwencji. Sprawy te odpowiednio dokumentowano oraz niezwłocznie kierowano do załatwienia zgodnie z dyspozycjami Prezydenta lub Zastępców Prezydenta.

W oparciu o zebrane dotychczas doświadczenia, w grudniu 2009 r. celem usprawnienia i unowocześnienia procesu załatwiania skarg i wniosków wprowadzono nową procedurę rozpatrywania skarg, wniosków i interwencji. Jej istotnym nowym elementem jest wprowadzenie w Urzędzie postępowania dyscyplinującego we wszystkich przypadkach skarg uznanych za zasadne.

Kontrole zewnętrzne

W 2009 r. zewnętrzne instytucje kontrolne przeprowadziły w UML 22 kontrole (w tym 1 nie została dotychczas zakończona). Były to kontrole:

- Ministerstwa Sportu i Turystyki – wykorzystanie dotacji celowej udzielonej z Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów w 2008 r.;
- Ministerstwa Infrastruktury – zakończenie realizacji projektu „Przebudowa węzła drogowego „Poniatowski” (wiadukt z połączeniem do ul. Ks. J. Popiełuszki) w ciągu dróg krajowych 12, 17, 19 w Lublinie”;
- Ministerstwa Gospodarki – zgodność realizacji projektu „Rozszerzenie Podstrefy Lublin SSE „Euro-Park” Mielec” z umową o dofinansowanie;
- Kancelarii Adwokackiej (na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego) – zamówienia publiczne w projekcie pn. Budowa łącznic nr 1 i 8 oraz 6 i 7 węzła drogowego ul. Poniatowskiego w Lublinie;
- Najwyższej Izby Kontroli (Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia w Warszawie) – kierowanie osób do domów pomocy społecznej oraz finansowanie ich pobytu przez organy samorządu terytorialnego w Urzędzie Miasta Lublin w okresie 2007 – I kw. 2009 r.);
- Najwyższej Izby Kontroli (Delegatura w Lublinie) – 2 kontrole dotyczące systemu transportu miejskiego;
- Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie – realizacja zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa infrastruktury technicznej w osiedlu Hajdów i Zadębie w celu aktywizacji zawodowej”;

- Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie – 6 kontrole monotematycznych, w tym 2 kontrole projektów unijnych);
- Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego;
- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – realizacja projektu „Zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie”;
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – realizacja projektu pn. „Termomodernizacja oświatowych obiektów użyteczności publicznej w Lublinie”;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – program likwidacji barier transportowych;
- Państwowej Inspekcji Pracy – 2 kontrole;
- Archiwum Państwowego w Lublinie;
- Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie.

Statystyka ocen wydanych przez organy kontroli zewnętrznych w 2009 r. kształtuje się na poziomie zbliżonym do 2008 r. i przedstawia się następująco:

- 11 ocen pozytywnych – (52 %);
- 6 ocen pozytywnych z zastrzeżeniami, uwagami lub nieprawidłowościami (29 %);
- 2 oceny negatywne (9 %) dotyczące sieci transportu miejskiego;
- nie sformułowano jednoznacznej oceny w przypadku kontroli RIO i jednej kontroli Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego (dot. postępowań wyłączeniowych i odszkodowawczych).

Pełna dokumentacja kontroli zarówno zewnętrznych jak i wykonywanych przez referat kontroli, tj. protokoły kontroli, wystąpienia pokontrolne oraz odpowiedzi na te wystąpienia na bieżąco publikowano w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ponadto, Wydział Audytu i Kontroli realizował szereg zadań na rzecz Urzędu i rozwijał współpracę z innymi komórkami organizacyjnymi w ramach działań zapobiegawczych oraz w celu doskonalenia profesjonalizmu kadry urzędniczej w sferze finansów publicznych.

13.9. Polityka informacyjna

Polityka informacyjna Urzędu Miasta Lublin w 2009 r. prowadzona była na wielu płaszczyznach. Realizowało ją głównie Biuro Prasowe w Kancelarii Prezydenta Miasta, na co dzień w tym zakresie współpracujące z Rzecznikiem Prasowym Prezydenta Miasta.

W ramach swych zadań Biuro przekazywało dziennikarzom stanowiska Prezydenta Miasta dotyczących realizacji zadań Miasta, informowało mieszkańców o działalności samorządu. Biuro świadczyło pomoc przedstawicielom mediów w pozyskaniu rzetelnych informacji o działaniach i decyzjach samorządu potrzebnych im do opracowywania publikacji nt. różnych spraw związanych z miastem. Na bieżąco informacje dotyczące Miasta i samorządu były zamieszczane na stronie internetowej. Do zadań Biura Prasowego należało analizowanie artykułów prasowych, audycji radiowych i programów telewizyjnych, przeglądanie witryn i forów internetowych poświęconych Lublinowi i problemom jego mieszkańców oraz przekazywanie pozyskanych w ten sposób informacji Prezydentowi lub odpowiednim Zastępcom Prezydenta, umożliwiając skuteczne reagowanie w sprawach ważnych dla miasta.

W roku 2009, jak w latach ubiegłych, dziennikarze lubelskich mediów mieli nieskrępowany dostęp do Prezydenta i jego Zastępców, ograniczony jedynie kalendarzem ich zajęć. Pozostawali też w stałym kontakcie, zarówno osobiście, jak i telefonicznie z Biurem Prasowym Prezydenta, które pośredniczyło w przekazywaniu informacji oraz udzielało ich bezpośrednio.

Mieszkańcy i dziennikarze mogli korzystać także z następujących serwisów elektronicznych: Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.lublin.eu, serwisu internetowego Samorządu Miasta Lublin www.um.lublin.eu, portalu Miasta Lublin www.lublin.eu oraz innych serwisów tematycznych, jak np. strona poświęcona 440 rocznicy zawarcia Unii Lubelskiej www.unialubelska.eu. W 2009 r. został również odświeżony portal społecznościowy www.student.lublin.eu i oddany w administrację Akademickiej Grupy Medialnej UMCS.

Serwisy miejskie są na bieżąco monitorowane przez redaktora serwisów elektronicznych, do którego zadań należy dokonywanie wyboru informacji do opublikowania, co zapewnia to użytkownikom ciągły dostęp do bieżących informacji. Prace te zostały docenione przez ekspertów. W październiku strona zajęła pierwsze miejsce w organizowanym przez miesięcznik „Press” rankingu samorządowych portali. Ekspertcy docenili m. in. przejrzysty podział strony głównej i podstron.

W kwietniu 2009 r. do dyspozycji użytkowników oddane zostały trzy bezpłatne serwisy informacyjne, które umożliwiają przesyłanie wiadomości sms o najważniejszych wydarzeniach z życia miasta, w tym zapowiedzi imprez sportowych i kulturalnych. Informacje wysyłane były raz w tygodniu do 1.076 abonentów.

13.10. Działalność Wydziału Informatyki i Telekomunikacji

W zakresie działalności bieżącej Wydział zapewniał wyposażenie stanowisk pracy w sprzęt komputerowy i telefoniczny, dostęp do sieci i wewnętrznych usług sieciowych, telefonię głosową i komórkową, aktualizowanie oprogramowania i serwisów, utrzymanie infrastruktury serwerowej i bazodanowej, dostęp do sieci Internet oraz utrzymanie serwisów internetowych.

W zakresie rozbudowy przeprowadzono lub rozpoczęto następujące działania:

- zakończono wdrożenie zintegrowanego systemu do wspomagania zarządzania Urzędem KSAT2000i w zakresie Ewidencji Ludności, Ewidencji Kadrowej, Płac, Dodatków Mieszkaniowych, Planowania i Monitorowania Budżetu, Centralnego Rejestru Umów, Środków Trwałych; moduł Dodatki Mieszkaniowe DOM został również zintegrowany z elektronicznym systemem obsługi spraw i dokumentów Mdok;
- po raz pierwszy przeprowadzono inwentaryzację przy wykorzystaniu systemu KSAT2000i metodą spisu z natury przy użyciu czytników kodów kreskowych – w inwentaryzacji uczestniczyli pracownicy innych komórek organizacyjnych;
- wszczęto procedurę zakupu kolejnych modułów systemu KSAT2000i: Księga Główna, Należności i Zobowiązania, Podatki, Gospodarka Mieniem Komunalnym, Gospodarka Magazynowa;
- rozbudowano serwerownię Urzędu o macierz dyskową zwiększającą zasoby serwera plików;
- rozbudowano portal GIS – przejście na nową wersję oprogramowania;
- dokonano przygotowania Urzędu do wdrożenia systemu *Active Directory*;

- uruchomiono systemu informacji o zmarłych pochowanych na cmentarzach komunalnych na Majdanku i przy ul. Lipowej;
- uzyskano certyfikat legalności dotyczący zarządzania i kontroli legalności oprogramowania na stacjach roboczych i serwerach.
- wyłoniono wykonawców rozbudowy sieci światłowodowej o kolejne 4 odcinki o łącznej długości około 10 km;
- rozbudowano system radiowej transmisji danych dla 18 nowych punktów monitoringu wizyjnego miasta oraz dla kolejnych lokalizacji Urzędu i jednostek Gminy.
- w ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych zgłoszone do konkursu zostały dwa projekty: „Miejska szerokopasmowa sieć szkieletowa w Lublinie” – etap I oraz etap II;
- rozbudowano punkt styku do internetu – aktualnie Urząd dysponuje łączem zapewniającym przepustowość 60 Mb/s;
- rozbudowano system telekomunikacyjny do 1.450 linii wewnętrznych w co najmniej 50 lokalizacjach.

13.11. Działalności Biura Obsługi Inwestorów

Biuro Obsługi Inwestorów prowadziło działania mające na celu promocję lubelskiego potencjału gospodarczego oraz wsparcie lokalnych przedsiębiorców.

W ramach promocji gospodarczej realizowano Projekt „Lubelski Obszar Metropolitalny – Przyjazny Inwestorom”, w wyniku którego została nawiązana współpraca w zakresie promocji gospodarczej województwa i promocji terenów inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego.

A także pracownicy BOI brali udział w następujących wydarzeniach:

- misja do Indii – organizowana przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S. A. w dniach 10-23.02.2009 r. Delegacja wzięła udział w międzynarodowej konferencji dedykowanej dla sektora IT i BPO – Nasscom India Leadership Forum Mumbai 2009, a także odwiedziła firmy w Bangalorie, Madras oraz New Delhi, gdzie zaprezentowany został potencjał inwestycyjny miasta Lublin;
- projekt „12 miast. Wracać, ale dokąd?” – spotkanie z Polakami mieszkającymi w Londynie w dniu 24.05.2009 r. Celem spotkania była prezentacja Miasta Lublin, jako miejsca atrakcyjnego do życia dla Polaków wracających z emigracji;
- Targi Expo Real w Monachium;
- konferencja „Możliwości inwestycyjne w Lublinie” – z inicjatywy BOI w dniu 20.10.2009 r. w siedzibie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S. A. odbyła się konferencja prezentująca atrakcyjność inwestycyjną w Lublinie; w spotkaniu wzięło udział ponad 100 osób, w tym przedstawiciele placówek dyplomatycznych akredytowanych w Polsce oraz potencjalni inwestorzy i reprezentanci środowisk opiniotwórczych;

Ponadto rozbudowano zakładkę „Gospodarka” na stronie Urzędu Miasta www.lublin.eu. Zostały też utworzone 2 dodatkowe wersje językowe: angielska i niemiecka.

W ramach współpracy z instytucjami biznesu zorganizowano:

- Forum Inwestycyjne; siódma edycja Forum Inwestycyjnego – cyklicznej konferencji gospodarczej poświęconej strategicznym inwestycjom oraz możliwościom rozwoju lubelskich firm i gmin w nowych realiach unijnych;
- Konkurs „O Kryształową Cegłę” na najlepszą inwestycję budowlaną po obu stronach wschodniej granicy Unii Europejskiej;
- Forum Innowacyjne, którego celem było zaprezentowanie innowacyjnych technologii, produktów i badań w regionie lubelskim;

W 2009 r. zainicjowano „Program dla Lublina” w celu pomocy lokalnym przedsiębiorcom w sytuacji światowego kryzysu gospodarczego. W ramach programu odbyło się m. in. 7 szkoleń, w których uczestniczyło ok. 300 przedsiębiorców.

Ważnym wydarzeniem była organizacja II Gali Nauki i Biznesu, podczas której rozstrzygnięto Konkurs na Nagrodę Gospodarczą Prezydenta Miasta Lublin.

Do kluczowych działań BOI należy zaliczyć także kompleksową obsługę inwestorów w lubelskiej Podstrefie SSE Euro-Park Mielec. W roku 2009 w Podstrefie Lublin należącej do SSE Euro-Park Mielec wydano 7 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. Zezwolenia otrzymali następujący przedsiębiorcy: Wikana Invest Sp. z o. o., „El-Press” s. c., EuroCompass Sp. j., Biomaxima S. A., R. B. M. Apex Przedsiębiorstwo Wielobranżowe, Firma „Henryk” Henryk Batyra, MW Lublin Sp. z o. o.

13.12. Udzielanie zamówień publicznych

W roku 2009 zamówienia publiczne w Urzędzie Miasta Lublin realizowane były zgodnie z przepisami ustawy z dn. 29.01.2004 r. prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r., nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) oraz postanowieniami zarządzenia nr 769/2008 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 28.11.2008 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych oraz organizacji, składu, trybu pracy i zakresu obowiązków Członków Komisji Przetargowych.

Procesy związane z udzielaniem zamówień publicznych w Urzędzie Miasta Lublin koordynowało Biuro Zamówień Publicznych. Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości szacunkowej przekraczającej 14.000 euro przygotowywały i przeprowadzały Komisje Przetargowe powoływane przez Prezydenta Miasta Lublin. W 2009 r. Prezydent Miasta Lublin powołał 217 Komisji Przetargowych w składzie od 3 do 8 osób. Czynności związane z udzieleniem zamówień publicznych o wartości szacunkowej niższej niż ww. kwota wykonywane były przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Lublin realizujące budżet miasta w zakresie ustalonym układem wykonawczym.

W Planie Zamówień Urzędu Miasta Lublin zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta Lublin w 2009 r. (po zmianach) ujęto 205 zamówień publicznych, z czego:

- na roboty budowlane – 73;
- na dostawy – 23;
- na usługi – 109.

Postępowania prowadzone były w trybach:

- przetargu nieograniczonego – 173 (co stanowi 74,9 % postępowań);
- przetargu ograniczonego – 3 (co stanowi 1,3 % postępowań);
- zamówienia z wolnej ręki – 45 (co stanowi 19,5 % postępowań);
- zapytania o cenę – 9 (co stanowi 3,9 % postępowań);

- negocjacji bez ogłoszenia – 1 (co stanowi 0,4 % postępowań).

Łączna liczba postępowań z uwzględnieniem podziału na części zamówienia wyniosła 449. Spośród ww. liczby 115 postępowań (lub części postępowań) zostało unieważnionych (co stanowi 25,6 % liczby postępowań z podziałem na części). Postępowania zostały unieważnione z nw. przyczyn:

- w 87 postępowaniach lub częściach postępowań nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu albo nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu (co stanowi 75,6 % wszystkich unieważnień);
- w 7 postępowaniach lub częściach postępowań cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, którą zamawiający mógł przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia (co stanowi 6,1 % wszystkich unieważnień);
- w 3 postępowaniach wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie postępowania lub wykonanie zamówienia nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć (co stanowi 2,6 % wszystkich unieważnień);
- w 16 przypadkach postępowanie obarczone było wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy (co stanowi 13,9 % wszystkich unieważnień);
- w 2 postępowaniach prowadzonych w trybie zapytania o cenę nie złożono co najmniej dwóch ofert nie podlegających odrzuceniu (co stanowi 1,7 % wszystkich unieważnień).

W wyniku prowadzonych w 2009 r. postępowań zawarto łącznie 342 umowy (niektóre postępowania kończyły się zawarciem kilku umów) na łączną kwotę 153.238.644 zł brutto, z czego:

- na roboty budowlane – 92.434.556 zł brutto (co stanowi 60,3 % łącznej kwoty umów);
- na dostawy – 4.121.857 zł brutto (co stanowi 2,7 % łącznej kwoty umów);
- na usługi – 56.682.230 zł brutto (co stanowi 37,0 % łącznej kwoty umów).

Postępowania o najwyższej wartości umów:

- renowacja zabytkowego zespołu budynków klasztornych przy ul. Peowiaków 12 o kubaturze 45.625 m³, na wielofunkcyjne Centrum Działań Artystycznych wraz z przebudową placu przedwejściowego i przyległego parku, przebudową uzbrojenia podziemnego oraz zagospodarowania terenu – umowę zawarto w dniu 12.11.2009 r. z Warbud S. A., o wartości 26.870.363 zł maksymalnie 47.500.000 zł;
- udzielenie i obsługa kredytu długoterminowego złotowego na sfinansowanie wydatków inwestycyjnych nieznajdujących pokrycia w planowanych dochodach budżetu miasta Lublin w 2009 r. w wysokości 108.716.000 zł – umowę zawarto w dniu 30.09.2009 r. z Konsorcjum: Lider – ING Bank Śląski S. A. Oddział w Lublinie, o wartości 26.119.019 zł;
- przebudowa budynku Teatru Starego przy ul. Jezuickiej 18 o kubaturze 7.670 m³ wraz z instalacjami wewnętrznymi przyłączami zagospodarowaniem terenu iluminacją obiektu oraz wyposażeniem technologicznym scen – umowę zawarto w dniu 16.12.2009 r. z Konsorcjum: Lider – Konsorcjum: PPKZ S. A. Oddział Lublin, o wartości 14.028.780 zł;
- przedłużenie ul. Związkowej na odcinku od ul. Bazylianówka do ul. Walecznych wraz z organizacją ruchu, oświetleniem, odwodnieniem, siecią kanalizacyjną sanitarną, siecią wodociagową oraz z usunięciem kolizji z uzbrojeniem

- technicznym – umowę zawarto w dniu 17.12.2009 r. z Konsorcjum: Lider – Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Lubartów S. A., o wartości 9.549.352 zł;
- opracowanie odrębnych i kompletnych dokumentacji projektowych a budowę trakcji trolejbusowych, modernizację 5 skrzyżowań i budowy pętli trolejbusowych przy ul. Choiny – umowę zawarto w dniu 04.08.2009 r. z Konsorcjum: Lider – Elektroprojekt S. A. oddział w Lublinie, o wartości 7.304.140 zł;
  - budowa ul. Granitowej oznaczonej w planie zagospodarowania jako KDZ, zwanej roboczo ul. Wiadukt, na odcinku od ul. Jana Pawła II do rejonu trasy Zielonej wraz z oświetleniem, odwodnieniem, sygnalizacją świetlną, siecią wodociagową, budową linii kablowych nn i przebudową linii kablowych sn – umowę zawarto w dniu 31.12.2009 r. z Konsorcjum: Lider – Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych w Lublinie S. A., o wartości 6.881.151 zł;
  - budowa wielorodzinnego budynku mieszkalnego nr 5 (kub. 9.000 m³) przy ul. Zygmunta Augusta w dzielnicy Felin wraz z instalacjami wewnętrznymi, przyłączami, sieciami oraz zagospodarowaniem i urządzeniami terenu – umowę zawarto w dniu 16.10.2009 r. z Viva Sp. z o. o. o wartości 4.251.016 zł;
  - budowa ul. Roztocze na odcinku od ul. Jana Pawła II do ul. Wielkopolskiej – umowę zawarto w dniu 01.07.2009 r. z Konsorcjum: Lider: Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe S. A. w Kraśniku ul. Kolejowa 6 23-200, o wartości 3.879.159 zł;
  - remont mostu drogowego przez rz. Bystrzycę (od strony dawnej wody), który jest zlokalizowany w ciągu jezdni północnej ul. Krochmalnej – umowę zawarto w dniu 17.04.2009 r. z Konsorcjum: Lider – Henpol Sp. z o. o., o wartości 3.390.000 zł;
  - wykonanie i dostawa druków komunikacyjnych dla Wydziału Komunikacji – umowę zawarto w dniu 01.07.2009 r. z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych S. A. o wartości 2.790.525 zł.

13.13. Obsługa kancelaryjna

W roku 2009 Biuro Obsługi Kancelaryjnej kontynuowało działania w kierunku podniesienia efektywności obiegu korespondencji w Urzędzie Miasta Lublin. Wdrożenie elektronicznego systemu obsługi spraw i dokumentów Mdok (systemu Mdok), kontynuacja – przy współpracy z Wydziałem Informatyki i Telekomunikacji – informatyzacji pracy kancelarii ogólnej, zakup nowej maszyny frankującej oraz wdrożone zmiany organizacyjne pozwoliły na podniesienie jakości realizowanych przez Urząd usług.

W roku 2009 zarejestrowanych zostało ponad 400.000 szt. korespondencji przychodzącej do Urzędu (tzw. wpływów), w tym w formie elektronicznej w systemie Mdok około 150.000, co stanowi 40 % wszystkich wpływów podlegających rejestracji. W porównaniu z rokiem 2008 uzyskano w tym zakresie 15 % wzrost. Rejestrowanie korespondencji w formie elektronicznej umożliwia bieżące monitorowanie i natychmiastową lokalizację każdego dokumentu, szybki obieg korespondencji i sprawniejsze załatwianie spraw interesantów.

W 2009 r. wyekspediowanych zostało z Urzędu ponad 400.000 przesyłek (zwykłych, poleconych, poleconych za potwierdzeniem odbioru, priorytetowych, kurierskich). Nowa maszyna frankująca umożliwia obsługę 5.000 listów na godzinę, co znacząco zmniejsza czas przygotowania przesyłek do ekspedycji. W celu obniże-

nia kosztów ekspedycji doręczanie korespondencji urzędowej powierzono pracownikom Urzędu (gońcom). Liczba doręczonej przez gońców korespondencji² wzrosła o 30 % przy jednoczesnym obniżeniu kosztów doręczeń o około 6 % – pomimo 2 % wzrostu cen³. Koszty doręczeń w roku 2009 zamknęły się w kwocie 1.600.000 zł.

13.14. Działalność zespołów zadaniowych

Zespół zadaniowy ds. Koordynacji i Rozwoju Systemu Zarządzania Jakością⁴

Dnia 28.01.2009 r., w wyniku auditu certyfikującego przeprowadzonego w dniach 19-21.01.2009 r. przez TÜV Rheinland Polska, Urząd Miasta Lublin uzyskał certyfikat potwierdzający wprowadzenie Systemu Zarządzania Jakością (SZJ) w zakresie świadczenia usług administracji samorządowej związanych z realizacją zadań publicznych na rzecz interesantów Urzędu Miasta według normy PN-EN ISO 9001:2001.

W roku 2009 Zespół monitorował funkcjonowanie wdrożonego Systemu oraz przygotowywał Urząd do zaplanowanego auditu nadzorującego. W ramach doskonalenia Systemu przygotowano nowe redakcje procedur systemowych oraz drugie wydanie Księgi Jakości – dostosowane do wymagań normy ISO 9001:2008 – które weszło w życie z dniem 12.01.2010 r. W celu skutecznego i efektywnego zweryfikowania poprawności funkcjonowania procesów w Urzędzie oraz dostarczenia propozycji do doskonalenia Systemu, auditorzy jakości zrealizowali 27 auditów. Członkowie Zespołu przeprowadzili szereg szkoleń z zakresu Systemu Zarządzania Jakością oraz obowiązującej normy ISO, którymi objęto auditorów jakości, liderów SZJ, dyrektorów wydziałów, kierowników biur, pracowników obsługujących sekretariaty a także pracowników merytorycznych z poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu.

Działania odnoszące się do utrzymywania i doskonalenia Systemu Zarządzania Jakością przyczyniły się do unowocześnienia pracy Urzędu oraz do podniesienia jakości świadczonych w nim usług. Dowodem na to są wyniki badania satysfakcji interesantów, które przeprowadzono w roku 2009.

Zespół ds. wdrożenia elektronicznego systemu obiegu dokumentów⁵

W roku 2009 Zespół kontynuował wdrożenie elektronicznego systemu obsługi spraw i dokumentów Mdok, obejmując nim kolejne komórki organizacyjne Urzędu. Do dnia 31.12.2009 r. do pracy w systemie zostało wdrożonych ponad 500 użytkowników z 22 komórek organizacyjnych. Wdrażanie obejmowało m. in. porządkowanie, upraszczanie i skracanie realizowanych w Urzędzie schematów obiegu spraw i dokumentów.

Członkowie Zespołu wypracowali i wdrożyli mechanizmy integrujące System Mdok z modułem DOM (obsługa dodatków mieszkaniowych) systemu zintegrowa-

² W roku 2008 gońiec doręczał dziennie średnio 40 przesyłek; w roku 2009 - ponad 70 sztuk.

³ Ceny za przesyłki w roku 2009: do 30.09.2009 r. / od 01.04.2009 r. (w zł): list zwykły – 1,45 / 1,55; list polecony – 3,65 / 3,75; list polecony z potwierdzeniem odbioru – 5,55 / 5,65; list polecony z potwierdzeniem odbioru priorytetowy – 6,20 / 6,20.

⁴ Zarządzenie nr 723/2008 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 30.10.2008 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Koordynacji i Rozwoju Systemu Zarządzania Jakością w Urzędzie Miasta Lublin.

⁵ Zarządzenie nr 188/2008 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 26.03.2008 r. w sprawie powołania zespołu zadaniowego ds. wdrożenia elektronicznego systemu obiegu dokumentów w Urzędzie Miasta Lublin, zmienione zarządzeniem nr 477/2008 z dn. 02.07.2008 r.

nego KSAT2000i. Zostaną one wykorzystane przy wdrażaniu kolejnych modułów dziedzinowych systemu KSAT2000i. Zespół przygotował ponad 100 szablonów dokumentów wykorzystywanych w korespondencji z interesantami i w procesach wewnętrznych Urzędu.

Systemu Mdok umożliwia szybki obieg dokumentów w Urzędzie i ich szybką lokalizację. Dzięki temu możliwe jest bezzwłoczne informowanie interesantów o etapie załatwiania spraw.

14. WSPÓŁPRACA KRAJOWA, PROMOCJA, INTEGRACJA

14.1. Działalność w organizacjach samorządowych

Unia Metropolii Polskich

Do Fundacji „Unia Metropolii Polskich” Lublin przystąpił na mocy uchwały Zarządu Miasta Lublina nr 45/92 z 02.03.1992 r. Statutowymi celami Unii Metropolii Polskich są:

- wspieranie rozwoju samorządności terytorialnej i gospodarczej;
- promocja inicjatyw i działań związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem struktur regionalnych i lokalnych, w szczególności powstających na obszarach metropolitalnych;
- wspólne rozwiązywanie specyficznych problemów wielkich miast;
- współpraca z organami państwa, organizacjami ogólnopolskimi, zagranicznymi i międzynarodowymi dla zwiększenia roli metropolii w państwie oraz integracji europejskiej.

Fundacja, w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST), prowadzi dialog z Rządem RP. Daje to Miastom UMP możliwość zapoznawania się z zamierzeniami poszczególnych ministerstw oraz realny wpływ na tworzenie prawa poprzez opiniowanie projektów aktów prawnych, a także na wypracowywanie własnych propozycji regulacji prawnych. Na licznych posiedzeniach komisji oraz zespołów, np. Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu (KWRiST), opiniowane są wszystkie projekty aktów prawnych (od rozporządzeń ministrów po ustawy i ich nowelizacje) mające jakikolwiek wpływ na polski system oświaty.

Unia Metropolii Polskich w 2009 r. organizowała szereg konferencji i spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, poglądów pomiędzy uczestnikami:

Komisja ds. Ochrony Środowiska i Krajobrazu UMP

- 05.03.2009 r. – przedstawiono lubelskiego programu ochrony przed hałasem;
- 24.03.2009 r. – posiedzenie zespołu roboczego ds. przygotowania założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw;
- 18.11.2009 r. – w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw;
- 15.12.2009 r. – w sprawie rozpatrzenia poselskiego projektu o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Komisja ds. Bezpieczeństwa oraz Zarządzania Kryzysowego UMP

W 2009 r. odbyła się konferencja pt. „Bezpieczeństwo energetyczne metropolii polskich” której UMP była współorganizatorem oraz seminarium Komisji pt. „Praktyczne problemy straży miejskich”.

Tematyka konferencji obejmowała problematykę związaną z kształtowaniem lokalnej polityki energetycznej przede wszystkim pod kątem bezpieczeństwa energetycznego miast. W wystąpieniach zwracano uwagę m. in. na rolę poprawnego bilansu energetycznego jako nadrzędnego warunku bezpieczeństwa oraz na wagę dostosowania lokalnych źródeł energii elektrycznej (elektrowni i elektrociepłowni) do reżimu pracy na tzw. obszary wydzielane czyli do reżimu pracy wyspowej co jest szczególnie ważne w okresach awarii masowych (tzw. blackoutów) oraz bezpośrednio po nich następujących okresach odbudowy infrastruktury. Wymaga to wdrażania nowoczesnych rozwiązań opartych na najnowszych rozwiązaniach teleinformatycznych umożliwiających autozasilanie elektrowni, elektrociepłowni bądź poszczególnych bloków energetycznych przy odcięciu od sieci i zapewnienia tzw. „autostartu”. Prace nad takim rozwiązaniem są prowadzone również w Lublinie w elektrociepłowni „Wrotków”.

Komisja ds. Edukacji i Mediów UMP

Komisja na swoich posiedzeniach (lub w drodze korespondencyjnej) wypracowywała kilkakrotnie stanowisko w kwestiach istotnych dla funkcjonowania oświaty w dużych miastach (np. problemy związane z dotowaniem szkolnictwa niepublicznego, współpracą samorządu terytorialnego z organami nadzoru pedagogicznego, finansowaniem zadań oświatowych).

Na posiedzeniach komisji, które odbywają się stosunkowo regularnie w siedzibie Ministerstwa Edukacji Narodowej w Warszawie, opiniowane są wszystkie projekty aktów prawnych (od rozporządzeń ministrów po ustawy i ich nowelizacje) mające jakikolwiek wpływ polski system oświaty.

Komisja Skarbników UMP

Wzięto udział w konferencji „Pomoc publiczna w kontekście podatków lokalnych oraz zarządzania usługami i mieniem komunalnym” organizowanej przez Urząd Miasta Łodzi i Komisję Skarbników Unii Metropolii Polskich. Konferencja składała się z dwóch części, tj. obrad plenarnych, w czasie których prelegenci prezentowali poglądy na temat: „Polityki podatkowej miast a pomoc publiczna” oraz „Komunalni realizatorzy usług publicznych w kontekście pomocy publicznej”, spotkań roboczych w trzech grupach panelowych: I grupa – pomoc publiczna w podatkach lokalnych, II grupa – pomoc publiczna w zarządzaniu usługami i mieniem komunalnym, III grupa – polityka podatkowa w okresie kryzysu finansowego. Uczestniczono w spotkaniu I grupy panelowej, w której przedstawiciele miast prezentowali doświadczenia i problemy w zakresie stanowienia prawa miejscowego oraz stosowania pomocy publicznej w sferze podatków lokalnych.

Komisja ds. Funduszy Europejskich UMP

Przedmiotem spotkania była dyskusja nt. przyszłości polityki spójności oraz Zielonej Księgi w sprawie spójności terytorialnej. Podczas spotkania sformułowane zostały uwagi do Zielonej Księgi spójności terytorialnej.

Komisja ds. Transportu UMP

Tematem posiedzenia Komisji była propozycja modyfikacji wspólnotowych wytycznych dot. rozwoju Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T) opracowana w Ministerstwie Infrastruktury oraz projekt stanowiska rządu RP w sprawie Zielonej Księgi.

Komisja Sekretarzy Miast UMP

- 09-10.03.2009 r. – tematem spotkania było wypracowanie wzorcowych rozwiązań w regulaminach pracy urzędów, regulaminach wynagradzania pracowników oraz regulaminach służby przygotowawczej pracowników urzędów miast w związku z wejściem w życie ustawy z dn. 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych;
- 10-12.05.2009 r. – tematem spotkania były problemy wdrażania ustawy o pracownikach samorządowych oraz prezentacja sieci szerokopasmowej;
- 13-15.09.2009 r. – tematem spotkania było przeprowadzenie okresowych ocen pracowników samorządowych w świetle nowej ustawy o pracownikach samorządowych oraz regulacje wewnętrzne w Urzędzie w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników urzędu.

Ponadto odbyła się konferencja współorganizowana przez Unię Metropolii Polskich w dniach 26-27.05.2009 r. dot. organizacji wolontariatu podczas widowisk sportowych, bezpieczeństwa na stadionach, pomocy publicznej udzielanej klubom sportowym oraz projektowi ustawy o sporcie.

Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Bug

Członkostwo Lublina w Stowarzyszeniu Euroregion Bug nastąpiło na mocy uchwały Rady Miejskiej w Lublinie nr 239/XXIV/95 z dn. 30.11.1995 r.

Zgodnie z § 6 statutu, podstawowym celem Stowarzyszenia jest inspirowanie, wspomaganie i koordynacja współpracy transgranicznej samorządów, społeczności lokalnych i władz administracyjnych z obszarów przygranicznych położonych wzdłuż granicy międzypaństwowej na rz. Bug. Istotnym elementem aktywności Związku jest wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy infrastruktury terenów przygranicznych, zwłaszcza w zakresie zaopatrzenia w gaz, wodę, budowy dróg i sieci telekomunikacyjnych, działanie na rzecz ochrony środowiska na obszarze Euroregionu, wspomaganie działań władz regionu zmierzających do utworzenia specjalnych stref ekonomicznych w rejonach przygranicznych oraz systemu lokalnych i ponadlokalnych przejść granicznych, wspieranie różnych form współpracy w zakresie edukacji, sportu, turystyki i ochrony zdrowia. W celu realizacji powyższych zadań Stowarzyszenie współdziała z władzami i instytucjami państwowymi, samorządowymi oraz organizacjami społecznymi z Polski i z zagranicy. Organizacja swoją aktywność przejawia także w pozyskiwaniu środków finansowych w ramach zewnętrznych form wsparcia ze źródeł krajowych i zagranicznych oraz przy opracowywaniu i realizacji projektów współfinansowanych przez Unię Europejską.

Rok 2009 charakteryzował się dużą dynamiką i różnorodnością wydarzeń. Zarząd Stowarzyszenia zbierał się regularnie raz w miesiącu. Posiedzenia te poświęcone były omawianiu spraw bieżących i organizacyjno-formalnych Stowarzyszenia, analizie możliwości uczestnictwa w różnego typu programach.

W ramach Programu Wspierania Inicjatyw Transgranicznych w Euroregionie Bug został rozpisany podprojekt „Europejskie standardy współpracy projektowej

w realizacji inicjatyw transgranicznych Lublina i Łucka". Działania zaplanowane w podprojekcie rozpoczną się w okresie od lutego do czerwca 2010 r.

Związek Miast Polskich

Do Związku Miast Polskich Miasto Lublin przystąpiło na mocy uchwały nr 350/XXXIV/96 Rady Miejskiej w Lublinie z dn. 13.06.1996 r. w tej sprawie.

Zgodnie z § 1 Statutu Związku, jego głównym celem jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju miast polskich poprzez reprezentowanie miast we wszystkich wspólnych sprawach na forum ogólnopaństwowym i międzynarodowym.

Reprezentacja miast na polu krajowym przejawia się przede wszystkim w inicjatywie i opiniowaniu projektów aktów prawnych dotyczących samorządów terytorialnych. Przedstawiciele Związku wchodzi bowiem w skład Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, a stanowiska i projekty zmian ustaw niekorzystnych dla samorządów, przygotowane przez Zarząd czy komisje problemowe Związku bądź wypracowane w czasie konferencji, spotkań czy zjazdów, są przedstawiane Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i jej zespołom roboczym, komisjom Sejmu i Senatu oraz odpowiednim ministerstwom. Związek wspiera także działania miast i gmin, które występują do Trybunału Konstytucyjnego w sprawach niekorzystnych dla samorządów rozwiązań prawnych. Zwraca się również do Prezydenta RP o niepodpisywanie ustawy albo podjęcie inicjatywy legislacyjnej w sprawach istotnych dla gmin.

W celu uzyskania odpowiednich regulacji prawnych przedstawiciele Związku współpracują nadto z Komisją Trójstronną ds. Społeczno-Gospodarczych, Narodową Radą Integracji Europejskiej, Naczelną Radą Zatrudnienia, Państwową Radą Nieruchomości, Radą ds. Zrównoważonego Rozwoju, Komisją Heraldyczną przy MSWiA, Radą Fundacji Godła Promocyjnego Konkursu „Teraz Polska”, Radą Fundacji Agencji Rozwoju Komunalnego.

Dużą rolę w aktywności organizacji odgrywa umożliwianie wymiany doświadczeń w zakresie wykonywanych zadań własnych miast i zadań im zleconych przez administrację rządową. Dla przedstawicieli miast Związek organizuje zjazdy, konferencje lub warsztaty. W pracach 15 problemowych komisji Związku bierze udział blisko 300 reprezentantów miast. Związek organizuje także, z udziałem ekspertów z miast członkowskich oraz współpracujących instytucji krajowych i zagranicznych, tematyczne seminaria i warsztaty dot. np. ochrony środowiska, ochrony zdrowia, komunikacji miejskiej oraz spotkania biur promocji.

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – Oddział w Lublinie

Do Stowarzyszenia Księgowych Miasto Lublin przystąpiło jako członek wspierający dnia 18.10.1996 r. na podstawie „Deklaracji Członka Wspierającego”.

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce jest najstarszą i największą polską organizacją skupiającą przedstawicieli środowiska zawodowego związanego z rachunkowością i finansami. Od początku swojej działalności organizacja nieustannie dokłada starań, by jej członkowie nie tylko odznaczyli się najwyższej jakości kompetencjami merytorycznymi, ale też postępowali zgodnie ze standardami etyki zawodowej.

W ramach spotkań „Klub Skarbników Samorządowych” organizowane są szkolenia, w których uczestniczą pracownicy Urzędu Miasta Lublin i jednostek organizacyjnych bez ponoszenia dodatkowych opłat.

Stowarzyszenie „Forum Rewitalizacji”

Do „Forum Rewitalizacji” Lublin przystąpił na mocy uchwały nr 689/LXIX/98 Rady Miejskiej w Lublinie z dn. 04.06.1998 r. jako członek wspierający.

Stowarzyszenie „Forum Rewitalizacji” służy wymianie informacji doświadczeń miast i profesjonalistów zajmujących się rewitalizacją miast. Do stowarzyszenia należy około 50 miast, w tym większość to duże miasta historyczne. Forum organizuje konferencje, seminaria, szkolenia i warsztaty, oraz publikuje wydawnictwa poświęcone rewitalizacji.

Miasto Lublin jest członkiem-założycielem Forum rewitalizacji i jednym z miast o najdłuższych i najbardziej różnorodnych doświadczeniach w rewitalizacji (Stare Miasto, Stare Bronowice i Kośminek, rewitalizacja śródmieścia przez poprawę przestrzeni publicznych).

„Forum Rewitalizacji” jest stowarzyszeniem, którego działalność polega na wymianie doświadczeń miast i specjalistów zaangażowanych w rewitalizację.

W lutym 2008 r. odbyło się walne zebranie, na którym do zarządu stowarzyszenia została wybrana Pani Ewa Kipta, która pełni rolę skarbnika (wszystkie funkcje w stowarzyszeniu sprawowane są społecznie).

Działalność stowarzyszenia „Forum Rewitalizacji” w 2009 r. obejmowała:

- kontynuację prac w ramach projektu badawczego dotyczącego rewitalizacji miast prowadzonego przez Instytut Rozwoju Miast pod kierunkiem prof. Zygmunta Ziobrowskiego; w 2009 r. wydano pierwsze 7 tomów, w których opracowaniu uczestniczyli członkowie Forum lub wykorzystywano materiały przez nich opracowane; w tomie 4 zawarto opis działań rewitalizacyjnych w miastach uczestniczących w Forum, m. in. w Lublinie; w ramach tego projektu przygotowana jest także odrębna publikacja (pod kierunkiem Aliny Muzioł-Węclawowicz), w której znajdują się szersze omówienia doświadczeń rewitalizacyjnych miast; tekst poświęcony Lublinowi został opracowany przez Ewę Kiptę; publikacja ukaże się w 2010 r.;
- opracowanie dokumentu programowego „Powrót do Miasta” (dostępny na stronie www.fr.org.pl), który został przyjęty uchwałą Walnego Zebrania członków Stowarzyszenia w dniu 28.11.2009 r.; dokument ten był opracowany na podstawie wcześniejszych opracowań (m. in. realizowanych w ramach projektu badawczego IRM), a następnie redagowany przez zespół, w którego skład wchodziła Ewa Kipta, po czym poddany był konsultacjom wewnętrznym Forum;
- udział w pracach nad założeniami ustawy o rewitalizacji i rozwoju miast; Założenia te, opracowane z inicjatywy Związku Miast Polskich i Śląskiego Związku Miast i Powiatów przez zespół pod kierunkiem Dagmary Mliczyńskiej-Hajdy (wiceprezesa Forum) w skład którego wchodziła Pani Ewa Kipta; wersja robocza założeń do ustawy została opracowana 3 lipca i jej wersja elektroniczna jest dostępna na stronach obu związków; po konsultacjach w gronie przedstawicieli miast, toczą się rozmowy dotyczące dalszego toku przygotowania ustawy w ramach komisji samorządowej;
- uczestnictwo w kilku projektach realizowanych w ramach programu URBACT II, w tym w lubelskiej części projektu HerO, dzięki udziałowi pani Dagmary Mliczyńskiej-Hajdy w pracach Lokalnej Grupy Wsparcia;
- uczestnictwo w sieci „Wspólna Przestrzeń”, która jest platformą współdziałania organizacji pozarządowych zajmujących się jakością przestrzeni, a w któ-

rej reprezentacja organizacji lubelskich jest znacząca i doceniana; przedstawiciele Forum brali udział w konferencji „Wspólnej Przestrzeni” organizowanej w Lublinie jesienią 2009 r.; w ramach tej działalności członkowie Forum uczestniczyli w konsultacjach polskiej polityki architektonicznej (inicjatywa SARP) oraz w dyskusjach nad zmianami w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ponadto, w ramach projektu HerO poczyniono przygotowania do zorganizowania w Lublinie konferencji adresowanej zarówno do partnerów HerO jak i do członków Forum Rewitalizacji, a poświęconej aktywności kulturalnej w przestrzeni miast historycznych oraz ustaleń dotyczących Europejskiego Znak Dziedzictwa. Termin konferencji wyznaczono na 12-15.08.2010 r., co umożliwi prezentację Jarzmarku Jagiellońskiego, jako ważnego wydarzenia promującego zarówno walory zabytków Lublina jak i szeroki przegląd kultury regionalnej.

Związek Gmin Lubelszczyzny

Miasto Lublin do stowarzyszenia „Związek Gmin Lubelszczyzny” przystąpiło 28.01.1999 r. na mocy uchwały nr 49/VI/99 Rady Miejskiej w Lublinie.

Misją ZGL jest, prócz wspierania i upowszechniania idei samorządu terytorialnego, reprezentowanie i obrona interesów gmin oraz prowadzenie mediacji w sprawach spornych między gminami a administracją rządową i samorządową. Realizacja tych celów następuje poprzez:

- integrowanie działań gmin zmierzających do szybkiego usunięcia negatywnych skutków działalności osób prawnych i fizycznych naruszających ważne interesy gmin;
- wspomaganie gmin w realizacji ich zadań własnych i zleconych;
- wspieranie działań zmierzających do budowania świadomości regionalnej, kształtowania i upowszechniania wspólnych tradycji historycznych, kulturowych, turystycznych i gospodarczych województwa lubelskiego przy zachowaniu unitarności Rzeczypospolitej Polskiej;
- prowadzenie działalności informacyjnej, naukowej, badawczej, edukacyjnej, oświatowej szkoleniowej, konsultingowej, wydawniczej i promocyjnej na rzecz samorządów.

Każde podejmowane przez Związek działanie dotyczy wszystkich gmin, rezultaty aktywności ZGL docierają do wszystkich samorządów Lubelszczyzny. Ich podejmowanie jest procesem wymagającym ciągłego monitorowania zmieniających się przepisów, pojawiających się nowych możliwości i zagrożeń. Wymaga to zarówno nakładów finansowych (pochodzących ze składek członkowskich) jak i zaangażowania samych samorządów – w swoich działaniach bazujemy na doświadczeniu samorządowców z naszych gmin członkowskich. Główne działania Związku skupiają się na prezentowaniu najważniejszych problemów funkcjonowania jst. oraz wpływaniu na ich rozwiązanie przez Rząd i Parlament RP. Przeprowadzamy również analizy i ekspertyzy dotyczące działalności samorządu (oświata, optymalizacja wykorzystania środków UE przez samorządy, rozwój regionalny).

W roku 2009 odbył się szereg spotkań:

- seminarium nt. „Wyzwania wobec samorządów w dobie kryzysu” – 13.03.2009 r.;
- seminarium nt. „Zarządzanie energią w gminie” – 05.03.2009 r.;

- Seminarium nt. „Inwestycje proekologiczne a gospodarowanie odpadami komunalnymi na Lubelszczyźnie” – 19.02.2009 r. w Kazimierzu Dolnym;
- Seminarium szkoleniowe „Rozwój bazy sportowej na Lubelszczyźnie. Jak i co budować tanio i solidnie” – 03-04.12.2009 r. w Krasnobrodzie.

Stowarzyszenie Miast Europejskich „Eurocities”

Dnia 16.10.2003 r. uchwałą nr 274/X/2003 Rada Miasta Lublin wyraziła zgodę na przystąpienia Miasta Lublin do Stowarzyszenia miast europejskich „Eurocities”. Decyzja ta pozwoliła, aby z dniem 01.05.2004 r., zgodnie z uchwałą „Eurocities” z dn. 26.11.2003 r. podjętą podczas posiedzenia Komitetu Wykonawczego „Eurocities”, zaakceptowano Lublin jako pełnomocnego członka tej organizacji.

Misją „Eurocities” jest reprezentowanie interesów wielkich miast wobec instytucji Unii Europejskiej, a zwłaszcza działanie na rzecz stworzenia Europejskiej Polityki Miejskiej. „Eurocities” wspiera także współpracę oraz wymianę doświadczeń i dobrych wzorów pomiędzy miastami członkowskimi i miastami z państw poza unijnych.

„Eurocities” pracuje za pośrednictwem Forum do spraw: Społecznych, Kultury, Rozwoju Ekonomicznego, Ochrony środowiska, „Mobility Forum”, Wiedzy.

Członkami Stowarzyszenia „Eurocities” są w tej chwili wszystkie miasta Unii Metropolii Polskich, a w listopadzie 2005 r. dołączyły do Stowarzyszenia kolejne miasta: Białystok, Bydgoszcz i Rzeszów.

Miasto Lublin wzięło udział w: Forum Kultury, Forum Rozwoju Ekonomicznego oraz Grupie Roboczej Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i Rozszerzenia. Spotkania te służyły wymianie doświadczeń oraz promocji projektu Lublin 2016 – Europejska Stolica Kultury oraz programu „Partnerstwo Wschodnie” oraz wspieraniu projektów „Międzykulturowe Miasta” i „Dziedzictwo jako szansa (HerO)”. Lublin wystąpił także z inicjatywą powołania specjalnej grupy roboczej ds. zarządzania marką miasta.

Wybrane wydarzenia ilustrujące działalność w ramach „Eurocities” 2009:

- 25-28.11.2009 r. – doroczne Zgromadzenie Ogólne „Eurocities” i konferencja „Wyzwania dla miast – zrównoważone rozwiązania”; spotkanie zgromadziło około 400 przedstawicieli miast europejskich, w tym prezydentów miast; Polskę reprezentowały: Gdańsk, Katowice, Lublin, Łódź i Warszawa; podczas Zgromadzenia odbyło się spotkanie dotyczące promocji Partnerstwa Wschodniego; z inicjatywy miast polskich, głównie Lublina, po raz pierwszy wybrano na wiceprzewodniczącego Grupy przedstawiciela miasta spoza UE – Tbilisi; uzgodniono między innymi, że jedno z trzech dorocznych spotkań grupy – w październiku 2010 r. – odbędzie się w Lublinie.
- 04-07.11.2009 r. – Forum Kultury w Saragossie. Podjęto uzgodnienia w sprawie organizacji spotkania FK w październiku 2010 r. w Lublinie, którego tematem wiodącym będzie współpraca kulturalna w ramach „Partnerstwa Wschodniego”;
- 25-25.06.2009 r. – spotkanie Grupy Roboczej Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i Rozszerzenia oraz konferencja „Rola miast w Europejskiej Polityce Sąsiedztwa”; ze strony polskiej, oprócz Lublina, uczestniczyły miasta: Gdynia, Kraków, Łódź, Szczecin i Warszawa oraz przedstawiciele brukselskiego biura Województwa Zachodniopomorskiego; tematem był przegląd doświadczeń

i ocena perspektyw współpracy w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa oraz Partnerstwa Wschodniego;

- 11-13.06.2009 r. – forum kultury „Eurocities” w Dortmund; prezentacja Lublina jako kandydata do organizacji jednego z dorocznych spotkań Forum w 2010 r.
- 14-15.05.2009 r. – Platforma Współpracy „Eurocities” oraz spotkanie Grupy Roboczej Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i Rozszerzenia; Spotkania informacyjne poświęcone między innymi nowemu programowi UE pod nazwą „Partnerstwo Wschodnie”;
- 25-27.03.2009 r. – Forum Rozwoju Gospodarczego „Eurocities” w Gijón. Tematem głównym Forum były „Innowacyjne drogi finansowania rozwoju przedsiębiorczości i projektów miast”; odbyły się również spotkania specjalistyczne poświęcone klastrom, planowaniu przestrzennemu i miastom przyszłości, a także rewitalizacji i migracji ekonomicznej;
- 05-07.03.2009 r. – Forum Kultury „Eurocities” w Amsterdamie. Spotkanie poświęcone było aktywności miast – partnerów projektu „Międzykulturowe Miasta”, a także spotkaniom tematycznym o roli kultury w rozwoju miast;
- 26-27.02.2009 r. – Spotkanie sekretarza generalnego „Eurocities” z przedstawicielami Unii Metropolii Polskich oraz spotkanie Grupy Roboczej Europejskiej i Rozszerzenia w Warszawie; tematem spotkania były nowe projekty współpracy z miastami krajów objętych polityką sąsiedztwa i partnerstwa UE; dokonano również prezentacji lubelskich projektów realizowanych we współpracy z miastami ukraińskimi.

Stowarzyszenie „Szlak Staropolski”

Do Stowarzyszenia „Szlak Staropolski” Miasto Lublin przystąpiło na mocy uchwały nr 817/XXXIV/2005 Rady Miasta Lublin z dn. 20.10.2005 r.

Celem Stowarzyszenia „Szlak Staropolski” jest utworzenie pasa zrównoważonego rozwoju wschód-zachód poprzez budowę drogi ekspresowej S-46 o przebiegu Kudowa-Zdrój – Kłodzko – Nysa – Opole – Częstochowa – Jędrzejów – Kielce – Kraśnik – Lublin – Włodawa oraz Lublin – Dorohusk wraz z modernizacją magistrali kolejowej o przebiegu Dorohusk – Lublin – Radom – Kielce – Częstochowa – Opole – Wrocław – Kudowa-Zdrój.

Trasa S-46 stanowiłaby uzupełnienie infrastruktury transportowej w paśmie rozwoju wschód-zachód. Do reprezentowania miasta w pracach Stowarzyszenia upoważniony został Pan. Stanisław Fic Zastępca Prezydenta Miasta, który w Stowarzyszeniu pełni funkcję Wiceprzewodniczącego.

Założyciele Stowarzyszenia uznali, że budowa drogi ekspresowej S-46 wraz z modernizacją magistrali kolejowej stworzy nowy korytarz transportowy wschód-zachód dostosowany do rosnących potrzeb przewozowych oraz, że budowa drogi ekspresowej S-46 będzie stanowić proces niwelowania istniejących dysproporcji rozwojowych kraju, jednocześnie przyczyniając się do pobudzenia aktywności gospodarczej regionów uboższych.

Powstanie drogi ekspresowej wschód-zachód miałoby ogromny wpływ na rozwój przyległych rejonów, ich aktywności gospodarczej oraz zwiększenia konkurencyjności na rynku krajowym i europejskim.

Inwestycja zyskała poparcie m. in. Marszałków Województw: Lubelskiego, Świętokrzyskiego, Śląskiego, Opolskiego i Dolnośląskiego oraz Prezydentów m. in.: Lublina, Kielc, Opola i Częstochowy.

W 2009 r. odbyło się: Zebranie Zarządu Stowarzyszenia w dniu 19.02.2009 r., konferencja „Szlak staropolski – pas zrównoważonego rozwoju” i oraz Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia „Szlak Staropolski” 12.05.2009 r. w Kielcach. Na konferencji omówione zostały priorytety wykonawstwa pasa zrównoważonego rozwoju, oraz działania Stowarzyszenia dot. lobbingu w zakresie umieszczenia „Drogi ekspresowej S-46” w sieci TEN-T, oraz nowelizacji Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie budowy sieci autostrad i dróg ekspresowych.

14.2. Współpraca międzynarodowa

Kontakty międzynarodowe podejmowane przez Miasto Lublin, tak jak w roku poprzednim, wpisywały się w strategię promocji „Marki Lublin”, jako dobrego sąsiada i kompetentnego partnera do kontaktów ze Wschodem oraz miasta prowadzącego ożywione życie kulturalne, ubiegającego się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Również wzorem roku ubiegłego, projekty realizowane z udziałem partnerów międzynarodowych wchodziły w zakres działania wielu jednostek organizacyjnych i komórek Urzędu. Stałym elementem projektów było angażowanie w nie i wspieranie współpracy międzynarodowej lubelskich instytucji kultury, szkół i organizacji pozarządowych.

Współpraca międzynarodowa Lublina przebiegała w czterech głównych płaszczyznach. Były to, po pierwsze: bieżące kontakty z miastami partnerskimi i zaprzyjaźnionymi, po drugie pomoc w realizacji inicjatyw i projektów instytucji i organizacji zewnętrznych, po trzecie udział Miasta Lublin w pracach sieci miast europejskich „Eurocities”, po czwarte kontakty z przedstawicielami obcych placówek dyplomatycznych akredytowanymi w Polsce oraz z polskimi służbami dyplomatycznymi.

Przykłady realizowanych projektów międzynarodowych w roku 2009 to: kontynuacja „Miast Międzykulturowych” z wizytą przedstawicieli miast Berlin-Neukölln, Łódź, Melitopol, Neuchâtel, Oslo, Tilburg oraz ekspertów z Rady Europy w Lublinie, „Dziedzictwo jako szansa” z programu Urbact oraz „Lublin ESK 2016 – kandydat”. Opracowano i zrealizowano projekt „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”, który zakładał między innymi wizytę w Lublinie polskich, litewskich i ukraińskich parlamentarzystów, a także współorganizację wizyty oficjalnej głów państw w Lublinie, w dniu 01.07.2009 r., a także organizację obchodów 10-lecia partnerstwa miast Lublin i Poniewież.

W projekcie kontynuowanym w bieżącym roku biorą udział 3 miasta partnerskie Lublina. Oprócz litewskiego Poniewieża są to: Münster w Niemczech i Viseu w Portugalii. Ich zaangażowanie ma na celu promocję dziedzictwa Unii Lubelskiej w Europie.

Wraz z miastami partnerskimi i zaprzyjaźnionymi Lublina przygotowano projekty edukacyjne i kulturalne realizowane w roku 2009 oraz zaplanowane na rok 2010: „Dwa narody, 102 powody, aby się poznać”, „Spotkania młodzieżowych rad miast partnerskich”, „Innowacyjne metody nauczania przedmiotów ścisłych”, „Europejskie doświadczenia w zarządzaniu – projekt Marka Tbilisi” oraz szereg projektów współpracy transgranicznej. Po raz trzeci z rzędu Lublin uzyskał dofinansowanie z programu Town-Twinnig na udział miast partnerskich w „Jarmarku Jagiellońskim”. Innymi wydarzeniami z udziałem miast partnerskich i zaprzyjaźnionych były: wizyty w Lublinie delegacji miasta Dniepropietrowsk; młodzieży

z Herning i Nykobing-Falsterrrrrrrr z Danii oraz młodzieży z Rottweil z Niemiec i Thiene z Włoch współpracującej ze szkołami lubelskimi w ramach programu „Comenius”; udział grupy lubelskiej w Festiwalu Teatralnym „Traverses” w Nancy; wizyta w Lublinie wykładowców i studentów Edinboro University z Erie; wizyta w Lublinie delegacji Towarzystwa Niemiecko-Polskiego z Frankfurtu nad Menem oraz młodzieży z Münster i z Nałęczowa w ramach współpracy szkół; udział lubelskiej młodzieży w konkursie wiedzy o UE organizowanym przez miasto Łuck; wizyta delegacji lubelskiej w Rishon-le-Zion z okazji inauguracji Parku Miast Partnerskich; wizyta w Lublinie przedstawicieli miast Brześć, Lwów i Poniewież z okazji turnieju „Lublin Basket Cup 09” oraz turnieju młodzieżowych drużyn piłkarskich „Lubelskie Koziółki”.

W 2009 r. podpisano umowy partnerskie z Iwano-Frankowskiem na Ukrainie i z Brześciem na Białorusi. Do grona miast zaprzyjaźnionych dołączyły: Równe na Ukrainie, Omsk w Rosji oraz Tbilisi w Gruzji. Współpraca z partnerami wschodnimi zakładała między innymi promocję nowego programu unijnego „Partnerstwo Wschodnie” przyjętego przez Radę Europejską w roku 2009 z inicjatywy Polski i Szwecji. Tradycyjny dla Lublina, wschodni kierunek współpracy międzynarodowej przejawiał się również w organizacji XI Wspólnego Spotkania Oplatkowego władz i mieszkańców Lublina i Lwowa, Konwentu Przewodniczących Rad Miast Wojewódzkich w Lublinie i we Lwowie oraz „Wielkanocy w Polsce” we współpracy z urzędami miast: Częstochowa, Kraków i Warszawa dla potomków Polaków zesłanych na Syberię, a także organizacja serii wizyt roboczych w ramach Programu Współpracy Transgranicznej „Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013”.

Udział Lublina w pracach europejskiej sieci dużych miast „Eurocities” polegał przede wszystkim na dużej aktywności przedstawicieli miasta w Forum Kultury oraz w Grupie Roboczej ds. Polityki sąsiedztwa i rozszerzenia. W jej wyniku nawiązano między innymi współpracę z Tbilisi oraz uzyskano zgodę na zorganizowanie spotkań obu tych gremiów w Lublinie w październiku 2010 r., Podobne spotkanie w Lublinie odbędą w tym roku europejscy koordynatorzy projektu „Dziedzictwo jako szansa” (HerO), co również zostało przygotowane w roku ubiegłym. Miasto Lublin współorganizowało wizytę w Lublinie i w regionie 80-osobowej grupy szefów misji dyplomatycznych akredytowanych w Polsce we współpracy z Protokołem Dyplomatycznym MSZ, Lubelskim Urzędem Wojewódzkim i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego. Spotkania tego typu mają dla Lublina ogromne znaczenie prestiżowe i promocyjne w wymiarze międzynarodowym.

14.3. Promocja miasta

Kancelaria Prezydenta Marketing Miasta Lublin w 2009 r. przeprowadziła szereg działań mających na celu wzmocnienie wizerunku marki miasta Lublin. Zrealizowanych zostało pięć ogólnopolskich kampanii reklamowych: internetowa kampania studencka „Przeżyj studia. Studiuj w Lublinie”, kampania „Autostopowicze”, projekcja filmów w warszawskim metrze (*infoscreeny*), kampania „Zagubione wspomnienia”, kampania billboardowa „Lublin. Renesans inspiracji”.

Oprócz ogólnopolskich akcji wizerunkowych Kancelaria Prezydenta Marketing Miasta realizowała działania promocyjne organizując bądź wspierając wydarzenia kulturalno-rozrywkowe. Kalendarz imprez objął m. in.: majowy koncert inaugurują-

cy Lubelskie Dni Kultury Studenckiej, której gwiazdą był brytyjski zespół The Futureheads, *mediatour* dla dziennikarzy mediów podróżniczych, „Lubelski Festiwal Graffiti”, Festiwal „Inne Brzmienia”, Festiwal Filmów Promocyjnych Miasta i regionów „Promocity”, Festiwal Bożego Narodzenia, Sylwester Miejski.

Ważnym przedsięwzięciem ubiegłego roku była niewątpliwie organizacja obchodów 440. rocznicy Unii Lubelskiej pod hasłem „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”. Główne wydarzenia obchodów organizowane z inicjatywy i przy wsparciu Urzędu Miasta to: wystawienie opery „Straszny Dwór” Stanisława Moniuszki, w wykonaniu artystów Teatru Muzycznego w Lublinie na Placu Litewskim, koncert „Wschodnie dźwięki – muzyczne smaki Europy” na dziedzińcu Zamku Lubelskiego, spotkanie Zgromadzenia Parlamentarnego Sejmu i Senatu RP, Sejmu Republiki Litewskiej i Rady Najwyższej Ukrainy, uroczyste obchody rocznicy z wizytą prezydentów Ukrainy, Litwy i Polski, Międzynarodowa konferencję UMCS pt. „Unia Lubelska – Unia Europejska”. W ramach prac nad Lubelskim Funduszem Filmowym, zrealizowano film związany z obchodami roku unijnego „Od Unii do Unii” w reż. A. M. Drażewskiego.

W 2009 Kancelaria Prezydenta zorganizowała także uroczystości nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Lublin pani Julii Hartwig i pani Wandzie Półtawskiej.

Konsekwentne działania Urzędu Miasta Lublin przy wdrażaniu Marki Lublin zostały zauważone przez środowisko branży marketingowej. Miasto zostało wyróżnione Trójkątem Efektywności Briefu (nagroda jest specjalnym wyróżnieniem dla miejsca, które najbardziej profesjonalnie stosowało marketing), Grand Prix Złoty Formatów: w kategorii „Działalność promocyjna” za opracowanie i wdrożenie strategii marki miasta oraz za kampanie reklamowe „Lublin – Nieziemski Klimat” i „Lublin – Wielkie dzieje się” w kategorii kampania outdoorowa.

ZAKOŃCZENIE

Składanie sprawozdania rocznego z działalności Prezydenta Miasta jest w pewien sposób utrudnione, ponieważ większość ważnych spraw rozwija się w czasie znacznie dłużej. Rzadko którą inwestycję daje się przeprowadzić w całości w ciągu 12 miesięcy, a w ogóle nie ma o tym mowy w przypadku tych, które wspierane są pieniędzmi Unii Europejskiej. Jako miasto mocno weszliśmy w okres wspólnotowego finansowania 2007-2013, ale dopiero w ubiegłym roku pojawiły się pierwsze widoczne tego efekty. Realia są takie, że boom inwestycyjny miasta dopiero nas czeka w najbliższych latach. Jego efektem będzie to, że do roku 2015 Lublin zmieni się nie do poznania i w wymiarze infrastruktury i poziomu życia mieszkańców wejdzie w XXI wiek.

Widząc ten wieloletni czas programowania wielu zamierzeń, w 2009 r. rozpoczęliśmy w lubelskim Urzędzie Miasta wprowadzanie budżetu zadaniowego. Jest to bardzo nowoczesna metoda zarządzania finansami samorządu, nakierowana na osiąganie większej skuteczności oraz efektywności i przejrzystości wydatkowania środków. Poszczególne zadania są wtedy widoczne w kontekście wieloletnim, innego wymiaru nabierają dokumenty strategiczne, łatwiej jest też rzetelnie oceniać ile osób jest potrzebnych do wykonania jakiegoś zadania i jak się z tego wywiązują. Obecnie jesteśmy jednym z krajowych liderów tych zmian i dążymy do tego, żeby na 2011 r. Lublin miał obok budżetu zapisanego w tradycyjny sposób także pierwszy budżet zapisany zadaniowo.

W ubiegłym roku intensywnie pracowaliśmy także nad wprowadzaniem innych skutecznych metod zarządzania samorządem, uznanych na świecie, takich jak UNIDO, Prince 2 czy wprowadzenie procedur FIDIC w inwestycjach współfinansowanych ze środków europejskich. Wspominam o tym, ponieważ takie działania – same w sobie – trudno jest dostrzec na zewnątrz. Widać je dopiero po pewnym czasie w postaci efektów prowadzonych inwestycji czy projektów.

Podobnie, jak wielu mieszkańców Lublin, także i ja w wielu sprawach odczuwam niedosyt. Nie wątpiąc w kierunek zmian, który obrałem jako Prezydent Miasta i za który odpowiadam, chciałbym, aby wszystko toczyło się sprawniej i zarazem szybciej. Na drugiej szali jest jednak skuteczność tego, co robimy oraz liczne przepisy, którymi jesteśmy związani. W tym kontekście rok 2009 uważam za przełomowy, ponieważ w znacznym stopniu zakończył on długi etap przygotowawczy i pozwolił wejść w czas działań bardzo konkretnych, których efekty służyć będą lublinianom przez wiele następnych lat, a może i pokoleń.

Prezydent Miasta Lublin

dr inż. Adam Wasilewski